

Úloha starosty obce při řešení krizových situací

Bc. Tomáš Jakša

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektroniky a měření

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Tomáš Jakša**
Osobní číslo: **A18697**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Úloha starosty obce při řešení krizových situací**
Téma práce anglicky: **The Role of the Mayor of a Municipality in Resolving Crisis Situations**

Zásady pro vypracování

1. Analyzujte systém krizového řízení a roli orgánů obcí v něm.
2. Specifikujte a analyzujte působnost starosty obce v systému krizového řízení. Zaměřte se na procesní stránku zvládnání krizových situací.
3. Analyzujte specifika hrozeb a zvládnání krizových situací, jimiž jsou obce nejčastěji ohroženy.
4. Identifikujte a analyzujte základní problémy, s nimiž se starosta obce potýká v rámci výkonu funkce při zvládnání krizových situací. Navrhněte jejich řešení.
5. Zpracujte manuál pro přípravu starosty obce na zvládnání krizových situací.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Krizové řízení a integrovaný záchranný systém*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. ISBN 978-80-7408-192-7.
2. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Krizové řízení ve veřejné správě a ochrana obyvatel: průběžné vzdělávání úředníků ÚSC*. V Brně: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3934-5.
3. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe*. Praha: Ekopress, 2004. ISBN 80-86119-83-1.
4. POTĚŠIL, Lukáš. *Zákon o obcích: komentář*. V Praze: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-739-2.
5. VANÍČEK, Jiří. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-787-5.
6. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
7. HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-471-4.
8. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Luděk Lukáš, CSc.
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: 9. prosince 2019
Termín odevzdání diplomové práce: 29. května 2020

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Milan Navrátil, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 9. prosince 2019

Jméno, příjmení: Bc. Tomáš Jakša

Název diplomové práce: Úloha starosty obce při řešení krizových situací

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípoštění-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji.

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 3. srpna 2020

Bc. Tomáš Jakša, v. r.
.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce „Úloha starosty obce při řešení krizových situací“ je identifikace a analýza základních problémů, s nimiž se starosta obce potýká v rámci výkonu funkce při zvládnání krizových situací. Teoretická část analyzuje systém krizového řízení státu a procesní stránku zvládnání krizových situací. Specifikuje působnost starosty obce v systému krizového řízení. Praktická část analyzuje výsledky dotazníkového šetření, které bylo provedeno se starosty obcí ve všech krajích ČR a expertního rozhovoru s pracovníkem krizového řízení Jihomoravského kraje. Výsledkem diplomové práce je metodická pomůcka pro starosty obcí ve formě přehledného manuálu, který je určen starostům obcí k lepší orientaci v problematice zvládnání krizového řízení.

Klíčová slova: krizové řízení, mimořádná událost, hrozba, starosta obce, krizový štáb

ABSTRACT

The aim of the diploma thesis "The role of a mayor in solving crisis situations" is to identify and analyze the basic problems that the mayor faces in the performance of his duties in crisis management. The theoretical part analyzes the system of crisis management of the state and the procedural side of crisis management. It specifies powers of the mayor in the crisis management system. The practical part analyzes the results of a questionnaire survey, which was conducted with mayors of municipalities in all regions of the Czech Republic and an expert interview with a crisis management worker in the South Moravian Region.

The result of the diploma thesis is a methodological aid for mayors in the form of a clear manual, which is intended for mayors for better orientation in the issue of crisis management.

Keywords: crisis management, emergency, threat, mayor, crisis staff

Rád bych poděkoval touto cestou mému vedoucímu diplomové práce, panu doc. Ing. Lud'ku Lukášovi, CSc. za cenné rady, odborné vedení a neoblomnou trpělivost. Ze všeho nejvíc děkuji mé přítelkyni za její nekonečnou podporu, lásku a trpělivost. Nemaleý dík patří i celé mé rodině. Děkuji

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1 SYSTÉM KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A JEHO SPECIFIKA	12
1.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	12
1.2 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ Z POHLEDU STÁTU	14
1.3 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	16
1.3.1 VLÁDA ČR	17
1.3.2 MINISTERSTVA A JINÉ ÚSTŘEDNÍ SPRÁVNÍ ÚŘADY	17
1.3.3 ORGÁNY KRAJE A DALŠÍ ORGÁNY S PŮSOBNOSTÍ NA ÚZEMÍ KRAJE.....	17
1.3.4 ORGÁNY OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ.....	19
1.3.5 ORGÁNY OBCE	20
1.4 DÍLČÍ ZÁVĚR	22
1.5 LEGISLATIVA	22
1.6 DÍLČÍ ZÁVĚR	23
2 PŮSOBNOST STAROSTY OBCE Z POHLEDU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	24
2.1 SYSTÉM KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ NA OBCI	24
2.1.1 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE A JEJICH ŘEŠENÍ	24
2.1.2 OCHRANA OBYVATELSTVA	27
2.1.3 FINANČNÍ ZABEZPEČENÍ KRIZOVÝCH OPATŘENÍ	29
2.2 PROCESNÍ STRÁNKA ZVLÁDÁNÍ MU	29
2.2.1 PROCES PŘÍPRAVY STAROSTY OBCE NA ŘEŠENÍ MU	30
2.2.2 PROCES A POSTUP PROVÁDĚNÍ ZÁCHRANNÝCH A LIKVIDAČNÍCH PRACÍ.....	31
2.2.3 ŘEŠENÍ MU STAROSTOU OBCE	33
2.2.4 ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE, PO VYHLÁŠENÍ KS STAROSTOU OBCE	34
2.2.5 DOKUMENTACE OBCE.....	34
2.2.6 TOK INFORMACÍ A DOKUMENTŮ NA ÚROVNI OBCE PŘI MU	35
2.3 SHRNUÍ.....	37
3 HROZBY A JEJICH SPECIFIKA, KTERÝMI JSOU OHROŽENY OBCE	38
3.1 ANALÝZA HROZEB V OBCÍCH.....	39
3.1.1 EPIZOOTIE – HROMADNÉ NÁKAZY ZVÍŘAT	39
3.1.2 POVODEŇ	42
3.1.3 POŽÁR	47
3.1.4 NARUŠENÍ DODÁVEK PITNÉ VODY	48

3.1.5	HROMADNÁ SILNIČNÍ NEHODA	50
3.1.6	ŽELEZNIČNÍ NEHODA	51
3.1.7	VICHŘICE	52
3.2	SPECIFIKA, KTERÁ JSOU Kladena na starostu při řešení MU	54
3.3	DÍLČÍ ZÁVĚR	62
II.	PRAKTICKÁ ČÁST.....	64
4	IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ, KTERÉ STAROSTA OBCE ŘEŠÍ PŘI KRIZOVÝCH SITUACÍCH	65
4.1	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	65
4.2	SBĚR DAT	65
4.3	ZPRACOVÁNÍ A ZHODNOCENÍ ÚDAJŮ Z DOTAZNÍKOVÉHO VÝZKUMU	66
4.4	EXPERTNÍ ROZHOVOR S ODPOVĚDNOU OSOBOU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	90
4.5	VÝČET PROBLÉMŮ, S NIMIŽ SE STAROSTA OBCE POTÝKÁ PŘI ZVLÁDÁNÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ.....	93
4.5.1	IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	93
4.5.2	IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ Z EXPERTNÍHO ROZHOVORU	100
5	MANUÁL PRO STAROSTU OBCE PŘI VZNIKU MU	102
5.1	NÁVRH ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ, SE KTERÝMI SE STAROSTA OBCE MŮŽE POTÝKAT	102
5.2	ZPŮSOB VYUŽITÍ MANUÁLU PRO STAROSTU OBCE PŘI ŘEŠENÍ MU	103
	ZÁVĚR	105
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	106
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	110
	SEZNAM OBRÁZKŮ	111
	SEZNAM TABULEK.....	112
	SEZNAM GRAFŮ	113
	SEZNAM PŘÍLOH.....	114

ÚVOD

Lidstvo se po celou dobu své existence potýká s nepříznivými jevy a událostmi, které jsou přírodního nebo antropogenního charakteru, takže mohou vznikat v důsledku působení přírodních vlivů, lidské činnosti nebo technologických systémů. Škodlivé události ohrožují obyvatelstvo na životech, zdraví, majetku a páchají škody na životním prostředí. Tyto negativní jevy mohou vyvolat živelní pohromy a havárie různých typů, které označujeme jako mimořádné události (MU). Za pomoci krizového řízení se snažíme tyto hrozby identifikovat, analyzovat a minimalizovat jejich dopady. Ke zmírnění následků MU si lidstvo buduje ochranné mechanismy a různá legislativní nebo organizační opatření.

Česká republika je rozčleněna na samosprávné celky. Základním samosprávním celkem jsou obce. V čele obce je starosta. Starosta obce sehrává významnou roli v procesu krizového řízení, všestranného rozvoje a potřeb svých občanů, protože jsou obyvatelům nejbližší. Znájí místní poměry a charakteristiku území. Jejich pravomoci, postavení a úkoly upravuje zákon o obcích. Každá obec své záležitosti spravuje buďto v samostatné nebo přenesené působnosti. Výkon státní správy se považuje za přenesenou působnost. Celý proces prevence a řešení MU je v přenesené působnosti svěřen orgánům obce, hlavně starostovi obce a obecnímu úřadu. Naplňuje se tím ochranná funkce státu.

Na starosty obcí, zejména těch menších, jsou v dnešní době kladeny vysoké nároky. Stále větší nárůst byrokracie a nedostatek personálních kapacit tyto nároky ještě zvyšuje. Vzhledem k tomu, že starostové obcí jsou do svých funkcí dosazováni volbou z řad lidu, nedisponují zpravidla dostatečnou kvalifikací a odbornou přípravou na výkon této funkce. Za jeden z nejdůležitějších úkolů starosty obce se považuje ochrana obyvatelstva před vznikem mimořádných událostí a při jejich zvládnutí. Jejich zanedbání může mít pro obec nedozírné negativní následky.

Proto jsem si dal za cíl v mé diplomové práci identifikovat problémy, se kterými se starostové obcí potýkají a vytvořit jednoduchý a přehledný manuál pro starosty všech obcí, který by mohl sloužit jako metodická pomůcka k úspěšnému předcházení a řešení MU.

Diplomová práce je svou strukturou rozdělena do pěti kapitol. První tři kapitoly jsou součástí teoretické části. Čtvrtá a pátá kapitola je součástí praktické části. První kapitola analyzuje systém krizového řízení státu a roli orgánů obcí v něm. Zde jsou vymezeny základní pojmy, orgány krizového řízení a legislativa, kterou se problematika řídí. Druhá kapitola je zaměřena na procesní stránku zvládnutí krizových situací a analyzuje působnost starosty obce

v systému krizového řízení. Obsahuje postupy, řešení, dokumentaci atd. Ve třetí kapitole jsou analyzována specifika hrozeb a zvládání krizových situací, jimiž jsou obce nejčastěji ohroženy. V této kapitole nalezneme výčet nejčastějších hrozeb a seznámení s krizovým plánem.

Čtvrtá kapitola pojednává o základních problémech, s nimiž se starosta obce potýká v rámci výkonu funkce při zvládání krizových situací. Sběr dat pro identifikaci a analýzu problémů byl proveden pomocí dotazníkového šetření určeného starostům obcí a expertním rozhovorem s pracovníkem krizového řízení. Výsledkem této kapitoly je návrh řešení. Pátá kapitola obsahuje výsledek mé práce, což je manuál pro přípravu starosty obce na zvládání krizových situací. Jedná se o metodickou pomůcku, která poskytuje starostům obcí základní orientaci a stručný návod, jak postupovat při vzniku MU. Manuál je předpřipravený k vyplnění konkrétních údajů pro konkrétní obec.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SYSTÉM KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A JEHO SPECIFIKA

Krizové řízení je činností soustavnou a nikdy nekončící, protože hrozby a krizové situace zažíváme odnepaměti a budou nás provázet po celé generace i nadále. Už jen z toho důvodu, že často vznikají bez závislosti na vůli člověka, je nutné se mít stále na pozoru. Teorie krizového řízení je obor pro obyvatelstvo zcela nepostradatelný.

1.1 Vymezení základních pojmů z oblasti krizového řízení

Krize

Pojem krize označuje období způsobené negativní událostí. Krize vzniká formou nastalého rizika a je nutné ho řešit dle konkrétní situace. [1]

Krizové řízení

„Krizové řízení v širším smyslu zahrnuje vytváření opatření k zamezení vzniku krize, jejího včasného identifikování a zvládnutí.“ [1]

Mimořádná událost

Pojem „mimořádná událost“ definujeme jako: *„škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“* [2]

Krizová situace

Krizová situace je v krizovém zákoně definována jako: *„mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).“* [3]

Integrovaný záchranný systém

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů definuje integrovaný záchranný systém jako: *„koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“* [2]

Záchranné práce

Záchranné práce jsou činnosti, které provádí jedna nebo více složek při blížící se mimořádné události nebo po jejím vzniku. Snahou je pomoci při ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí. [2]

Likvidační práce

Likvidační práce jsou: „*činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.*“ [2]

Ochrana obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů civilní obrany za účelem připravenosti na mimořádné a krizové události. V této oblasti dochází k varování, evakuaci, ukrytí a nouzového přežití obyvatelstva a s nimi spojená nutná zabezpečení jejich životů, zdraví a majetku.

Věcná pomoc

Věcnou pomocí je: „*poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; věcnou pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.*“ [2]

Osobní pomoc

„*Osobní pomocí je činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.*“ [2]

Bezpečnost

Pojem bezpečnost je vícevýznamový z pohledu krizového řízení. Bezpečnost je žádoucí stav v oblasti krizového řízení, nouzového a obranného plánování. Jedná se o ochranu společenského, technického a přírodního systému, kdy prvky bezpečnostního systému České republiky jsou v souladu s krizovými předpisy a dochází k ochraně před možnými hrozbami. Při krizovém řešení sehrává nejdůležitější roli stát, a proto bližší charakteristiku bezpečnosti státu popisuje Horák ve své publikaci: „*bezpečnost státu je charakterizována vnějšími a vnitřními podmínkami, které zajišťují jeho svrchovanost a územní celistvost, ochranu jeho demokratických základů, života a zdraví jeho obyvatel a majetkových hodnot na jeho území. Ke komplexnímu naplnění obsahu pojmu bezpečnost státu patří souhrn politických, ekonomických, vojenskopolitických, sociálních, ekologických a legislativně právních opatření přijímaných orgány státní správy a samosprávy, určených právníckých a fyzických osob. Vše je směřováno k zabezpečení ochrany státu, bezpečnosti občanů a jejich ochraně*

vůči všem druhům násilí, udržení vnitřního pořádku, funkčnosti společenského zařízení, zachování občanských práv a svobod.“ [4]

Bezpečnostní strategie ČR

Definice bezpečnostní strategie ČR: „*bezpečnostní strategie ČR je základním dokumentem bezpečnostní politiky ČR, na který navazují dílčí strategie a koncepce. Je vládním dokumentem zpracovaným ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a Parlamentem ČR s cílem hledat nadstranické přístupy k otázkám bezpečnosti. Na jeho tvorbě se rovněž podílí bezpečnostní komunita ČR zahrnující zástupce státní i nestátní sféry.*“ [5]

Bezpečnostní prostředí

Bezpečnostní prostředí definuje Antušák ve své publikaci jako: „*souhrn mezinárodně – politických a vnitřně bezpečnostních podmínek, ve kterých stát zabezpečuje své funkce a prosazuje své státní zájmy.*“ [9]

Bezpečnostní prostředí v našem případě představuje obec. Můžeme ji vnímat jako určitý prostor, kde může docházet k narušení bezpečnosti. Celý prostor obce pro nás představuje jisté bezpečnostní prostředí, jejichž zájmy je třeba chránit. Referenčním objektem bezpečnostního prostředí je obec v čele se starostou obce, kdy snahou starosty je zabezpečit ochranu bezpečnostního prostředí obce. [6]

1.2 Krizové řízení z pohledu státu

Krizové řízení je důležitou součástí řízení státu, organizací nebo jiných institucí. Pojetí krizového řízení se zaměřuje na veškeré hrozby vojenského i nevojenského charakteru. Z tohoto důvodu se dělí:

- krizové řízení v případě vojenských krizových stavů,
- krizové řízení v případě civilních krizových stavů. [1]

Krizové řízení je v České republice definováno v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) jako: „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s*

- 1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo*
- 2. ochranou kritické infrastruktury.*“ [7]

Z výše uvedeného zákona vyplývá, že krizové řízení klade důraz na předcházení a následné řešení vzniklých krizových situací. Převážnou část preventivních činností zajišťuje propracovaný systém civilního, nouzového plánování. Mezi činnosti krizového řízení nepatří pouze realizační fáze, ale především přípravná fáze, tedy připravenost na řešení krizové situace.

Vzhledem k tomu, že vzniku krizových situací nemůžeme zabránit a také jej nedokážeme předpovědět, musíme věnovat krizovému řízení velkou pozornost. Je nutné mít neustále na paměti, že krizovou situaci mohou způsobit hrozby formou živelních pohrom nebo různých antropogenních havárií. Nesmíme zapomínat také na hrozby ekonomického a sociálního charakteru. Tyto nežádoucí MU můžou vyústit v krizovou situaci a za pomoci krizového řízení dochází k redukci rozsahu škod, minimalizaci doby jejich trvání a následné obnovení do původního stavu. Vždy je důraz kladen na ochranu života a zdraví obyvatelstva, bezpečnost státu, ekonomiky, majetku a životního prostředí. [8]

Antušák ve své publikaci uvádí, že: „krizové řízení tedy představuje ucelený soubor přístupů, názorů, zkušeností, doporučení, metod, opatření a vazeb, uplatňovaný v hierarchizovaném a funkčně propojeném systému věcně příslušných orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob, jehož cílem je minimalizovat (zamezit) možnosti vzniku krize (formou prevence a korekce krizových situací ve spojitosti s účinnou protikrizovou intervencí) nebo (v případě, že již krize nastala) redukovat rozsah škod a minimalizovat dobu trvání krize. Důležitou součástí krizového řízení je i odstraňování následků působení negativních faktorů krizových situací a obnova systému do nového (vylepšeného) běžného stavu.“ [8]

Dle výše uvedené definice pojem krizové řízení můžeme chápat jako souhrn metod, nástrojů, preventivních opatření za účelem redukovat rozsah škod způsobených negativními vlivy. Cílem je návrat systému do běžně fungujícího stavu v co nejkratší době s minimálními náklady.

Pro správné fungování, je nutné se prioritně věnovat základním funkcím krizového řízení. Tento proces má 5 fází, které mezi sebou navzájem souvisí. Jsou odlišné svými specifickými vlastnostmi a obsahem. Vzájemná provázanost a spolehlivost napomáhá k její účinnosti.

Základními fázemi krizového řízení jsou:

- prevence,
- korekce,

- protikrizová intervence,
- redukce,
- obnova. [9]

Podle Antušáka je tento proces specifikovaný na základě správných údajů (způsob, doba, obsah). Kvalifikovaná data a kvalifikovaná hodnocení jsou výsledkem možných opatření.

1. Prevence

Jedná se o přípravnou organizační fázi. Slouží k zabránění aktivace možných hrozeb, které vyústí v krizovou situaci. Cílem je předcházení nebo samotné zmírnění dopadů krize.

2. Korekce

Tato fáze zajišťuje systémovou připravenost k řešení krizových situací. Na základě právních a jiných předpisů dochází ke snížení velikosti zdrojů krizových situací. Významnou úlohou této funkce sehraává vzdělávání a příprava na možné krizové situace.

3. Protikrizová intervence

S využitím tzv. proaktivního opatření dochází k zabránění vzniku krizové situace. Snahou je zamezit její eskalaci škodlivými faktory.

4. Redukce

Redukce je proces využití krizových plánů, záchranných a likvidačních prací a veškerých aktivit k dosažení redukce negativních dopadů.

5. Obnova

Je poslední fází, kdy v systému dochází k nápravě stavu. Škodlivé faktory krize jsou zlikvidovány. [9]

Politika krizového řízení je v ČR prezentována jako souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů, které se zaměřují na monitoring a vyhodnocení bezpečnostních rizik, následné plánování, organizování a realizaci kontrolní činnosti. Tyto činnosti jsou vykonávány v souvislosti s řešením MU, které mohou být vyhlášeny.

1.3 Orgány krizového řízení

Dříve, než bude pojednáno o obcích a úloze starostů v nich, bude provedena analýza působnosti orgánů krizového řízení jako celku.

1.3.1 Vláda ČR

Je výkonný orgán státní moci, který plní ochrannou funkci a tím se stává nejdůležitější složkou z hlediska krizového řízení. Zadává úkoly ostatním orgánům KŘ, které řídí a kontroluje. Tento vrcholný orgán zastřešuje celou problematiku řešení krizových situací. Vyhláší nouzový stav a předkládá návrh na vyhlášení krizových situací Parlamentu ČR. Zřizuje Ústřední krizový štáb jako svůj pracovní orgán k řešení MU. [10]

1.3.2 Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Ministerstvo vnitra

Je ústředním správním úřadem, který je koordinátorem v přípravách na MU spolu s IZS. Do jeho kompetence spadá ochrana obyvatelstva a zapojení ČR do mezinárodních záchranných operací, které vznikají při MU v zahraničí, včetně humanitární pomoci. Zahraniční operace probíhají v součinnosti s Ministerstvem zahraničí. [10]

1.3.3 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje

Jsou subjekty ochrany obyvatelstva, kterým náleží příprava na vznik možných MU, včetně záchranných prací a likvidačních prací. Úzce spolupracují s krajskými orgány na daném úseku státní správy v přenesené působnosti, tedy hejtmanem a krajskými úřady.

Hejtman

Hejtman má pravomoc vůči Hasičskému záchrannému sboru. Jeho úloha je v krizovém řízení významná a na rozdíl od krajských úřadů mu jsou při zajišťování připravenosti kraje nebo při řešení MU, uděleny konkrétní kompetence. Mimo jiné provádí řídicí a kontrolní činnost u přípravných opatření a svým rozhodnutím cílí ke zmírnění následků vzniklých krizových stavů.

Další úkoly hejtmana kraje při krizovém řízení:

- zřizování a řízení bezpečnostní rady kraje - nejvíce 10 členů jmenovaných předsedou (hejtmanem);
- zřizování a řízení krizového štábu kraje,
- projednávání a schvalování krizového plánu kraje,
- úzká spolupráce s Hasičským záchranným sborem. [11]

Bezpečnostní rada kraje

V krizovém zákoně je bezpečnostní rada kraje definována jako: „*bezpečnostní rada kraje a bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností jsou poradními orgány zřizovatele pro přípravu na krizové situace.*“ [3]

Bezpečnostní rada kraje je koordinační orgán vytvořený za účelem na přípravy a zvládnutí KS. Předsedou této rady je hejtman kraje, který jmenuje další členy bezpečnostní rady kraje. Pokud je z důvodu odborného posouzení stavu nutné přizvat na jednání bezpečnostní rady kraje osoby k posouzení stavu bezpečnosti, jsou tyto osoby také přizvány. Zasedání bezpečnostní rady kraje se koná nejméně dvakrát ročně. Složení a obsah činnosti je určen krizovým zákonem. Po vyhlášení krizového stavu se členové bezpečnostní rady stávají členy krizového štábu kraje a tajemník bezpečnostní rady se stává tajemníkem krizového štábu.

Krizový štáb kraje

Je pracovní orgán pro řešení KS, jemuž předsedá hejtman kraje. V kompetenci krizového štábu je řešení, projednávání stavu zabezpečení a připravenosti na KS v území kraje a návrh opatření hejtmanovi. Skládá se z bezpečnostní rady kraje, ta je stálá pracovní skupina. Další složkou jsou zástupci IZS a odborníci na vzniklé MU. [12]

Hasičský záchranný sbor kraje

Jedná se o organizační složku státu. Jako takový není součástí krajských orgánů, nicméně dle krizového zákona musí vedle svých vlastních činností, které vykonávají v rámci krizového řízení plnit úkoly nařízené krajským úřadem.

Zajištění odborné připravenosti na krizové situace je základní povinností hasičského záchranného sboru. Do připravenosti náleží spolupráce s územní samosprávou a vypracování krizového plánu, který slouží k ochraně obyvatelstva. Ke zřízení krizového plánu má hasičský záchranný sbor oprávnění získávat a shromažďovat data, která jsou pro tvorbu krizového plánu nezbytná. Tato činnost je stanovena ministerstvy, vládou a správními úřady. Obcím jsou ukládány určité postupy, které z těchto plánů vychází. Krizový plán kraje schvaluje hejtman kraje. [13]

Policie ČR

Je nepostradatelnou složkou při krizovém řízení, která provádí práce spojené s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na daném území. V případě vzniku MU zajišťuje Policie

ČR nezbytnou pomoc při ochraně obyvatel, evakuaci osob a ochraně majetku. Mezi další úkoly patří spolupráce se záchrannými složkami, řízení a regulace dopravy při MU. [14]

1.3.4 Orgány obce s rozšířenou působností

Orgány krizového řízení obce s rozšířenou působností („ORP“) plní úkoly státní správy v přenesené působnosti na úseku krizového plánování. Připravují a posuzují podklady pro přípravu činností krizového štábu, koordinují činnosti na úseku havarijní a krizové připravenosti. Zřizují pracoviště krizového řízení, koordinují humanitární pomoc a vytváří spolupráci se složkami IZS.

Připravenost ORP na řešení MU spadá do povinností starosty obce s rozšířenou působností, který zároveň řídí a kontroluje přípravná opatření k řešení MU a případného zmírnění negativních následků. Za tímto účelem mimo jiné starosta ORP zřizuje a vede bezpečnostní radu a krizový štáb ORP, oba tyto instituty se řídí dle stanovených krizových zákonů.

Bezpečnostní rada ORP

Bezpečnostní rada ORP funguje jako poradní orgán pro přípravu obce na budoucí MU a mimo jiné také provádí finanční plánování k zabezpečení připravenosti, vzdělanosti, školení atd. Bezpečnostní rada ORP je složena z předsedy a členů bezpečnostní rady. Úlohu předsedy obstarává starosta obce a členové této rady jsou i členy krizového štábu. Bezpečnostní rada se schází minimálně 2 x ročně.

Krizový štáb ORP

Krizový štáb se svolává pouze za vzniku KS nebo MU. Mezi její členy patří mimo jiné i odborní pracovníci z různých oblastí, například vedoucí úřadů, vodovodů a kanalizací, technických služeb, krajských hygienických stanic atd., jejichž účast je nezbytná pro úspěšné zvládnání vzniklé krizové situace. [15]

Starosta ORP

„Starosta obce s rozšířenou působností zajišťuje připravenost správního obvodu obce s rozšířenou působností na řešení krizových situací; ostatní orgány obce s rozšířenou působností se na této připravenosti podílejí.“ [3]

Do kompetencí starosty ORP spadá řízení a kontrola přípravných opatření a ostatních činností ke zmírnění následků MU ve správním obvodu ORP. K tomuto účelu zřizuje a řídí bezpečnostní radu ORP a má právo si vyžadovat informace od kompetentních osob HZS

kraje. Zřizuje a řídí krizový štáb obce. Po projednání situace v bezpečnostní radě obce schvaluje krizový plán. Jeho povinností je plnit úkoly stanovené hejtmanem a orgány kraje. [3]

Obecní úřad ORP

„Obecní úřad obce s rozšířenou působností dále za účelem zajištění připravenosti správního obvodu obce s rozšířenou působností na řešení krizových situací

a) poskytuje součinnost hasičskému záchrannému sboru kraje při zpracování krizového plánu kraje a při zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností,

b) plní úkoly podle krizového plánu obce s rozšířenou působností,

c) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob (§ 39d) a předává údaje v ní vedené hasičskému záchrannému sboru kraje,

d) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí (§ 39e) a předává údaje v ní vedené hasičskému záchrannému sboru kraje,

e) vede přehled možných zdrojů rizik a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů odstraňuje nedostatky, které by mohly vést ke vzniku krizové situace.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností za účelem plnění úkolů podle odstavce 1 zřizuje pracoviště krizového řízení.“ [3]

1.3.5 Orgány obce

Do orgánů krizového řízení obce patří starosta obce a obecní úřad.

Obecní úřad

Při vzniku MU, je dle zákona obecní úřad povinen zajišťovat a koordinovat ochranu obyvatelstva, včetně provádění záchranných a likvidačních prací. Povinnosti obecního úřadu jsou následující:

a) „organizuje přípravu obce na mimořádné události,

b) podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,

c) zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,

d) hospodaří s materiálem civilní ochrany,

- e) poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,
- f) podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,
- g) vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci.“ [16]

Obec je oprávněna v souladu s krizovým zákonem zřizovat zařízení civilní ochrany k ochraně obyvatelstva. Dále obec přispívá k informovanosti jak fyzických, tak i právnických osob s možnými bezpečnostními riziky při jejich ochraně. S nimi souvisejí úkony jako záchranné a následné likvidační práce. Lepší informovanost fyzických i právnických osob provádí cíleným školením a informačními kampaněmi. [16]

Starosta obce

Úkolem starosty obce je zajišťování připravenosti obce při řešení krizových situací.

Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení § 21:

- a) „za účelem přípravy na krizové situace a jejich řešení může zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán,
- b) zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce; správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit,
- c) plní úkoly stanovené starostou obce s rozšířenou působností a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu obce s rozšířenou působností,
- d) odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.“ [17]

V případě vzniku krizového stavu starosta dále dle § 21 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení:

- a) „zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyrozumění orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil hasičský záchranný sbor kraje,
- b) nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva,

d) zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.“ [17]

V případě, že starosta v době krizového stavu neplní své úkoly, které stanoví tento zákon, může jeho výkon přenést jmenováním hejtman kraje po dobu určitou na zmocněnce. V případě jmenování zmocněnce je nutné neprodleně informovat obec a ministra vnitra. Ministr je kompetentní toto rozhodnutí zrušit. [18]

1.4 Dílčí závěr

Hlavním úkolem starosty obce je zajištění připravenosti správního obvodu na řešení MU a kontrola přípravných opatření k řešení MU. Zřizuje krizový štáb obce a plní úkoly stanovené hejtmanem. Odpovídá za využívání komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

1.5 Legislativa

Krizové řízení představuje naplnění ochranné funkce státu, je tedy úkolem státní správy v přenesené působnosti. Systém krizového řízení se řídí a koordinuje dle platné legislativy, která vytváří rámec pro působnost a pravomoci, jak státních orgánů, tak i orgánů samosprávních celků. Aby celý systém vedl k co největší efektivitě řízení, musí se krizové zákony novelizovat, ať už na základě zkušeností z praxe nebo nutností přizpůsobit zákony dlouhodobým potřebám veřejné správy. Celé odvětví krizového řízení se musí řídit níže uvedeným souborem platných právních norem, které jsou orientovány na krizové situace.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky v platném znění

Cílem zákona je vymezit základní úkoly zajištění bezpečnosti státu. [19]

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů

Tento zákon vymezuje působnost a složky systému IZS. [2]

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Je jedním z krizových zákonů, které upravují problematiku krizových stavů. Popisuje pravomoc a působnost státních orgánů a orgánů samosprávných územních celků. Uvádí, jaká práva a povinnosti mají fyzické a právnické osoby v přípravě na krizové situace a jejich řešení.

Tento zákon může omezit práva a svobody občanům, které jsou zakotveny v Listině základních práv a svobod na nezbytně nutnou dobu a v nezbytném rozsahu. Lze tak omezit například vlastnická práva. Ovšem je nutné podotknout, že toto omezení musí být kompenzováno peněžní náhradou, v míře omezení vlastnického práva, podle zvláštních předpisů. Taktéž je tímto zákonem řešena náhrada škody vzniklé v přímé souvislosti s krizovými opatřeními a náhrada za újmu na zdraví. Ta se řídí předpisem o odškodňování pracovních úrazů. [3]

Zákon přináší také zajímavé ustanovení v podobě možnosti poskytnutí státní podpory fyzickým osobám a obcím, které se ocitly v mimořádně obtížné situaci v důsledku krizové situace. [20]

Tento zákon je obcemi uplatňován hlavně v souvislosti při vzniku a řešení MU a lze díky němu účinně využívat krizové legislativy k úspěšnému zvládnutí těchto situací. [3]

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

„Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí,¹⁾ nouzový stav,²⁾ stav ohrožení státu³⁾ a válečný stav⁴⁾ (dále jen "krizové stavy") a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů.“ [21]

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

„Tento zákon stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky (dále jen "obrana státu") před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností.“ [22]

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.“ [23]

1.6 Dílčí závěr

Celý systém krizového řízení vychází z platné legislativy, kterou se musí následně řídit. Zákony určují jisté mantinely, ve kterých se mohou subjekty krizové řízení pohybovat.

2 PŮSOBNOST STAROSTY OBCE Z POHLEDU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Úlohou starosty obce z pohledu krizového řízení je řešení MU a krizových situací („KS“), které mohou vzniknout na území obce. Hranice mezi MU a KS je velmi tenká. Mnohdy je dost problematické tuto hranici stanovit, protože rozdíl mezi těmito situacemi je dána jejich rozsahem.

2.1 Systém krizového řízení na obci

Systém krizového řízení spadá do hlavních úkolů vedení obce a slouží k přípravě na zabezpečení ochrany obyvatelstva před možnými MU. Nutností je sjednocení požadavků a vytvoření systému krizového řízení a havarijního plánování. Vedení obce má povinnost zabezpečit úkoly plynoucí z krizových zákonů, které souvisejí s jejich odbornou specializací. Je nutné se seznámit v potřebném rozsahu s Havarijním a krizovým plánem kraje, aby vedení obce umělo plně využít připravenou a zpracovanou dokumentaci krizového řízení v době nebezpečí. Při řešení záchranných a likvidačních prací se kladně projeví připravenost starosty a pracovníků obce.

Hlavním cílem krizového řízení je zejména ochrana životů a zdraví obyvatelstva. Dále ochrana životního prostředí, ochrana majetku a kulturních památek. Důležitým cílem krizového řízení je zajištění připravenosti pro případ, že MU vznikne a s tím zajištění zdrojů pro přežití. Obec by měla působit jako jistý garant, že se území po MU obnoví do původního stavu. [24]

2.1.1 Mimořádné události a krizové situace a jejich řešení

MU se označí jako KS, pokud to vyžaduje jejich řešení. Jestliže MU přesáhne veličinu sil a prostředků, dochází ke vzniku KS.

Druhy mimořádných událostí

MU dělíme na dva druhy podle příčiny vzniku, a to na události vyvolané přírodními vlivy, ty označujeme jako naturogenní a na události vyvolané vlivem chování lidstva jako antropogenní. Mezi pohromy přírodního vlivu, které mohou postihnout život jednotlivce v obci patří například: záplavy a povodně, požáry způsobené přírodními vlivy, vichřice, sesuvy půdy, přivaly sněhu. Mezi mimořádné události antropogenního původu, které se můžou vyskytnout v jakékoliv obci patří havárie s únikem nebezpečných látek, havárie

technologických zařízení, požáry, narušení dodávek pitné vody, narušení dodávek elektrické energie, plynu a tepla a jiné. Tyto nehody mohou ohrozit životy obyvatel a dopady těchto havárií mohou být velkého materiálního rozsahu.

Řešení MU podle zákona o IZS

Obec je základním prvkem veřejné správy při plnění svých úkolů v ochraně veřejného zájmu a zabezpečování ochrany obyvatelstva při MU. Mezi základní dokumenty obecního úřadu patří plán připravenosti obce na řešení MU, který je vodítkem při řešení MU. Plán zpracovává a schvaluje starosta obce, který ho 1x ročně aktualizuje. Tento dokument obsahuje úkoly a opatření na ochranu životů, majetku občanů nebo životního prostředí obce při vzniku těchto negativních jevů. [25]

Krizová situace

Jedná se o mimořádnou situaci, která může nabývat velkých rozměrů ohrožení. Při vzniku KS může docházet k vyhlášení krizového stavu. Současná legislativa vymezuje čtyři stupně krizových stavů, které jsou seřazeny podle závažnosti.

Stav nebezpečí – je právní označení stavu ohrožení, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor (pro Prahu) v postižené oblasti. Řídí se krizovým zákonem. K rozhodnutí o vyhlášení tohoto stavu dochází, pokud je intenzita ohrožení velkého rozsahu a běžného stavu nelze dosáhnout za pomoci běžných bezpečnostních postupů. Může se jednat o velké ekologické nebo průmyslové havárie, živelní pohromy, nehody atd. Maximální doba, po kterou se vyhláší stav nebezpečí je 30 dnů, ale v případě potřeby je možné tuto lhůtu za souhlasu vlády ČR prodloužit. [9]

Nouzový stav – může následovat jako další fáze bezprostředně po stavu nebezpečí, když se situace stále zhoršuje a intenzita přesáhne únosnou míru. Bezpečnostní situace již nesplňuje kritéria stavu nebezpečí. Řídí se ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Důvodem mohou být živelní pohromy, průmyslové a ekologické havárie, narušení vnitřního pořádku a bezpečnosti. Nouzový stav vyhláší vláda maximálně na dobu 30 dnů, a to na celém území státu nebo v postiženém regionu. Tuto dobu lze prodloužit po předešlém souhlasu Poslanecké sněmovny. [2]

Stav ohrožení státu – tento velmi vážný stav vyhláší Parlament ČR. K jeho vyhlášení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a senátorů. Vyhláší se, pokud je bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost nebo demokratické základy státu. Stav ohrožení státu se řídí článkem 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České

republiky. V režimu tohoto stavu je možno obnovit odvodní řízení a vyhlásit mobilizaci k doplnění armádních stavů. [15]

Válečný stav – tento nejzávažnější stav vyhláší Parlament ČR v případě, že je Česká republika napadena agresorem a následuje ozbrojený konflikt nebo je-li třeba plnit závazky vyplývající z mezinárodních smluv o společné obraně proti napadení. Je nutné zajistit včasné varování obyvatelstva, aby se mohla následně před vzniklým nebezpečím včas přijmout potřebná opatření. Válečný stav se řídí ústavním zákonem 1/1993 Sb., Ústava. [9]

Řešení krizových situací podle krizového zákona

Úkoly v krizovém řízení řeší obce ve dvou rozdílných režimech, v režimu bez výskytu KS a v režimu s výskytem KS. Působnost a úkoly, které jsou stanoveny obecnímu úřadu nebo starostovi obce jsou dle zákona výkonem státní správy v přenesené působnosti. [3]

Působnost a pravomoc orgánů obce, kterými jsou starosta obce a obecní úřad se řídí při přípravě na KS §21 a §22 krizového zákona. Orgány obcí stanoví a provádějí úkony uvedené v krizovém zákoně, v mezích své působnosti podle zvláštních předpisů. Působnosti jim stanovené jsou výkonem státní správy v přenesené působnosti. Přípravenost zajišťuje starosta společně s ostatními orgány, které se na připravenosti podílejí. V době, kdy probíhá krizový stav, je starosta obce povinen zabezpečit varování a informační kampaň občanům nacházejícím se na ohroženém území obce, pokud tak již neučinil HZS kraje. Starosta působí jako koordinační článek při evakuaci a nouzovém přežití obyvatelstva.

Pokud není starosta schopen v době KS plnit výše uvedené úkoly, je hejtman kraje pověřen jmenováním zmocněnce, který bude tyto úkoly po stanovenou dobu zastávat. O této skutečnosti, je povinen hejtman neprodleně informovat obec a ministra vnitra.

Náklady, které jsou vynaloženy na provedení krizových opatření, hradí z obecního rozpočtu obec. Ta je povinna vyčlenit účelovou finanční rezervu na krizové situace, jak ji ukládá zákon o krizovém řízení. Ve výjimečných situacích, kdy je tato rezerva nedostatečná, může starosta obce přes krizový štáb ORP požádat o finanční prostředky krajský úřad. Obecně se doporučuje vyčlenit alespoň minimální částku deset tisíc korun, která by měla pokrýt prvotní náklady například na zajištění činnosti krizového štábu obce. [3]

2.1.2 Ochrana obyvatelstva

Ochranu obyvatelstva v souvislosti s řešením MU zajišťuje starosta obce a obecní úřad. Starostovi obce ukládá zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, aby zajistil varování všech osob, které se nacházejí na území obce před hrozícím nebezpečím.

Povinnosti starosty obce v této oblasti:

Úkoly z oblasti ochrany obyvatelstva pro starostu obce znamenají zejména:

1. **varování a poskytování informací při MU na území obce,**
2. **evakuace obyvatel obce,**
3. **ukrytí,**
4. **nouzové přežití obyvatelstva,**
5. **zřízení, evidence a kontrola staveb civilní ochrany.**

1. Varování a poskytování informací při MU na území obce

Při vyhlášení MU se postupuje podle předem připravených instrukcí, které jsou uvedeny ve výpisu z havarijního plánu obce. K rychlému a účinnému varování obyvatelstva se při vzniku MU využívá sirén. Sirény mohou být elektrické rotační, elektronické nebo sirény MIS. Varování se uskutečňuje kolísavým tonem po dobu 140 vteřin prostřednictvím varovného signálu „**Všeobecná výstraha**“. Třikrát za sebou v cca třiminutových intervalech se vyhláší signál při hrozbě nebo vzniku MU, která může obyvatelstvo ohrozit na životech a zdraví. Po zaznění varovného signálu musí následovat tísňová informace, která slouží k podrobnější informovanosti obyvatelstva. Obyvatelé se dozví, co se kde stalo, jaké nebezpečí hrozí a následné instrukce, jak se dále zachovat, aby obyvatelé ochránili své životy a zdraví. [26]

2. Evakuace obyvatel obce

Jedná se o soubor opatření a jeden ze základních způsobů ochrany obyvatelstva, který spočívá v přesunu nebo odsunu osob, zvířat, důležitých předmětů, kulturních hodnot, strojů, techniky a jiných zájmů ohrožených MU. Vlastní evakuace spočívá v přesunu z prostor ohrožených MU do prostor, ve kterých je zajištěno náhradní ubytování, stravování, nezbytné služby pro obyvatelstvo, ustájení zvířat a uložení pro věcné prostředky. Priority evakuace a dané pořadí vychází ze situace. Přednostně jsou evakuovány děti a mladiství do 15 let, lidé

se zdravotním postižením nebo osoby umístěné v různých sociálně-zdravotnických zařízeních atd. [26]

Evakuační středisko

Tento prostor musí být řádně označen nápisem „Evakuační středisko“ a příjezdová cesta musí být vytyčena směrovkami. Slouží ke shromažďování evakuovaných osob a předávání informací o dalších postupech a opatřeních. Zde jsou evakuované osoby chráněny před nežádoucími stavy. Hlavními činnostmi, které se provádí v tomto středisku za účelem ochrany obyvatel jsou: ubytování, stravování, zajištění distribuce zásob, evidence evakuovaných obyvatel a následné poskytnutí pomoci, přeprava evakuovaných do přijímacích středisek a komunikace s krizovým štábem o průběhu evakuace. [26]

Přijímací středisko

Jedná se o prostor sloužící pro příjem evakuovaných osob, kde jsou osoby přerozdělovány do předem daných míst nouzového ubytování. V přijímacím středisku je zajištěna první zdravotnická pomoc a koordinován převoz do zdravotnických zařízení. Evakuované osoby, zde získávají informace o místě nouzového ubytování. Středisko musí být řádně a viditelně označené nápisem nebo mezinárodně platným znakem.

Je výhodné sjednotit do jednoho objektu evakuační i přijímací středisko, usnadní to koordinaci evakuovaných. [26]

3. Ukrytí

Úkryty a jiné prostory slouží k ochraně obyvatelstva před negativními účinky různých zbraní, včetně zbraní hromadného ničení a před únikem nebezpečných chemických látek. Úkryty se dělí na stálé (podzemní i nadzemní části staveb k tomu určené) a improvizované (prostory jednoduchého typu, které jsou následně upraveny pro ochranu před účinky negativních jevů). [26]

4. Nouzové přežití obyvatelstva

Jedná se o dočasný způsob přežití obyvatelstva postiženého MU. Za účelem nouzového přežití obyvatelstva s cílem minimalizovat negativní dopady, starosta obce s dalšími zainteresovanými subjekty organizuje nouzové ubytování, zásobování potravin, vody, energií a základní služby obyvatelstvu. [26]

5. Zřízení, evidence a kontrola staveb civilní ochrany

Do staveb civilní ochrany patří stálé úkryty, jejichž počet není stanoven. Tyto úkryty je nutno každé tři roky pravidelně kontrolovat, jestli splňují ochranné požadavky v souladu s jejich zařazením do stavebních úkrytů. Pokud jsou zjištěny závady je nutno je odstranit, je-li to technicky možné. Evidenční údaje jsou vedeny na evidenčních listech, které se zpracovávají pro každý úkryt zvlášť. [26]

2.1.3 Finanční zabezpečení krizových opatření

Obce jsou ze zákona povinny na každý rozpočtový rok vyčlenit objem finančních prostředků, které slouží k zajištění přípravy na krizové situace. Tato finanční rezerva také slouží k řešení a odstraňování následků krizových situací. Využití finančních prostředků z této finanční rezervy je vázáno na mimořádné události, dle zákona o integrovaném záchranném systému. [26]

2.2 Procesní stránka zvládnání MU

Starosta obce se musí při výkonu funkce orientovat v platných zákonech a normách, které mu udávají jisté mantinely. Hlavním zákonem pro výkon funkce starosty obce je zákon o obcích. Starostové se musí orientovat i v jiných zákonech, např. zákoníku práce, zákonu o územních samosprávných celcích a jiných. Připravenost obce na řešení KS má v kompetenci starosta obce.

Starosta obce dle krizového zákona koordinuje:

- varování a informování osob před hrozícím nebezpečím,
- spolupráci s velitelem zásahu nebo nadřízeným z ORP,
- evakuaci obyvatelstva z postiženého území MU,
- organizaci činností v podmínkách nouzového přežití obyvatel,
- provádění záchranných a likvidačních prací ve spolupráci s IZS,
- plnění opatření a úkolů plynoucích z krizového plánu,
- zajištění nezbytných opatření pro údržbu a provoz informačního a komunikačního prostředí,
- zajištění veřejného pořádku,

- úhradu nákladů z obecního rozpočtu na nutné provedení krizových opatření. [32]

Při vzniku krizových situací zastává starosta významné místo. Má práva a povinnosti plynoucí ze zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Jejich cílem je zmírnění dopadů MU ve správním obvodu obce a následné řešení záchranných a likvidačních prací.

Při vzniku MU starosta obce úzce spolupracuje s velitelem zásahu a je povinen dodržovat zásady krizového řízení. Praxe je taková, že složky IZS zasahují v obci postižené MU a provádějí záchranné a likvidační práce. Pokud nejsou orgány obce schopny vlastními prostředky zajistit zvládnutí MU, je nutno danou situaci řešit s orgány vyššího stupně, tj. orgány obce s rozšířenou působností, do jejichž obvodu obec spadá. V případě, že není ORP schopna danou situaci samostatně řešit, je nutné zapojit orgány kraje. [2]

Starosta obce má práva a povinnosti vůči obyvatelstvu a snahou je odvracet a zmírňovat následky těchto negativních jevů. Cílem je těmto MU předcházet, ale vzhledem k tomu, že MU vznikají jak lidskými chybami, tak i přírodními vlivy, nejsou předvídatelné a nedokáže jim nikdo zabránit. Při řešení MU je nutno rozlišovat jednotlivé úrovně řízení a ke každé MU je nutné zvolit správný druh opatření k jejímu zdárnému zdolání. [26]

2.2.1 Proces přípravy starosty obce na řešení MU

Starosta obce kooperuje provádění záchranných a likvidačních prací a zabezpečuje ochranu obyvatelstva při řešení MU. Mezi tyto činnosti patří: varování a evakuace obyvatel před hrozícím nebezpečím, dále jejich ukrytí a nouzové přežití. V podmínkách připravenosti starosty obce je nejdůležitější fází počítat s nenadálými událostmi, aby byly obce řádně připraveny ještě před tím, než k MU dojde.

Úkoly starosty jsou následující:

1. Poskytnutí podkladů a informací hasičskému záchrannému sboru kraje, který zpracovává havarijný plán kraje nebo vnější havarijný plán.

- geografické, demografické a klimatické informace území obce a infrastruktury;
- popis činnosti při zajištění varování, evakuace, ukrytí obyvatel a nouzového přežití obyvatel obce;

- sjednané písemné dohody starosty obce s právníckými a fyzickými osobami při pomoci se záchrannými a likvidačními pracemi v případě MU;
- možné východisko plánované pomoci na vyžádání obce, toto poskytnutí pomoci je zahrnuto v poplachovém plánu IZS. [26]

2. Informuje právnícké a fyzické osoby v obci o vzniku možného negativního jevu a následnými záchrannými a likvidačními pracemi a s ní spojenou ochranou obyvatelstva.

Informovanost obyvatel se zajišťuje formou školení, besed, seminářů nebo tištěné podobě. Při ohrožení MU starosta obce využívá pracovníky hasičského záchranného sboru kraje a ostatní složky IZS. [26]

3. V souvislosti s možným ohrožením MU dochází v obci k přípravě obyvatel, sebeochraně a vzájemné pomoci.

Je několik forem, které obecní úřad využívá pro zveřejnění informací, jak se má obyvatelstvo v těchto situacích zachovat. Některé obce mají pro občany vyvěšené příručky na svých internetových stránkách. Další forma zveřejnění je za pomoci rozhlasu, úředních desek, letáků, přednášek, besed nebo místní kabelové televize. Kanál závisí na naléhavosti sdělení.

2.2.2 Proces a postup provádění záchranných a likvidačních prací

Při vzniku MU se starosta obce podílí při provádění záchranných a likvidačních prací, které vede velitel zásahu těmito kroky:

1. Koordinace záchranných a likvidačních prací v součinnosti se složkami IZS

Velitel zásahu koordinuje záchranné a likvidační práce v místě nasazení složek IZS. Podle potřeby, může požádat starostu obce o bezodkladnou spolupráci spojenou s řešením MU. Zpravidla bývá velitelem zásahu velitel JPO, pokud není přítomen, přebírá tuto pravomoc funkcionář hasičského záchranného sboru, který má právo přednostního velení. Pokud na místě není ustanovena funkce velitele zásahu, za řídicí činnost je zodpovědný velitel nebo vedoucí složek IZS. Veliteli zásahu při provádění záchranných a následných likvidačních prací jsou přiděleny tyto pravomoci:

- zakázat nebo omezit vstup nekompetentním osobám,
- stanovit omezení k ochraně života a majetku,

- vyzvat fyzické i právnické osoby k součinnosti,
- provádět terénní úpravy a odstraňování staveb. [26]

2. Povinnosti starosty obce při záchranných a likvidačních pracích

Při záchranných a likvidačních pracích se obecní úřad a starosta obce řídí zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. Úkoly vyplývající z tohoto zákona se zaměřují na oblast ochrany obyvatelstva.

Starosta obce plní úkoly tohoto zákona a je kompetentní vyzvat PO a FO k poskytnutí osobních nebo věcných prostředků. Starosta obce, který uložil PO nebo FO v době nebezpečí poskytnout věcný prostředek informuje o této skutečnosti hejtmana kraje. Tato informační povinnost je z důvodu, aby byl poskytnutý věcný prostředek po odvrácení nebezpečí navrácen tomu, kdo ho poskytl. O poskytnutí tohoto prostředku je povinen starosta obce vydat potvrzení. [26]

Potvrzení starosty obce o poskytnutí věcného prostředku musí obsahovat náležitosti jako jsou (údaje o vlastníkovi věcného prostředku, nezbytné údaje k identifikaci věcného prostředku, časové údaje o poskytnutí a navrácení věcného prostředku. Dále je potřeba zaznamenat stav opotřebení, poškození a identifikační údaje orgánu, který toto potvrzení vydal.

Od osobní pomoci a účasti na odvrácení nebezpečí jsou osvobozeny osoby ve věku mladších 18 let a starší věku 62 let. Dále osoby, které nejsou zdravotně způsobilé k vykonávání požadovaných činností. Totéž platí u osob plně invalidních. K osobní pomoci nesmí starosta obce vyzvat osoby, které by se vystavily tímto počínáním vážnému ohrožení sebe samých nebo osob blízkých.

Starosta obce v případě provádění záchranných a likvidačních pracích může uložit povinnost i ženám, pokud není v rozporu s legislativou uvedenou v zákoníku práce a vyhlášce č. 180/2015 Sb., o zakázaných pracích a pracovištích. Podle tohoto zákona nesmí starosta obce povolovat ženy kojící nebo ženy v době do devíti měsíců po porodu a dále mladistvé, kteří by ve výjimečných případech mohli vymezenou práci vykonávat při přípravě na budoucí povolání.

3. Zřízení a součinnost sboru dobrovolných hasičů obce při provádění záchranných a likvidačních prací

Jednotku SDH zřizuje a spravuje obec podle § 68 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. V hierarchii hasičského záchranného sboru je na nevyšším místě velitel jednotky, kterého jmenuje a odvolává starosta obce. Pro zvýšení akceschopnosti a výkonnější činnosti jednotky se mohou do jednotek sboru dobrovolných hasičů zařadit i osoby, které mohou tuto službu vykonávat jako svoje zaměstnání. O zařazení osob k výkonu pracovní činnosti v jednotce záchranného sboru rozhoduje po projednání s hasičským sborem kraje obec. Jednotky dobrovolných hasičů může obec zrušit pouze se souhlasem HZS kraje. [26]

V případě, že se obec rozhodne, že nezřídí JPO, může zřídit tzv. požární hlídku. Obec spravuje a zabezpečuje akceschopnost jednotky odbornou přípravou, dále zajištěním materiálních a finančních prostředků pro potřeby jednotky včetně péče o její členy. Zasahujícím členům, kteří zásah vykonávali ve své pracovní době, je obec povinna poskytnout náhradu ušlého výdělku, nebo příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti. Náhrada mzdy a ušlého výdělku se také proplácí při zásahu při živelních pohromách nebo jiných MU. Dále je propláceno i cvičení a nařízená odborná příprava.

Obec je povinna ze svého rozpočtu zabezpečit a uhradit zdravotní preventivní prohlídky pro členy jednotky. V neposlední řadě je také nutné, aby se uskutečňovala pravidelná odborná příprava velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů. Pokud je jednotka požární ochrany současně zařízením civilní ochrany, je třeba zvýšit potřebný počet členů oproti základnímu početnímu stavu jednotky, který je ustanoven na 9 členů. Požární zásah se provádí podle příslušné dokumentace požární ochrany a jiných MU. [26]

2.2.3 Řešení MU starostou obce

K zabezpečení připravenosti obce na řešení MU se doporučuje zpracovat plán připravenosti obce na řešení MU. Zákon o krizovém řízení neukládá povinnost tento plán zpracovat, ale praxe ukazuje, že pro připravenost obce se jedná o vhodný pracovní dokument. Jeho zpracování také doporučuje HZS. Po doplnění příslušných informací ho lze využít jako plánovací dokumentaci.

Doporučuje se k tomuto plánu přidat aktualizovanou kartu obce. V této kartě jsou všechny důležité údaje a informace, které lze využít při přípravě na MU. Zpracovaný plán je možné rozšířit nebo zestručnit a přizpůsobit si ho tak vlastním požadavkům v obci.

2.2.4 Řešení krizové situace, po vyhlášení KS starostou obce

Pokud dojde k vyhlášení KS obce, nabývá tato skutečnost účinnosti ihned po jejím zveřejnění na úřední desce příslušného OÚ. Vyhlášení KS je zveřejněno také za pomoci informačních prostředků a místního rozhlasu. Při změně obsahu nařízení obce je zveřejnění provedeno stejným způsobem. [15]

Činnost starosty obce a jeho plnění úkolů v podmínkách obce v době krizového stavu:

- varuje a informuje obyvatelstvo, které se nachází na území obce, před negativními jevy;
- v jeho kompetenci je pomoc při provádění záchranných a likvidačních pracích,
- z ohrožených míst zajišťuje evakuaci osob,
- zajišťuje podmínky pro nouzové přežití obyvatelstva,
- je povinen plnit úkoly udělené starostou ORP a orgány krizového řízení uvedené v krizovém plánu ORP;
- vydává nařízení obce, které je nezbytné pro řešení krizových situací. [15]

2.2.5 Dokumentace obce

Starosta obce je povinen mít vypracovanou dokumentaci k předcházení a řešení MU, které mohou obec v budoucnu ohrožovat. Každou obec ohrožují jiné MU.

Plán připravenosti obce na řešení MU

K řešení MU, které mohou vzniknout na území obce se mimo jiné vypracovává plán připravenosti obce na řešení MU. Tento plán schvaluje starosta obce. Je základním dokumentem obce k zabezpečení a seznámení obce s možným charakterem ohrožení. Plánované opatření slouží k ochraně životů, zdraví a majetku při vzniku MU. Plán obsahuje doporučení k řešení jednotlivých MU, které mohou v obci nastat. Obsahuje odkazy a další instrukce, které se nachází v části pomoci. Tyto plány jsou vypracovány v součinnosti se složkami IZS a poskytují obcím metodickou pomoc při předcházení a vzniku MU. Základní údaje plánu připravenosti obce na řešení MU:

- **přehled možných ohrožení** (únik nebezpečné látky, přivalové deště, požáry aj.);
- **zajištění akceschopnosti** (starosta obce za ni nese plnou odpovědnost, pro řešení MU je zřízen krizový štáb obce);

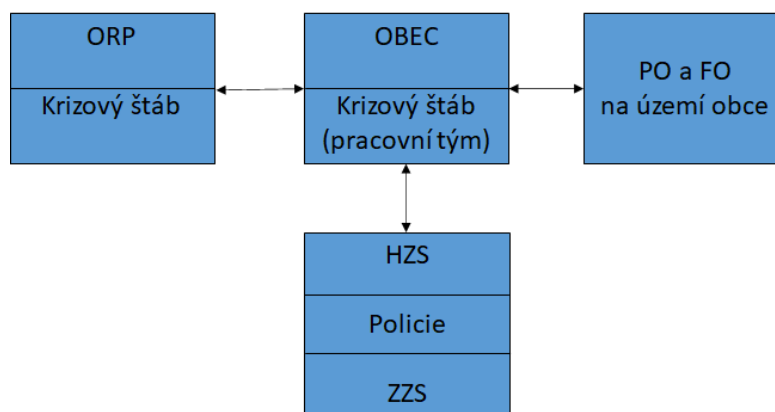
- **svolání členů krizového štábu** (zajišťuje starosta obce, popřípadě jím pověřený pracovník. V případě vzniku MU, je povinen svolat členy krizového štábu. Členové mají povinnost se dostavit na určené místo, aby byli seznámeni s charakterem MU a byly jim rozděleny úkoly);
- **pracoviště krizového štábu** (zřizuje starosta obce; pracovištěm krizového štábu může být zasedací místnost OÚ; tělocvična aj.);
- **finanční zabezpečení krizových opatření** – každá obec je dle krizového zákona povinna za každé rozpočtové období vyčlenit finanční prostředky, které jsou potřebné k zajištění přípravy na krizové situace. Dále jim zákon ukládá tvorbu finančních rezerv na řešení krizových situací a následného odstraňování jejich následků. V případě, že by se obec potýkala s nedostatkem finančních prostředků, může se starosta obce o finanční pomoc obrátit na krajský úřad. [25]

2.2.6 Tok informací a dokumentů na úrovni obce při MU

Zásady komunikace se uplatňují vertikálním systémem → pokud není možné konkrétní opatření nebo činnost v rámci obce zajistit, je požadavek na opatření předáván ORP.

Komunikace s:

- obcí s rozšířenou působností,
- složkami IZS,
- podnikajícími FO a PO a dalšími subjekty. [25]

Obr. 1. Tok informací a dokumentů na úrovni obce. [vlastní zdroj]

Zásady krizové komunikace na úrovni obce:

- nezbytné informace se získávají cestou přes ORP,
- pokud daná obec obdrží požadavek na informace přímou cestou od jiných subjektů, například od krizového štábu ORP, nebo územních samosprávních celků, odpověď odesílá obec přímo tomuto subjektu, dle požadavků odesílatele;
- pokud starosta při MU uloží podnikající FO a PO povinnost poskytnout věcný prostředek, je povinný o této skutečnosti informovat hejtmana kraje přes krizový štáb kraje. Tyto komunikační cesty je třeba zachovávat z důvodu další komunikace s ORP, kraji a ministerstvy;
- dokumenty a komunikaci je nutno zálohovat na obou stranách, na straně příjemce i odesílatele;
- primárně se doporučuje komunikace pomocí e-mailu, v případě nefunkčnosti spojení využít telefonního spojení nebo pořídit jakýkoliv audiozáznam, popřípadě zápis hovoru. Další možností je využít datovou schránku a informační systémem KŘ, pokud jimi obce disponují. Například Zlínský kraj využívá systému IVVS ZK;
- v případě že krizový štáb není schopen zasedat, zůstává komunikační cesta zachována pověřením člena nebo tajemníka krizového štábu ORP.

Způsob předávání dokumentů

Všechny dokumenty je nutno zpracovávat v elektronické podobě. Dokumenty se zasílají přednostně e-mailem, ve výjimečných situacích lze využít jiných alternativ odesílání. V případě krajní nouze se dokumenty předávají osobně. Konečný příjemce potvrdí, že odesílaný dokument přijal.

Hlášení obce

Starosta obce zasílá informaci, obsahující krizové hlášení. Pokud možno neprodleně od provedení krizového hlášení nebo svolání krizového štábu obce za pomoci komunikačních prostředků. [25]

2.3 Shrnutí

Následující tabulka zobrazuje základní úkoly starosty obce a činnost orgánů při MU.

Tab. 1. Úkoly starosty obce při řešení MU. [vlastní zdroj]

Krok č.	Úkoly starosty obce	Čas	Činnost orgánů obce
1	Příjem informace o MU: a) Obecně obdržena informace z místa MU b) Informace obdržena od OPIS HZS		Při převzetí požadovat konkrétní informace: Jméno, příjmení volajícího Co se stalo – rozsah Počet ohrožených osob Písemný zápis
2	Pokud a) viz výše: Informaci předat na operační a informační středisko HZS		112 – jednotné evropské číslo tísňové volání 150 – operační a informační středisko HZS 155 – Zdravotní záchranná služba 158 – Policie ČR
3	Zabezpečit varování obyvatelstva		- Spuštění sirény Místní rozhlas Pomocí SMS zpráv Megafony apod.
4	Svolání JPO obce, úkoly upřesnit po dohodě s velitelem zásahu		- Velitel jednotky, pohotovost + telefonní číslo
5	Rozvinout pracoviště KŠ		Podle závažnosti situace svolat pracovníky OÚ (zastupitelé) - Rozdělit úkoly podřízeným
6	Uvédomit starostu ORP.... Při nebezpečí z prodlení uvédomit hejtmana Armádu ČR.....		Armádu ČR povolat cestou operačního a informačního střediska HZS
7	Připravit informace pro velitele zásahu a seznámit se situací v místě zásahu		Elektřina – Plyn – Voda – Ohrožení vodních zdrojů, dětské tábory, nemocní, postižení, staří, rekreanti
8	Zpracovat přehled přítomných pracovníků a upřesnit kontakty		
9	Sestavení přehledu dostupných sil a prostředků v místě		Ověřit funkčnost údajů, uvédomit síly a prostředky o možném nasazení
10	Připravit se na evakuaci, případně náhradní ubytování, stravování, zabezpečení životních potřeb		Určit vytypované objekty k využití a připravit jejich zhotovení
11	Provedení evakuace a nouzové přežití obyvatelstva, zmírnění následků MU		
12	Odstranění následků MU		
13	Ukončení činnosti		Určit způsob ukončení činnosti
14	Vyhodnocení, přijetí nápravy k lepší připravenosti		

3 HROZBY A JEJICH SPECIFIKA, KTERÝMI JSOU OHROŽENY OBCE

Z pohledu krizového řízení představuje „Hrozba“ možnost vzniku negativní události, která může poškodit zájmy a hodnoty chráněné státem. Na území obce se mohou vyskytnout různé druhy MU ohrožující životy a zdraví obyvatelstva, způsobují škody na majetku nebo životním prostředí. Níže je uvedena charakteristiku hrozeb, které mohou ohrozit obce na celém území ČR. Jedná se o výčet 24 hrozeb, které stanovily bezpečnostní a krizové orgány:

- 1. „Dlouhodobá inverzní situace*
- 2. Povodně velkého rozsahu*
- 3. Jiné živelní pohromy (rozsáhlé lesní požáry, sněhové kalamity, vichřice, sesuvy, zemětřesení, aj.*
- 4. Epidemie*
- 5. Epifytie*
- 6. Epizootie*
- 7. Radiační havárie*
- 8. Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými nebezpečnými látkami a chemickými přípravky*
- 9. Jiné technické a technologické havárie (požáry, exploze, destrukce staveb)*
- 10. Narušení hrází významných vodních děl se vznikem zvláštní povodně*
- 11. Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi velkého rozsahu*
- 12. Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu*
- 13. Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu*
- 14. Narušení dodávek energií velkého rozsahu – elektrické energie, plynu, tepelné energie*
- 15. Narušení dodávek potravin velkého rozsahu*
- 16. Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu*
- 17. Narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu*
- 18. Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu*

- 19. Narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu*
- 20. Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu*
- 21. Migrační vlny velkého rozsahu*
- 22. Hromadné postižení osob mimo epidemií – řešení následků včetně hygienických a dalších režimů a hromadná úmrtí*
- 23. Narušení zákonitosti velkého rozsahu*
- 24. Hrozba teroristického útoku.“ [33]*

3.1 Analýza hrozeb v obcích

Tato kapitola charakterizuje výběr z výše uvedených hrozeb, které mohou nejčastěji nastat v obcích nebo jejich blízkém okolí a jsou příčinou krizové situace. Jedná se o epizootii, povodeň, požár, hromadnou silniční nehodu, železniční nehodu a vichřici. Cílem je analyzovat MU, způsobené hrozbou, specifikovat jejich průběh, rozsah a způsob zvládnutí. Z toho potom odvodit, jaké požadavky jsou kladeny na starostu obce při jejich řešení.

3.1.1 Epizootie – hromadné nákazy zvířat

Epizootie se může vyskytovat v obcích lokálně nebo plošně. Projevuje se hromadným úhynem domácího zvířectva a její nebezpečí spočívá v tom, že během krátké chvíle může postihnout velkou část obce. Důležitá je včasná identifikace, rychlé přijetí a plnění mimořádných veterinárních opatření.

Dochází k hromadnému úhynu a utrácení zvířat a MU může způsobovat ohrožení na životech a zdraví osob (nakažení, zranění v důsledku manipulací se zvířaty). Vlivem epizootie může dojít k poškození vodních zdrojů v souvislosti s asanační činností a může být omezeno zásobování obce z důvodu jejího uzavření. V případě nezvládnutí prvotního ohniska může dojít k rozptylu do okolních lokalit.

Chřipka ptáků

K chřipce ptáků dochází nakažením virem influenzy A, která postihuje pernatou zvěř. K nákaze může docházet vzduchem, kontaktem s ostatními ptáky, dále kontaminací na obuvi, oděvu a dopravních prostředcích. Velkou roli při šíření viru sehrává zanedbání prevence a migrující tažní ptáci, kteří mohou nemoc přenášet. Inkubační doba může být 3 až 7 dnů.

V České republice byla v poslední době chřipka ptáků zaznamenána v roce 2017 a v únoru roku 2020. V obou případech se podařilo virus zcela vymýtít nejefektivnějším řešením, a to úplným vybitím nakažených chovů, odvozem podestýlky a následnou plošnou dezinfekcí.

V roce 2017 bylo evidováno 39 ohnisek v chovech a vybito bylo 98 tisíc ptáků. V únoru 2020 bylo jedno ohnisko, které si vyžádalo vybití 140 tisíc kusů ptáků a ohnisko už se dále nešířilo. Při potvrzení nákazy chovů ptačí chřipkou, je starosta obce povinen spolupracovat s Krajskou veterinární správou a řídit se jejími pokyny. [34]

Africký mor prasat

Africký mor prasat je vysoce nakažlivé a nebezpečné onemocnění, které může postihnout všechny druhy prasat žijících v zajetí nebo volné přírodě. Virus napadá játra, slezinu, cévy, mízní uzliny a vyvolává u nakažené zvěře vysoké horečky. První nákaza byla v ČR zaevidována až v roce 2017 a do zemí EU byla s největší pravděpodobností zavlečena z Asie. Pozitivní je, že nemoc není přenositelná na člověka. Jediným efektivním řešením, jak zabránit dalšímu šíření, je vybití nakažených zvířat. Při vzniku ohrožení, je starosta obce povinen ve spolupráci s Krajskou veterinární správou zamezit šíření nákazy pomocí veterinárních opatření, která jsou vyžadována.

Preventivní opatření: zabránění styku chované a volně žijící zvěře, zabránění kontaminace krmení a steliva s ostatním okolím. Používání dezinfekčních rohoží a zvýšení hygienických nároků. [35]

Činnost starosty při řešení MU epizootie:

- převzetí zprávy o vzniku události a ověření zpětným dotazováním,
- provedení analýzy a posouzení stavu věci. Je nutno dodržovat stanoviska a nařízení Krajské veterinární správy, která je při epizootii hlavním výkonným orgánem. V případě rozšíření epizootie (např. výskyt salmonely, dříve i tuberkulóza přenášená zvířaty), vstupuje do záležitostí řešení krizové situace i Krajská hygienická stanice. Starosta obce ve spolupráci s IZS koordinuje informování a varování místního i okolního obyvatelstva, zejména malochovatele a velkochovatele zvířat;
- vzniklou událost neprodleně oznámí Krajské veterinární správě. V případě potřeby svolává starosta krizový štáb, popřípadě vybere pracovníky, kteří se budou podílet na řešení vzniklé MU. Je nutno seznámit kompetentní osoby se vzniklou situací a

vydat úkoly. Dále je nutná spolupráce s velitelem zásahu a pracovníky krajské veterinární správy;

- další opatření při řešení MU: Krajská veterinární správa řídí po odborné stránce provádění mimořádných veterinárních opatření a utracení nakažených zvířat. Veterinární správa provede předběžné sečtení zvířat a určí ohnisko nákazy. Uzavře chovy, nařídí používání dezinfekčních rohoží a ochranných prostředků. Pokud si to situace vyžaduje, starosta obce ve spolupráci se zdravotnickou záchrannou službou koordinuje ošetření kontaminovaných a zraněných osob. Krajská veterinární správa vytyčí ochranné pásmo a ve spolupráci s PČR může omezit pohyb nezúčastněných osob a omezit dopravu. Členové HZS ve spolupráci s pracovníky veterinární správy provádí odklizení uhynulých zvířat. Starosta obce povolává pracovní síly a mechanizační techniku na odstraňování následků. Při řešení epizootie je povinná spolupráce chovatelů s orgány veterinární správy. [36]

Plán veterinárních opatření

Plán veterinárních opatření zpracovává Krajská veterinární správa, který uvádí postup při řešení nákazy zvířat. Při výskytu epizootie v obci je povinností starosty obce úkoly a opatření v tomto plánu uskutečnit. Tento plán je součástí havarijního plánu kraje.

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává Krajská veterinární správa, a velitel zásahu, se kterým starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- znalost problematiky chovu zvířat a potřebných prepisů,
- technické znalosti,
- znalost místního okolí.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- zvládání konfliktů,
- praxe a zkušenosti výhodou,
- pracovat v týmu a jednat s lidmi. [37] [38]

3.1.2 Povodeň

K povodni dochází přechodně při nadměrném příbytku hladiny vodních toků nebo povrchových vod, při kterém voda zaplavuje okolní krajinu mimo koryto vodního toku.

3.1.2.1 Povodeň přirozená

K přirozené povodni dochází při přechodném zvýšení hladiny vodních toků. Voda způsobuje škody na zaplaveném území nacházejícím se mimo koryta vodních toků. Ke zvýšení hladiny vodního toku může docházet nedostatečným odtokem, dlouhotrvajícími dešti, náhlým jarním táním sněhu a přívalovými srážkami.

Dopady přirozené povodně:

- ohrožení života, zdraví osob, zvířat a majetku,
- poškození životního prostředí v důsledku úniku nebezpečných látek a následné kontaminace;
- poškození obytných objektů a občanské vybavenosti,
- přerušení nebo omezení dodávek elektrické energie, plynu a vody,
- přerušení zásobování následkem poničených komunikací,
- výbuchy, sesuvy půdy a skal.

Preventivní opatření: v případě že je vydána výstraha o hrozícím nebezpečí povodně, je třeba neprodleně informovat obyvatele obce a přijímat dílčí opatření. [39]

Činnost starosty při řešení MU:

- převzetí zprávy o vzniku události a ověření zpětným dotazováním,
- provedení velmi rychlé analýzy a stanovení základních opatření. Souběžně informovat a varovat obyvatelstvo (rozhlas, siréna, mobilní siréna, rozhlasové stanice, mobilní telefon). Pokud povodeň může zasáhnout i do odlehlých osad a dalších rizikových oblastí, je nutno informovat všechny obyvatele i zde, včetně dětských táborů a podnikajících FO a PO. Svolání krizového štábu a zabezpečení pracoviště: dle uvážení a situace svolává starosta krizový štáb, popřípadě vybere pracovníky, kteří se budou podílet na řešení vzniklé MU. Je nutno seznámit kompetentní osoby se vzniklou situací a rozdělit úkoly. Dále je nutná neustálá spolupráce s velitelem zásahu a se správcem vodního toku;

- provést nezbytná opatření: Starosta obce spolupracuje s velitelem zásahu a se správcem povodí, ti řeší MU. Aktivovat dostupné síly a prostředky. Pokud si to situace vyžaduje, navazuje se spojení se zdravotnickou službou k zabezpečení poskytování zdravotnické pomoci. Je nutno ve spolupráci se složkami PČR provést opatření k zamezení vstupu nekompetentních osob a předejít vzniku paniky a nekázně, popřípadě omezit dopravu. Starosta obce koordinuje informovanost obyvatel a vydává doplňkové informace a pokyny, za pomoci místního rozhlasového a jiného zařízení;
- dle závažnosti situace, ve spolupráci koordinuje s ISZ evakuaci a nouzové ubytování osob podle zásad provádění evakuace;
- další opatření při řešení MU: povodňová komise obce monitoruje vývoj stupně povodňové aktivity. Odvolání stupně povodňové aktivity se oznamuje orgánům ORP, správcům toků a složkám IZS. Povodňová komise provádí prohlídku území zasaženého území. Starosta obce organizuje obnovu základních funkcí zasaženého území zajištěním spolupráce se složkami SDH, zajišťuje čerpadla, vysoušeče atd. Ve spolupráci s provozovateli sítí se provádí kontrola funkčnosti zařízení na vedení plynu, vody a elektrické energie.

Starosta obce zajišťuje náhradní ubytování a stravování postiženým osobám. Pokud si to situace vyžaduje, je obstarána i psychosociální pomoc. Po odeznění MU starosta obce sepisuje výčet škod způsobených povodněmi. Shromazuje potřebné materiály důležité k vypracování zprávy o povodni, kterou poskytuje ve lhůtě do 3 měsíců od ukončení povodně povodňovému orgánu a správci povodí. [36]

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává velitel zásahu a správce vodního toku (povodí) se kterými starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- schopnost predikovat průběh a rozsah povodně,
- získání relevantních informací,
- pružnost a včasné rozhodování v krizové situaci,
- spolupráce při provádění záchranných a likvidačních pracích,

- odhad dopadů,
- odhad záchranných, likvidačních a obnovovacích prací.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- rychle a správně se rozhodnout,
- reakce na změny,
- zvládat konflikty a MU,
- eliminace chyb,
- pracovat v týmu a jednat s lidmi,
- praxe a zkušenosti výhodou. [37] [38]

3.1.2.2 Přívalová povodeň

Vznikají zejména v letním období ve spojitosti se silnými bouřkami. Jsou charakteristické svým rychlým vývojem. Problém je především v tom, že předpověď přívalové povodně je téměř nemožná. Škody nevznikají jen zaplavením samotné části území, ale i rychlým prouděním vody. Proudící voda se tak může vyskytovat i v místech kde nikdy před tím nebyla. Tento jev je přisuzován použitím nevhodných agrotechnických postupů na pozemcích, a to zejména výsadbou širokořádkových plodin nebo nedostatečnou orbou, ať její hloubkou nebo směrem. Můžeme pouze identifikovat nebezpečné prostory v obci, které při vzniku této povodně ohrožují terén obce. Místa ohrožená přívalovými povodněmi bývají v obcích označována kritickými body a metodou kritických linií.

Dopady přívalové povodně jsou ohrožení života a zdraví osob a zvířat. Dochází k náhlému zaplavení sklepů obytných domů, komunikaci a zahlcení kanalizací. Příčinnou těchto povodní je vznik půdních erozí na nezpevněných cestách, polích a zahradách. Intenzivní déšť bere s sebou nedostatečně upevněné předměty a poškozují břehy vodních toků.

Preventivní opatření: v případě, že je vydána výstraha ČHMÚ o hrozícím nebezpečí povodně, je třeba neprodleně informovat obyvatele obce a přijímat dílčí opatření, dále provést přípravu na aktivaci krizového štábu obce. [40]

Činnost starosty při řešení MU:

- převzetí zprávy o vzniku události,
- je-li vytvořen povodňový plán, postupovat podle něj,

- provedení velmi rychlé analýzy a stanovení základních opatření a souběžně informovat a varovat obyvatelstvo (rozhlas, spuštění sirény, mobilní sirény, mobilní telefony, rozhlasové stanice). Pokud je časový prostor a mohla by povodeň zasáhnout do odlehlých lokalit, je nutné informovat i obyvatele z přilehlých samot včetně podnikajících FO a PO a letních tábořišť;
- svolání krizového štábu a zabezpečení jeho pracoviště: dle uvážení a situace svolává starosta krizový štáb, popřípadě vybere pracovníky, kteří se budou podílet na řešení vzniklé MU. Je nutno seznámit kompetentní osoby se vzniklou situací a rozdělit úkoly. Dále je nutná neustálá spolupráce s velitelem zásahu;
- provést nezbytná opatření: spolupracovat s velitelem zásahu. Aktivovat dostupné síly a prostředky. Pokud si to situace vyžaduje, informovat zdravotnickou službou a zabezpečit poskytnutí zdravotnické pomoci. Za spolupráce PČR provést opatření k zamezení pohybu v nebezpečných lokalitách a zabránit vzniku paniky, nekázně a omezit dopravu. Je nutno neustále informovat obyvatele a vydávat doplňkové informace a pokyny za pomoci rozhlasového a jiného zařízení;
- dle závažnosti situace, koordinovat ve spolupráci s IZS evakuaci a nouzové ubytování osob podle zásad provádění evakuace;
- další opatření při řešení MU: povodňová komise obce provádí prohlídku zasaženého území. Starosta obce organizuje obnovu základních funkcí zasaženého území zajištěním spolupráce se složkami SDH, zajišťuje čerpadla, vysoušeče zdiva, techniku na odklizení škod atd. Ve spolupráci s provozovateli sítí provádí kontrolu funkčnosti zařízení na vedení plynu, vody a elektrické energie;
- hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává velitel zásahu s povodňovou komisí, se kterými starosta obce úzce spolupracuje.

Starosta obce zajišťuje náhradní ubytování a stravování postiženým osobám. Pokud si to situace vyžaduje, je obstarána i psychosociální pomoc. Do kompetence starosty obce spadá sepsání výčtu škod způsobenými povodněmi, shromažďuje potřebné materiály důležité k vypracování zprávy o povodni, kterou poskytuje ve lhůtě do 3 měsíců od ukončení povodně povodňovému orgánu a správci povodí. [36]

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává velitel zásahu s povodňovou komisí, se kterými starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- odhad vývoje situace, simulace povodně,
- ochranná opatření proti povodni, montáž protipovodňové stěny,
- čerpání vody ze sklepů,
- čištění prostor od bahna.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- zvládání konfliktů a čelit MU,
- rychle a správně se rozhodnout,
- reakce na změny,
- eliminace chyb,
- pracovat v týmu a jednat s lidmi,
- praxe a zkušenosti výhodou. [37] [38]

3.1.2.3 Povodeň zvláštní

Může vést ke vzniku MU v obci, avšak její vznik a působení lze předvídat, ať už z hlediska časového nebo prostorového, a tak je pravděpodobnost jejího vzniku velmi nízká.

V případě vzniku této MU jsou opatření obdobná jako u přirozených a přívalových povodní a starosta obce je povinen se řídit povodňovým plánem. [41]

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává velitel zásahu s povodňovou komisí a správcem vodního toku (povodí) se kterým starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- správné definování vzniklých MU,
- pružnost a včasné rozhodování při řešení MU,

- schopnost delegovat,
- spolupráce při provádění záchranných a likvidačních pracích.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- zvládání konfliktů a čelit MU,
- rychle a správně se rozhodnout,
- reakce na změny. [37] [38]

3.1.3 Požár

K požárům může docházet přímo v obci nebo okolní krajině (lesy, požáry travin). V obci jsou nejvíce ohroženy výrobní objekty zařazené do vyšší kategorie požárního nebezpečí. Dále jsou v obci rizikové různé stodoly a starší budovy, které jsou ve špatném technickém stavu včetně jejich součástí, jako jsou komíny, střecha a neodborné stavební úpravy.

K požárům může docházet nezávisle na vůli člověka, vlivem extrémního sucha, blesků, ale také lidskou nedbalostí nebo úmyslem.

Dopady požáru mají za následek ohrožení života a zdraví osob. Požáry také ohrožují hospodářské a volně žijící zvířata. Jsou příčinou ztrát na majetku a životním prostředí.

Preventivní opatření: dodržování a následná kontrola protipožárních předpisů, provádění pravidelných revizí a údržba budov včetně technických zařízení. Zákaz manipulace s ohněm. Informovanost občanů o nebezpečí vzniku požáru a jeho předcházení. [42]

Činnost starosty při řešení MU:

- převzetí zprávy o vzniku MU,
- provedení velmi rychlé analýzy a souběžně informovat a varovat obyvatelstvo (spuštění sirény, mobilní telefon). Pokud požár může zasahovat až do přilehlých samot je nutné informovat i tyto obyvatele z odlehlých oblastí a vedoucí letních táborů například mobilní sirénou atd.;
- pokud je požár většího rozsahu svolá starosta obce krizový štáb a zabezpečí pracoviště. Vybere pracovníky, kteří se budou podílet na řešení vzniklé MU. Je nutno seznámit kompetentní osoby se vzniklou situací se rozdělit úkoly. Vyžaduje se neustálá spolupráce s velitelem zásahu, do jehož kompetence spadá řízení vzniklé krizové situace;

- další opatření při řešení MU: ve spolupráci se zdravotnickou službou zajistit ošetření osob. Dále zajistit postiženým osobám náhradní ubytování včetně zajištění stravy a nápojů. Pokud si to situace vyžaduje, koordinuje starosta obce ve spolupráci s IZS obyvatelům psychosociální pomoc a kontaktuje příbuzné poškozených osob.

Člen krizového štábu provede zkompletování důkazních materiálů o rozsahu poškození. [36]

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává velitel zásahu, se kterým starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- schopnost predikovat průběh a rozsah požáru,
- znalost požárních technik,
- odhadnout dopady,
- odhadnout záchranné a obnovovací práce.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- praxe a zkušenosti výhodou,
- zvládání konfliktů a čelit MU,
- rychle a správně se rozhodnout,
- reakce na změny. [37] [38]

3.1.4 Narušení dodávek pitné vody

Narušení dodávek pitné vody bývá obvykle lokální problém, který je spojen se vznikem jiném MU (extrémní sucha, povodně, havárie na zařízeních, výpadky elektrické energie).

Dopady můžou způsobovat ohrožení života a zdraví požitím kontaminované pitné vody, dále můžou vznikat různé epidemie a onemocnění.

Preventivní opatření: tlakové zkoušky vodovodního vedení, preventivní kontrola dle nařízených postupů, fyzická kontrola, střežení ochranných pásem.

Činnost starosty při řešení MU:

- převzetí zprávy o vzniku události a ověření zpětným dotazováním,

- provedení analýzy a stanovení základních opatření ve spolupráci se správcem vodovodního zařízení. Souběžně informovat a varovat obyvatelstvo (rozhlas, rozhlasové stanice, letáky). O narušení dodávek pitné vody je nezbytné informovat i obyvatele z přílehlých samot, informovat školská zařízení, dětské tábory včetně podnikajících FO a PO atd.;
- další opatření při řešení MU: ve spolupráci s provozovateli vodovodů, podnikajícími PO a FO zajistit nouzové dodávky pitné vody v cisternách. Nezbytné množství vody při nouzových dodávkách je dáno zákonem, a to v první den 5 litrů na osobu, po druhý a další dny 10 až 15 litrů. Při vyhlášení krizového stavu se nouzové zásobování aktivuje do pěti hodin od narušení zásobování. Při dlouhodobém narušení dodávek pitné vody z důvodu změny klimatických podmínek může starosta obce zakázat používání pitné vody na zalévání zahrad, napouštění bazénů a jinak omezit používání pitné vody. [36]

Analytický závěr:

Nouzové zásobování vody koordinuje starosta obce společně se správcem vodovodního zařízení a složkami HZS.

Odborné znalosti starosty obce:

- správně analyzovat a definovat vzniklou MU,
- spolupráce se správcem vodovodního zařízení a složkami HSZ,
- formulace problémů a návrh řešení,
- předvídat a předcházet rizikům,
- odhadnout dopady,
- snaha o pozitivní informace občanům.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- osobní praxe a zkušenosti výhodou,
- zvládání konfliktů a schopnost čelit MU,
- rychle a správně se rozhodnout,
- reakce na změny. [37] [38]

3.1.5 Hromadná silniční nehoda

K hromadným silničním nehodám dochází na silnicích všech tříd. Příčinou může být jak lidský faktor, tak špatný stav vozovky, zhoršené klimatické podmínky nebo srážka se zvěří.

Dopady hromadné silniční nehody jsou ve ztrátách na životech a zdraví, poškození vozidel, komunikace a dopravního zařízení. Mimo jiné může docházet k ohrožení životního prostředí vlivem úniku nebezpečných látek a omezení v dopravě.

Preventivní opatření: návrh a provedení úprav dopravního značení ve spolupráci s příslušnými orgány dopravy, např. snížení rychlosti na kritických úsecích, úprava vozovky, bezpečnostní výstrahy atd.

Činnost starosty při řešení MU:

- převzetí zprávy o vzniku události a ověření zpětným dotazováním,
- provedení rychlé analýzy, zhodnocení bezpečnostní situace a stanovení základních opatření. Pokud hrozí další nebezpečí, je nutné informovat a varovat obyvatelstvo;
- svolání krizového štábu a zabezpečení pracoviště: dle uvážení a situace svolává starosta krizový štáb, popřípadě vybere pracovníky, kteří se budou podílet na řešení vzniklé MU. Je nutno seznámit kompetentní osoby se vzniklou situací se rozdělit úkoly;
- další opatření při řešení MU: ve spolupráci se zdravotnickou službou zajistit ošetření osob. Dále zajistit postiženým osobám náhradní ubytování včetně zajištění stravy a nápojů. Pokud si to situace vyžaduje, starosta obce koordinuje ve spolupráci s IZS psychosociální pomoc a kontaktování příbuzných zraněných osob. [36]

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení MU vykonává velitel zásahu, se kterým starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- správná charakteristika MU,
- základní znalost první pomoci,
- pružnost a včasné rozhodování při řešení MU.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- rychle a správně se rozhodnout,
- poskytnutí první pomoci,
- zajištění sil a prostředků pro likvidační práce,
- následná pomoc osobám po havárii (nouzového ubytování) pokud je potřeba,
- zajištění základních životních potřeb (tekutiny, strava, deky) pro evakuované obyvatelstvo,
- úprava terénu do původního stavu. [37] [38]

3.1.6 Železniční nehoda

K železničním nehodám dochází zejména na železničních přejezdech v obcích. Dále pak v železničních stanicích, kde dochází k častému posunu vagónů.

Dopady železniční nehody s sebou nesou ztráty na životech a zdraví, poškození železniční trati, ekologické havárie a omezení dopravy.

Preventivní opatření: zvýraznění rizikových úseků a instalace závor v místech se zvýšeným počtem nehod.

Činnost starosty při řešení MU:

- převzetí zprávy o vzniku události a ověření zpětným dotazováním,
- provedení rychlé analýzy a stanovení základních opatření ve spolupráci s velitelem zásahu a kompetentními osobami. Pokud hrozí další nebezpečí, je nutno varovat a informovat obyvatelstvo (rozhlas, siréna, mobilní telefon);
- svolání krizového štábu a zabezpečení pracoviště: dle uvážení a situace svolává starosta krizový štáb, popřípadě vybere pracovníky, kteří se budou podílet na řešení vzniklé MU. Je nutno seznámit kompetentní osoby se vzniklou situací se rozdělit úkoly. Aktivuje všechny potřebné síly a prostředky. Dále je nutná neustálá spolupráce s velitelem zásahu;
- další opatření při řešení MU: ve spolupráci se zdravotnickou službou zajistit ošetření zraněných osob. Koordinovat pro postižené osoby náhradní ubytování včetně zajištění stravy a nápojů. Pokud si to situace vyžaduje, zajišťuje ve spolupráci se

složkami IZS psychosociální pomoc a kontaktuje příbuzné osoby zraněných osob.
[36]

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává velitel zásahu, se kterým starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- správné definování vzniklých MU,
- pružnost a včasné rozhodování při řešení MU,
- základní znalost první pomoci,
- správný způsob zásahu,
- znalost v oblasti ochrany obyvatelstva.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- poskytnutí první pomoci,
- pracovat v týmu a jednat s lidmi,
- zajištění sil a prostředků při likvidačních pracích,
- následná pomoc osobám po havárii (nouzového ubytování) pokud je potřeba,
- zajištění základních životních potřeb (tekutiny, strava, deky) pro evakuované obyvatelstvo,
- úprava terénu do původního stavu. [37] [38]

3.1.7 Vichřice

Vichřice je atmosférický jev, který může na velké ploše území způsobit škody pomocí silného proudění vzduchu. Nejčastější výskyt je zaznamenáván v horských oblastech. Intenzita se udává v metrech za sekundu od 25 m/s (90 km/h).

Dopady vichřice sebou nesou újmu na zdraví a životech osob a zvířat, plošné a lokální výpadky elektrické energie, škody na budovách a infrastruktuře.

Preventivní opatření: je-li ČHMÚ vydána výstraha, je nutno neprodleně informovat obyvatelstvo včetně doporučení k provedení patřičných opatření.

Činnost starosty při řešení MU:

- převzetí zprávy o hrozbě MU. ČHMÚ vydá varování a následně je starosta obce informován krajským operačním a informačním systémem HZS o možném nebezpečí. Tato informace může probíhat pomocí textové zprávy či e-mailu;
- provedení rychlé analýzy a stanovení základních opatření a souběžně informovat a varovat obyvatelstvo (rozhlas, spuštění sirény, rozhlasové stanice). Pokud si to situace vyžaduje, informuje starosta obce také obyvatele z přilehlých samot a podnikající FO a PO;
- svolání krizového štábu a zabezpečení pracoviště: dle uvážení a situace svolává starosta krizový štáb, popřípadě vybere pracovníky, kteří se budou podílet na řešení vzniklé MU. Je nutno seznámit kompetentní osoby se vzniklou situací a rozdělit úkoly. Starosta obce aktivuje dostupné síly a prostředky. Dále je nutná neustálá spolupráce s velitelem zásahu;
- další opatření při řešení MU: starosta obce koordinuje ve spolupráci s IZS případnou evakuaci osob, zajišťuje poškozeným lidem psychosociální pomoc. Je nutno zajistit techniku k následnému odstranění škod včetně elektrocentrál a náhradních zdrojů napájení elektrické energie. V případě výpadku elektřiny starosta obce kontaktuje energetické pracoviště. Ve spolupráci se zdravotnickou službou zajistit ošetření osob. Zajistit postiženým osobám náhradní ubytování včetně stravy a nápojů. Pověřený pracovník krizového štábu zkompletuje důkazní materiály o rozsahu poškození. Při rozsáhlém poškození budov zajistí ve spolupráci PČR, aby okolí nebylo přístupné nekompetentním osobám. Později může statik rozhodnout o částečném nebo úplném odstranění poškozené budovy. [36]

Analytický závěr:

Hlavní řídicí činnost při řešení krizové situace vykonává velitel zásahu, se kterým starosta obce úzce spolupracuje.

Odborné znalosti starosty obce:

- schopnost predikovat průběh vichřice,
- odhadnout dopady,
- odhadnout záchranné a likvidační práce,

- správné definování vzniklých následných konfliktních situací,
- analýza průběhu krizové situace,
- prezentace informací pozitivním způsobem k omezení paniky.

Manažerské dovednosti starosty obce:

- zvládání konfliktů a čelit MU,
- rychle a správně se rozhodnout,
- reakce na změny,
- eliminace chyb,
- pracovat v týmu a jednat s lidmi. [37] [38]
- ochota (při vysvětlování a zdůvodňování rozhodnutí obce občanům). [37] [38]

3.2 Specifika, která jsou kladena na starostu při řešení MU

Starosta obce je do své funkce volen občany obce, tudíž není na tuto funkci odborně připravený, jako je tomu u jiných profesí. Kromě zákonem daných předpokladů není ani stanoveno jeho minimální dosažené vzdělání. Na malých obcích o funkci starosty není velký zájem, ať už z obavy o ztrátu soukromí nebo z důvodu výše finančního ohodnocení za vykonávanou funkci. Je třeba vzít v potaz, že starostové na malých obcích slouží lidem 24 h denně, 7 dnů v týdnu nebo je funkce starosty vykonávána při zaměstnání. Každému novému starostovi by nemělo chybět odhodlání a chuť se učit novým věcem. Odpovídající vzdělání se projeví v orientaci dané problematiky a získané informace studiem mohou být nápomocné v souvislosti s řešením MU. [37]

Specifika, kladená na výkon starosty, by měla zahrnovat mimo jiné, znalost potřebných zákonných norem, zákona o obcích a veřejné správy. Starosta obce by měl mít co největší přehled o řadě různých odvětví důležitých pro chod obce, od ekonomiky, základů práva až po sport. Měl by být osobností, která se chce stále učit novým věcem a kterou občané respektují. Měl by být dobrým psychologem s nezbytnou dávkou empatie. Měl by umět ovládat základní manažerské dovednosti, aby dokázal správně rozhodovat, delegovat pravomoci a včas rozlišoval důležité věci od podružných. Mimo osobních dovedností by měl mít také oporu a důvěru v zastupitelstvu, aby neztrácel čas zbytečným politikařením. V malých obcích je velkou výhodou znalost místního prostředí a občanů. Díky tomu může být

starosta obce při řešení MU efektivnější a rychlejší v rozhodovacích procesech. Vzdělání a praxe jsou důležitým kritériem, které může starosta obce využít ve svůj prospěch. Měl by být schopen správně identifikovat a analyzovat vzniklé MU a umět tyto problémy předvídat, hledat způsoby jejich řešení a prosadit své návrhy.

Další z činností starosty obce je komunikace s lidmi, proto je důležitá schopnost starosty obce umět správně komunikovat s lidmi při zvládnutí MU. Důležitá je slušnost, vstřícnost vůči všem lidem, kdy musí být ochotný vysvětlit a zdůvodnit jim danou situaci, při vzniku a průběhu MU. Po celou dobu trvání MU musí být starosta obce neustále k dispozici z důvodů komunikace a koordinace pro všechny složky IZS nebo musí mít svého zástupce. Situace, která nastává po vzniku a následném řešení MU, bývá obvykle pro starosty obce velmi náročná po fyzické a psychické stránce.

Požadované kompetence starosty obce:

- starosta obce by měl být přesvědčivý a jít aktivně za svým cílem – měl by mít schopnost předvídat a být myšlenkově o krok napřed před reálným průběhem situace;
- měl by se umět ztotožnit se svou rolí starosty obce a být vybaven potřebnými znalostmi o funkčnosti bezpečného systému s možností zdrojů použitelných pro záchrannou činnost;
- starosta obce by měl být vytrvalý a měl by umět pozitivně motivovat okolí,
- jeho osobnostní stránka by měla být pozitivně vůdčí – tyto dovednosti se dají osvojit pomocí tréninkových metod pro získání vlastní síly osobnosti, ale nejlepší jsou vrozené předpoklady;
- na pozici starosty by měla být osoba empatická, komunikativní připravená na různé nestandardní situace. Měla by umět navázat komunikaci s kýmkoliv a vytvářet emočně příznivé prostředí ve vyhrocených situacích, kdy je třeba zmírnit nálady a city;
- měl by naplňovat etickou důvěru, znát postoje a nálady občanů, které postihne MU a tyto etické základy zachovávat i v krajně napjatých situacích a být odolný vůči emocím. Odolnost vůči emocím je velmi důležitá vlastnost. Mimo vlastních emocí, je také důležité umět zvládat emoce ostatních lidí a respektovat jejich situaci;

- starosta obce by měl být bystrý a umět rychlou reakcí vyhodnotit situaci, aby se zabránilo nebezpečí z prodlení. K tomu je mimo odborných znalostí zapotřebí také dobrý fyzický a duševní stav spolu s pozitivním myšlením;
- mezi další důležité vlastnosti patří dedukce a schopnost logické analýzy, třeba i za použití vědeckých metod. [37] [38]

Základem úspěšného zabezpečení ochrany obyvatelstva je připravenost, která může spočívat v připravenosti pracovníků veřejné správy v oblasti krizového řízení v návaznosti na dostatečnou informovanost a vzdělanost občanů. Odpovědnost starosty obce je v některých krizových situacích vyšší než odpovědnost jakýchkoliv pracovníků v soukromém sektoru. Na druhou stranu je ve veřejné správě uplatňování manažerských přístupů komplikovanější z toho důvodu, že nelze jednoznačně stanovit kritéria úspěšnosti.

Úspěšné manažerské řízení závisí na následujících faktorech:

- schopnost správně rozhodovat,
- schopnost dosáhnout toho, aby jeho spolupracovníci toto rozhodnutí naplnili,
- uspořádání prostředí, ve kterém činnost probíhá (rozhodování, ovlivňování a organizování).

Starosta obce jako úspěšný manažer uplatňuje základní funkce řízení při plnění úkolů:

- komunikování,
- plánování (výběr úkolů, stanovení cílů a určení činnosti jejich dosažení). Jedná se o nejdůležitější a nejvýznamnější funkci;
- organizování (zřízení funkční struktury rolí pro příslušníky organizační složky),
- vedení (ovlivňování lidí tak, aby jejich činnosti byla prospěšná organizační složce),
- racionální rozhodování (panuje-li klid a pracovní pohoda jsou rozhodovací a analytické procesy rychlejší a racionálnější);
- řízení lidí,
- kontrolování (zahrnuje měření a korekci činností a odstraňování odchylek od plánovaných cílů). [43]

Osobnostní charakteristika starosty obce:

- sebedůvěra (reálné vědomí vlastních schopností),
- sebekritičnost (objektivní sebepoznání),
- podnikavost a iniciativnost (chopit se iniciativy v případě rizika),
- rozhodnost (pružnost a včasnost rozhodování v obtížných situacích),
- odpovědnost,
- organizační talent (organizování činností zahrnující více osob a prostředků),
- vytrvalost a ctižádost (vyvíjet vlastní úsilí a překonávat obtíže a zdravou snahou dosahovat výsledků),
- psychická vyrovnanost (zvládání konfliktních a krizových situací),
- samostatnost (spolehnutí na vlastní síly a schopnosti),
- spolehlivost (stabilita chování a jednání),
- vůdcovství (schopnost vést, oslovit a přesvědčit). [37] [43]

Tab. 2. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU epizootie.

[vlastní zdroj]

Hrozba EPIZOOTIE			
Požadavky na starostu obce			
Specifické činnosti při řešení MU	Manažerské dovednosti	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ spolupráce s orgány krajské hygienické stanice a IZS, ▪ svolání krizového štábu, ▪ spolupráce s chovateli, ▪ varování obyvatelstva, ▪ zajištění sil a prostředků, ▪ pomoc při odklizení uhynulých zvířat. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanovení priorit a sestavení alternativního postupu podle situace a krizového plánu, ▪ mít kontakty na ty, kteří by mohli pomoci, ▪ organizační schopnosti, ▪ komunikativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejsou nutné, ▪ výhodou znalost příčin a průběhu epidemie z předchozích MU tohoto typu, ▪ zvládání konfliktů, ▪ znalost metod. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení situace podle priorit, ▪ rozhodnost, ▪ empatie, ▪ pohotovost, ▪ ochota, ▪ spolupráce s ostatními složkami státu, IZS atd.

Tab. 3. *Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU povodeň. [vlastní zdroj]*

Hrozba POVODĚŇ			
Požadavky na starostu obce			
Specifické činnosti při řešení MU	Manažerské dovednosti	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ varování obyvatelstva, ▪ evakuace obyvatelstva, ▪ svolání krizového štábu, ▪ zajištění ubytování a stravy pro obyvatelstvo, ▪ obnova do původního stavu za pomoci sil a prostředků. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanovení priorit a sestavení alternativního postupu podle situace a krizového plánu, ▪ mít kontakty na ty, kteří by mohli pomoci, ▪ organizační schopnosti, ▪ komunikativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejsou nutné, ▪ výhodou znalost příčin a průběhu povodně, ▪ zúročit zkušenosti a doporučená opatření z přechozích MU. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení situace podle priorit, ▪ rozhodnost, ▪ empatie, ▪ důvěryhodnost, ▪ pohotovost, ▪ ochota, ▪ spolupráce s ostatními složkami státu, IZS atd.

Tab. 4. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU požár. [vlastní zdroj]

Hrozba POŽÁR			
Požadavky na starostu obce			
Specifické činnosti při řešení MU	Manažerské dovednosti	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ přivolání hasičů, ▪ varování obyvatelstva, ▪ svolání krizového štábu, ▪ obnova do původního stavu za pomoci sil a prostředků. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanovení priorit a sestavení alternativního postupu podle situace a krizového plánu. ▪ mít kontakty na ty, kteří by mohli pomoci, ▪ organizační schopnosti, ▪ komunikativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejsou nutné, ▪ výhodou může být členství v místním JPO a s tím spojené zkušenosti z hasičských cvičení a ostrých zásahů. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení situace podle priorit, ▪ rozhodnost, ▪ empatie, ▪ důvěryhodnost, ▪ pohotovost, ▪ ochota, ▪ spolupráce s ostatními složkami státu, IZS atd.

Tab. 5. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU narušení dodávek pitné vody. [vlastní zdroj]

Hrozba NARUŠENÍ DODÁVEK PITNÉ VODY			
Požadavky na starostu obce			
Specifické činnosti při řešení MU	Manažerské dovednosti	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ svolání krizového štábu, ▪ informování obyvatelstva o vzniklé situaci, ▪ zajištění nouzové dodávky pitné vody, ▪ zákaz používání pitné vody při zalívání zahrad a napouštění bazénů. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanovení priorit a sestavení alternativního postupu podle situace a krizového plánu, ▪ mít kontakty na ty, kteří by mohli pomoci, ▪ organizační schopnosti, ▪ komunikativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejsou nutné, ▪ výhodou znalost místního prostředí a přírodních zákonitostí. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení situace podle priorit, ▪ rozhodnost, ▪ empatie, ▪ důvěryhodnost, ▪ pohotovost, ▪ ochota, ▪ spolupráce se správcem vodovodního zařízení a složkami HZS.

Tab. 6. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU hromadná silniční nehoda. [vlastní zdroj]

Hrozba HROMADNÁ SILNIČNÍ NEHODA			
Požadavky na starostu obce			
Specifické činnosti při řešení MU	Manažerské dovednosti	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ varování obyvatelstva, ▪ svolání krizového štábu, ▪ spolupráce s IZS, ▪ zajištění ubytování, stravy a psychosociální pomoci. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanovení postupu podle situace a krizového plánu, ▪ mít kontakty na ty, kteří by mohli pomoci, ▪ organizační schopnosti, ▪ komunikativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejsou nutné, ▪ výhodou zkušenosti z předchozího působení v JPO a s tím spojená cvičení a ostré zásahy, ▪ zvládání základů první pomoci. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení situace podle priorit, ▪ rozhodnost, ▪ empatie, ▪ důvěryhodnost, ▪ pohotovost, ▪ ochota, ▪ spolupráce s velitelem zásahu a složkami IZS.

Tab. 7. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU hromadná železniční nehoda. [vlastní zdroj]

Hrozba HROMADNÁ ŽELEZNIČNÍ NEHODA			
Požadavky na starostu obce			
Specifické činnosti při řešení MU	Manažerské dovednosti	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ varování obyvatelstva, ▪ svolání krizového štábu, ▪ spolupráce s IZS, ▪ zajištění ubytování, stravy a psychosociální pomoci. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanovení postupu podle situace a krizového plánu, ▪ mít kontakty na ty, kteří by mohli pomoci, ▪ organizační schopnosti, ▪ komunikativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejsou nutné, ▪ výhodou zkušenosti z předchozího působení v JPO a s tím spojená cvičení a ostré zásahy, ▪ zvládání základů první pomoci. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení situace podle priorit, ▪ rozhodnost, ▪ empatie, ▪ důvěryhodnost, ▪ pohotovost, ▪ ochota, ▪ spolupráce s velitelem zásahu a složkami IZS.

Tab. 8. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU vichřice. [vlastní zdroj]

Hrozba VICHŘICE			
Požadavky na starostu obce			
Specifické činnosti při řešení MU	Manažerské dovednosti	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
<ul style="list-style-type: none"> ▪ varování obyvatelstva, ▪ v případě výpadku elektriny kontaktovat energetické pracoviště, ▪ obnova do původního stavu za pomoci sil a prostředků. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stanovení postupu podle situace a krizového plánu, ▪ mít kontakty na ty, kteří by mohli pomoci, ▪ organizační schopnosti, ▪ komunikativnost. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejsou nutné, ▪ výhodou zkušenosti z předchozího působení v JPO a s tím spojená cvičení a ostré zásahy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení situace podle priorit, ▪ rozhodnost, ▪ empatie, ▪ důvěryhodnost, ▪ pohotovost, ▪ ochota, ▪ spolupráce s velitelem zásahu a složkami IZS.

3.3 Dílčí závěr

Z analýzy nejčastějších bezpečnostních hrozeb v obcích lze konstatovat, že by měl starosta obce disponovat ideálně manažerskými, odbornými a osobnostními vlastnostmi. Práce starosty je značně náročná časovým a odborným rozsahem, psychickou zátěží i osobní angažovaností. Při výkonu funkce je důležité, aby se starosta obce uměl správně a včas rozhodnout, ať už v rozhodovacím procesu působí sám nebo v kolektivu. Měl by vždy umět rozlišovat podstatné od nepodstatného a být schopen správně definovat vzniklé problémy. Dále by měl být schopen problémy předvídat, hledat způsoby jejich řešení a přijímat adekvátní rozhodnutí. Měl by oplývat i manažerskými dovednostmi, aby o svých návrzích dokázal přesvědčit ostatní členy a tím své návrhy také prosadit.

Odborné dovednosti jsou nepostradatelnou vlastností ve funkci každého starosty. První kritérium tvoří odpovídající vzdělání a vědomosti. Obecně je ve funkci starosty výhodou vzdělání například veřejnoprávního, právního a ekonomického směru. Tyto obory mu mohou být nápomocny v lepší orientaci v oblastech právní úpravy obcí, hospodářské politiky a dotační politiky. Vzhledem k tomu, že se starosta obce musí řídit krizovým plánem, nepovažují míru dosaženého vzdělání za rozhodující. Pro řešení krizových situací je pro starostu důležité, pokud je to možné, umět situaci analyzovat a až potom rychle rozhodovat se znalostí věci a umět jednat s lidmi. Důležité jsou předchozí zkušenosti a praxe

například z řídicích pozic v soukromém sektoru, a především používání selského rozumu a kritického myšlení.

Starosta obce by měl disponovat osobnostními předpoklady při řešení krizových situací. Důležitá je schopnost umět správně komunikovat s lidmi, a to zejména v menších obcích, kde se právě na tento orgán lidé obracejí se svými problémy nejčastěji. Starosta by měl komunikovat slušně, vstřícně vůči všem lidem a svá rozhodnutí umět vysvětlit a zdůvodnit. Být empatický a být tak trochu psychologem, aby se uměl vcítit do potřeb obyvatel obce.

Chtěl bych zmínit fakt, že ač se to nezdá, tak největší nároky požadované na výkon funkce starosty obce jsou na nejmenších obcích, tzv. obcích I typu. Zde se starostové nemůžou spolehnout na pomoc týmu úředníků, kterými disponují větší obce a musí se v krizových situacích mnohdy spoléhat sami na sebe a svoje schopnosti, které získali z životních zkušeností a praxí. Narůstající požadavky na místní správu a neustálé řešení problémů, které občany trápí vyžadují, aby starosta obce disponoval všemi uvedenými předpoklady, protože výkon starosty je velmi psychicky a fyzicky náročný, vzhledem k tomu, že na tyto problémy je starosta obce sám.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ, KTERÉ STAROSTA OBCE ŘEŠÍ PŘI KRIZOVÝCH SITUACÍCH

V oblasti řešení krizových situací je kladen důraz na přesnou identifikaci problému a jeho následného řešení. Ke správnému rozhodnutí nám můžou být nápomocny pevně stanovené postupy, které slouží jako jistý návod k řešení vzniklé situace. Zásadní rozhodnutí v době trvání krizové situace může být ovlivněno stresem nebo nedostatkem času. Jestli byl rozhodovací proces správný se projeví až později ze zpětné analýzy a vyhodnocení po skončení MU.

4.1 Dotazníkové šetření

Pro praktickou část diplomové práce bylo stěžejní dotazníkové šetření určené starostům obcí bez rozšířené působnosti ve všech krajích České republiky. Cílem dotazníkové šetření s názvem „Identifikace problémů, se kterými se starostové setkávají při řešení MU“ bylo zjištění problémů, s nimiž se starosta obce potýká při řešení MU. Část dotazníků měla být vyplněna starosty obcí osobně, ale bohužel situace, v době řešení diplomové práce (březen 2020), kterou zapříčinila pandemie koronaviru, mně to neumožnila.

Na vytváření dotazníku bylo nejdůležitější zvážit, jakým stylem formulovat otázky a kolik jich bude nutno respondentům zadat, aby dotazník nebyl moc krátký nebo obtěžující a zdoluhavý. Konečná verze dotazníku byla složena z šestnácti otázek, které nabádají k jednoduchým a stručným odpovědím. V dotazníku byly zakomponovány také tzv volné otázky, kde se mohli jednotliví starostové obcí vyjádřit k problematice spojené se zvládním a řešením krizové situace.

4.2 Sběr dat

Průzkum byl proveden kvantitativní metodou za použití techniky dotazníku v elektronické podobě a zaslán pomocí e-mailu starostům obcí bez ORP. Dotazník byl anonymní a respondenti byli s účelem dotazníku seznámeni. Výhodou vyplňování dotazníkového šetření pomocí elektronické komunikace bylo získání velkého množství informací za relativně krátkou dobu. Smyslem bylo definovat a analyzovat problémy, s nimiž se starostové obcí potýkají při zvládní krizových situací a vytvořit ucelenou představu o této problematice.

Dotazníkové šetření bylo rozesláno 140 starostům obcí bez ORP ve všech krajích České republiky. Zpět se vrátilo 36 vyplněných dotazníků, což bylo v období vrcholící krizové

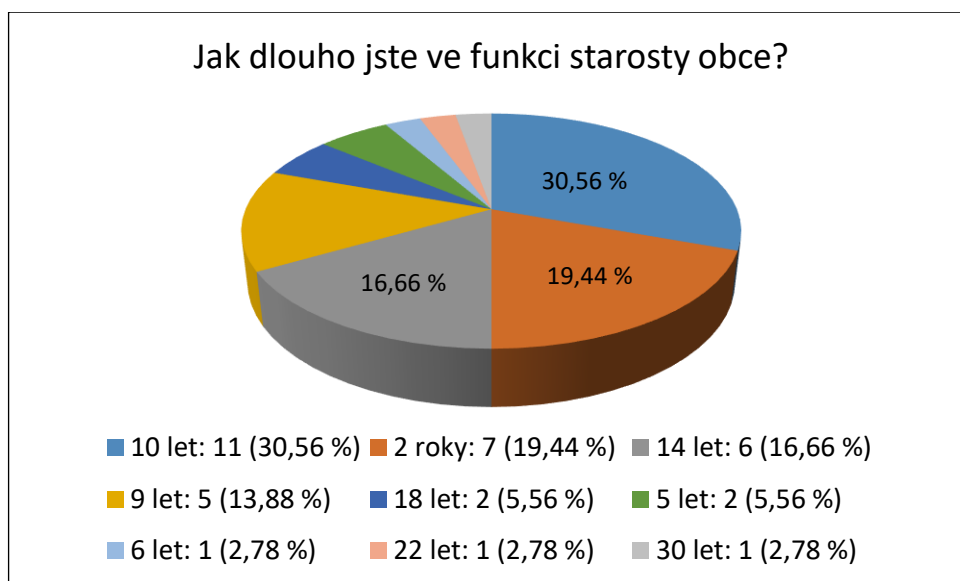
situace velmi překvapivé a potěšující. Starostové obcí odpovídali věcně a srozumitelně. Některé dopovědi byly ovlivněny nastalou mimořádnou situací a odpovědi směřovaly na problémy spojené s krizovou situací pandemie koronaviru, na kterou nikdo v ČR nebyl připraven.

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu práce panu docentu Lukášovi za cenné připomínky a všem respondentům za ochotu a vstřícný přístup. Následující část je zaměřena na detailní rozbor otázek, včetně grafického zobrazení výsledků.

4.3 Zpracování a zhodnocení údajů z dotazníkového výzkumu

Získané odpovědi jsou pro lepší přehlednost zpracovány do grafů. Četnost odpovědí je vyjádřena procentuální hodnotou. Ke každé otázce týkající se problematice krizového řízení je uveden krátký komentář.

Otázka č. 1

Graf 1. Počet let ve funkci starosty obce. [vlastní zdroj]

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že z celkového počtu 36 dotazovaných je 11 starostů obce (30,56 %) ve funkci 10 let, tedy třetí volební období.

Dalších 7 dotazovaných (19,44 %) vykonává funkci 2 roky, což je první volební období. V délce 14 let vykonává funkci starosty obce 6 dotazovaných (16,66 %) a 5 respondentů (13,88 %) je v působnosti 9 let.

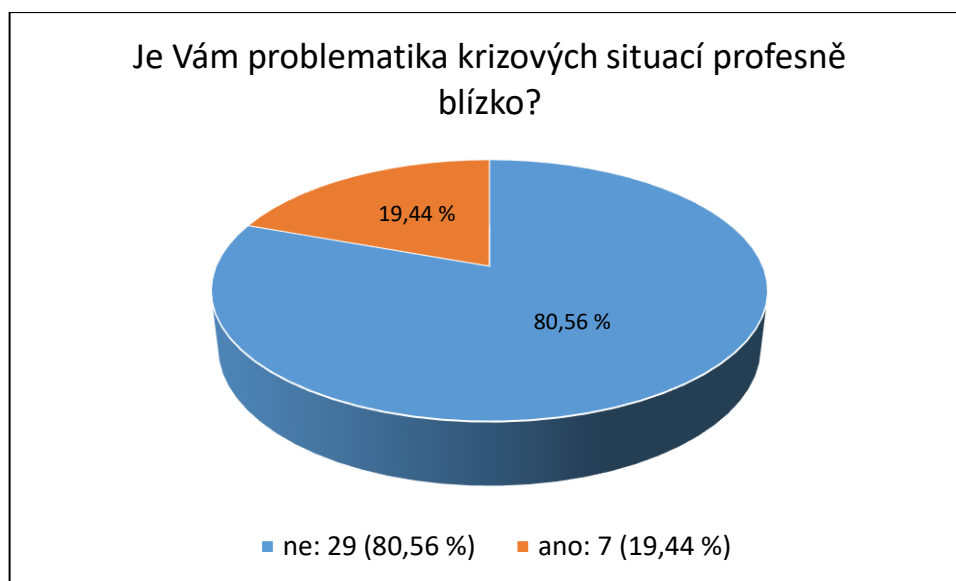
Dva starostové (5,56 %) jsou ve funkci 18 let a další dva dotazovaní (5,56 %) uvedli, že funkci vykonávají 5 let. Druhé volební období, tedy 6 let, je na této pozici jeden starosta obce (2,78 %).

Dlouhodobě svou funkci vykonávají dva starostové v délce 22 (2,78 %) a 30 (2,78 %) let.

Analýza odpovědi:

Z grafu vyplývá, že nejpočetnější skupinou respondentů jsou starostové, kteří vykonávají funkci v délce 2 - 10 let.

Otázka č. 2

Graf 2. Profesní způsobilost na funkci starosty obce. [vlastní zdroj]

Z celkového počtu 36 odpovídajících, nadpoloviční většina 29 dotazovaných (80,56 %) uvedla, že jim je problematika krizového řízení profesně vzdálená. Dva respondenti uvádí, že své znalosti neustále zdokonalují vzděláváním a nevidí problematiku jako zásadní nedostatek a v krizových situacích zdůrazňují nutnost dodržování platné legislativy za použití zdravého selského rozumu.

Problematika profesně blízka je 7 starostům obce (19,44 %). Dva respondenti jsou profesí zdravotníci a jeden si osvojil manažerské dovednosti ve funkci ředitele školy. Zbytek se odvolává na dlouholetou praxi starosty obce v délce trvání přes 20 let a jeden uvedl předchozí zkušenosti v poradenství krizového řízení, a tudíž má k problematice kladný vztah.

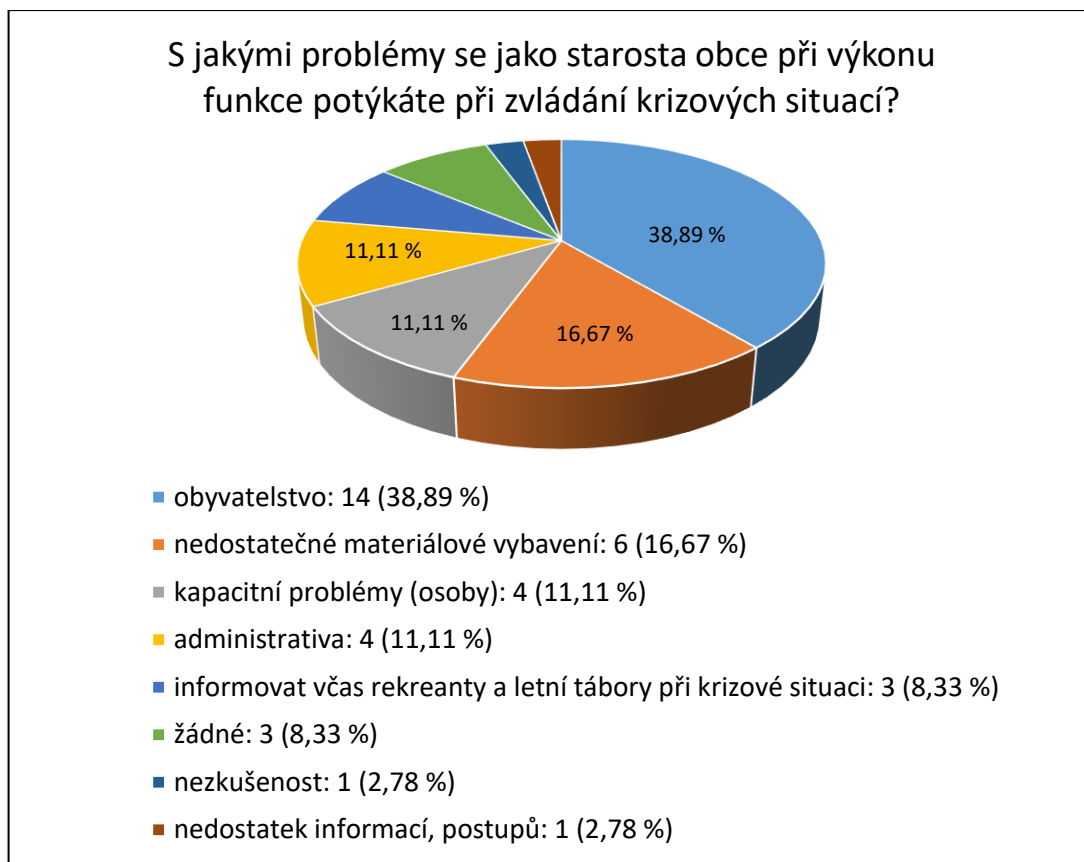
Analýza odpovědi:

U této otázky převažuje odpověď, že starostům není problematika řešení krizových situací profesně blízka, což se dalo předpokládat, protože starostové nejsou přijímáni do funkce na základě odborných znalostí, ale jsou do své funkce voleni z lidu.

Identifikace problému:

- nedostatečná odborná připravenost z oblasti krizového řízení.

Otázka č. 3

Graf 3. Specifikace problémů s výkonem funkce. [vlastní zdroj]

Na tuto otázku odpovědělo 14 osob (38,89 %), které shledávají největším problémem při zvládnání krizových situací v obyvatelstvu. Zejména uvádí neochotu občanů, podcenění vážnosti situace nebo naopak nadbytečnou paniku. Malé obce se musí také potýkat s fámami a pomluvami, které nepřispívají k lepšímu zvládnání krizové situace.

Problém v nedostatečném materiálním vybavení spatřuje 6 odpovídajících (16,67 %). Zejména v období koronavirové pandemie pociťují starostové nedostatek ochranných roušek a dezinfekce pro obyvatele, dobrovolné hasiče a zdravotníky. Záleží také na typu krizové situace, při povodni se starostové setkávají s nedostatkem materiálu (protipovodňové bariéry).

Na nedostatečnou personální kapacitu poukazovali 4 dotazovaní (11,11 %). Tento problém je zejména v malých obcích, kde celý chod obce obstarává starosta, místostarosta a matrikářka. Krizový štáb nemají a zastupitelé včetně části členů SDH jsou až do pozdních

odpoledních hodin v práci. Starosta obce, se tak musí spoléhat na dobrovolníky z řad občanů. Problém v narůstající administrativní zátěži spatřují 4 dotazovaní (11,11 %).

Další 3 starostové (8,33 %) uvedli, že mají problém se včasnou informovaností rekreatantů a letních táborů při krizové situaci. Starostové uvádějí, že nemají na všechny rekreanty v chatových oblastech kontakty, a navíc se mnohdy potýkají s nedostatečným signálem mobilních operátorů. V záplavových územích, které jsou v soukromém vlastnictví, se nachází letní tábory, ke kterým v případě evakuace vede jedna přístupová cesta a ta může být při povodních částečně zaplavena vodou. Taková cesta je nedostatečná pro případ evakuace, zajištění jídla a pití. Zbylí dva respondenti (5,56 %) se setkávají s nezkušeností a nedostatkem informací, jak postupovat v případě vzniku krizové situace na katastru obce.

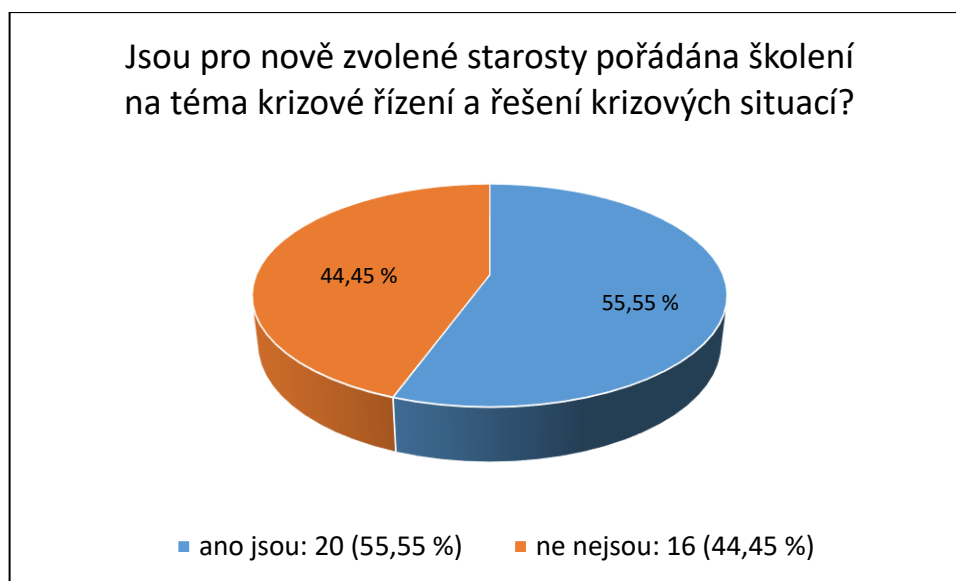
Analýza odpovědi:

Za problémy, se kterými se musí starostové obcí při řešení MU potýkat, označilo nejvíc starostů lidský faktor, přesněji neochotu občanů, podceňování závažnosti vzniklé situace a panikou. Dalším problémem je nedostatečné materiální vybavení. Spolu s nedostačující personální kapacitou, se pořadí těchto odpovědí dalo očekávat. Tyto problémy starostové pravidelně označují i v médiích, které přináší zprávy o MU.

Identifikace problémů:

- obyvatelstvo,
- nedostatečné síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací,
- nedostatečná kapacita pracovníků a lidských zdrojů,
- nadměrná byrokratická zátěž,
- včasná informovanost odlehlých osad a letních táborů,
- nezkušenost a nedostatek informací, postupů.

Otázka č. 4

Graf 4. Školení pro nově zvolené starosty obce. [vlastní zdroj]

Na tuto otázku kladně odpovědělo 20 respondentů (55,55 %) a uvádí, že pro nově zvolené starosty jsou pořádána školení na téma krizové řízení a řešení krizové situace. Tato školení se pořádají 1x za rok, jak pro nové, tak i pro stávající starosty. Jsou srozumitelná a dostačující. Starostka obce v Olomouckém kraji uvedla, že za své funkční období zažila povodně, bleskové povodně, požár a silné poryvy větru. Účast na těchto školení ji připomněla, jak při těchto událostech postupovat a ze zpětného hodnocení vyplynulo, že její postup při řešení krizové situace byl správný. Někteří starostové uvedli, že praxe získaná dlouhodobým působením ve funkci je nejlepším učitelem.

Starosta obce v Moravskoslezském kraji uvedl, že s ohrožením koronavirové pandemie, která nyní postihuje ČR, nemá nikdo zkušenost. Dále uvádí, že typ ohrožení v tomto zeměpisném pásmu nikdy nenastal, a tak je nemohl nikdo předem školit. Podobně odpověděla i starostka obce ve Středočeském kraji. Tuto odpověď uvádím jako příklad, že někteří dotazovaní byli ovlivněni mimořádnou situací v České republice, i přesto, že bylo v dotazníkovém šetření uvedeno, že otázky se nevztahují na nynější situaci a jsou smýšleny obecně.

Šestnáct respondentů (44,45 %) uvedlo zápornou odpověď s tím, že nejsou pro nově zvolené starosty pořádána žádná školení na problematiku krizového řízení nebo musí využít vlastní iniciativy a vyhledávat si semináře na podobnou tematiku. Obecně by taková školení

starostové uvítali, protože se nikdy žádného nezúčastnili a ani o podobné možnosti nikdy neslyšeli. Starosta Pardubického kraje uvedl, že se jednou ročně účastní školení, které pořádají hasiči společně s PČR a jsou především informačního charakteru.

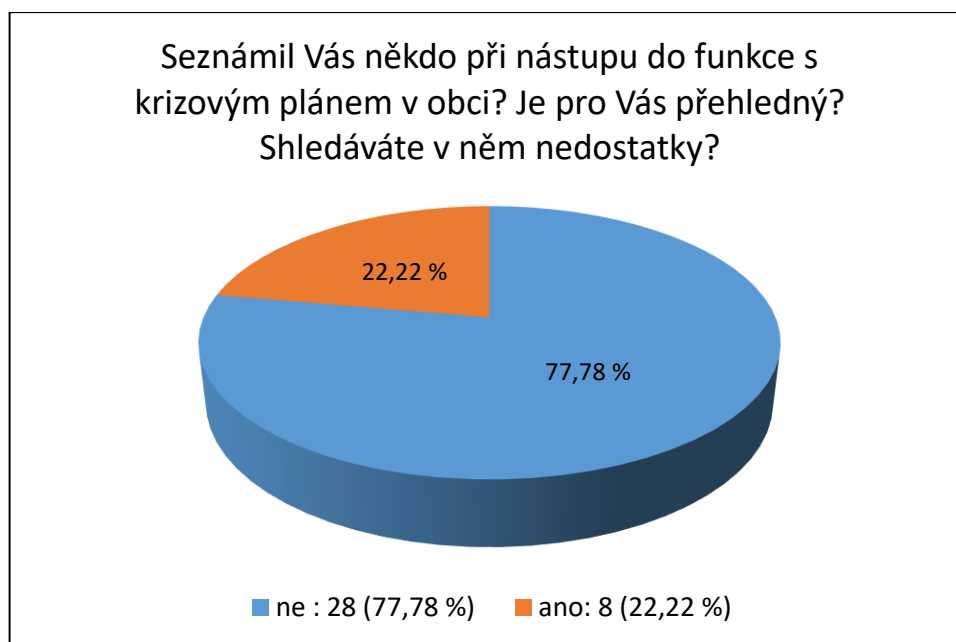
Analýza odpovědi:

Výsledek tohoto grafu nepovažuji za příliš pozitivní, protože poukazuje na skutečnost, že pouze polovina dotazovaných starostů je proškolená na řešení a zvládání krizových situací. Zde spatřuji prostory k nápravě, protože při vzniku MU je ohroženo zdraví a životy obyvatel. K eliminaci těchto negativní faktorů je mnohdy zapotřebí rychlá identifikace problémů a jejich následné řešení. Tuto problematiku bych řešil povinnou účastí na školení především pro nově příchozí starosty do funkce nebo vyšší motivací starostů obcí k účasti na školení.

Identifikace problémů:

- nedostatečná odborná připravenost z oblasti krizového řízení.

Otázka č. 5

Graf 5. Seznámení s krizovým plánem při nástupu do funkce. [vlastní zdroj]

Na otázku, jestli byli starostové seznámeni po nástupu do funkce s krizovým plánem v obci 28 respondentů (77,78 %) uvedlo, že nebylo seznámeno při nástupu do funkce s krizovým plánem. Starostka malé obce konstatovala, že se musela sama seznámit s krizovým plánem, který si aktualizovala a upravila, aby byl přehledný. Část dotazovaných uvedla, že krizový plán a povodňový plán obce neměli, proto si vytvořili sami krizový plán s ostatními kolegy, aby byl přehledný. Popřípadě stávající plány zredukovali do přehledné podoby. Starostka obce Bohušov si vytvářela krizový plán sama, citují: „plán jsem si musela po nástupu vytvořit sama, protože obec žádným nedisponovala. Kontroloři mého krizového plánu uvedli, že je přehledný a dost dobrý.“

Ostatní starostové uvedli, že nebyli seznámeni, ale jejich obce krizovými plány disponují a neshledávají v něm závažné nedostatky nebo o nedostacích vědí, ale pro potřeby jejich obce nejsou nijak závažné. Starosta obce ve Zlínském kraji tvořil krizový plán ve spolupráci s Magistrátem města Zlína, oddělení krizového řízení a tudíž usuzuje, že krizový plán je pro jeho obec kompletní, přehledný a bez nedostatků. Nejvýstižnější odpověď, která se odráží v praxi napsal starosta obce ve Středočeském kraji, citují: „předávání agendy obce, je v duchu, tady máš klíče a porad' si sám. Nový starosta musí na vše jít postupně, tj. nejprve zvládnout ekonomiku obce, pochopit pravidla, různé lhůty dle zákona o obcích a podobně.“

Pokud obec nemá krizový plán, měla by si ho si vytvořit s odborníky, aby neobsahoval nedostatky.“

S krizovým plánem bylo po nástupu do funkce seznámeno 8 dotazovaných (22,22 %). Ti na zadané otázky odpověděli, že byli seznámeni s krizovým plánem. Nedostatky v nich nevidí a shledávají je přehledné. Jeden z dotazovaných starostů uvedl, že krizový plán mají, ale i tak se hlavně spoléhá na selský rozum a zkušenosti. K dispozici má dva strážníky a dobrovolné hasiče. V případě MU většího rozsahu se spoléhá na pomoc krizového štábu v nedaleké ORP. Jedna dotazovaná se seznámila s krizovým plánem na semináři pro začínající starosty.

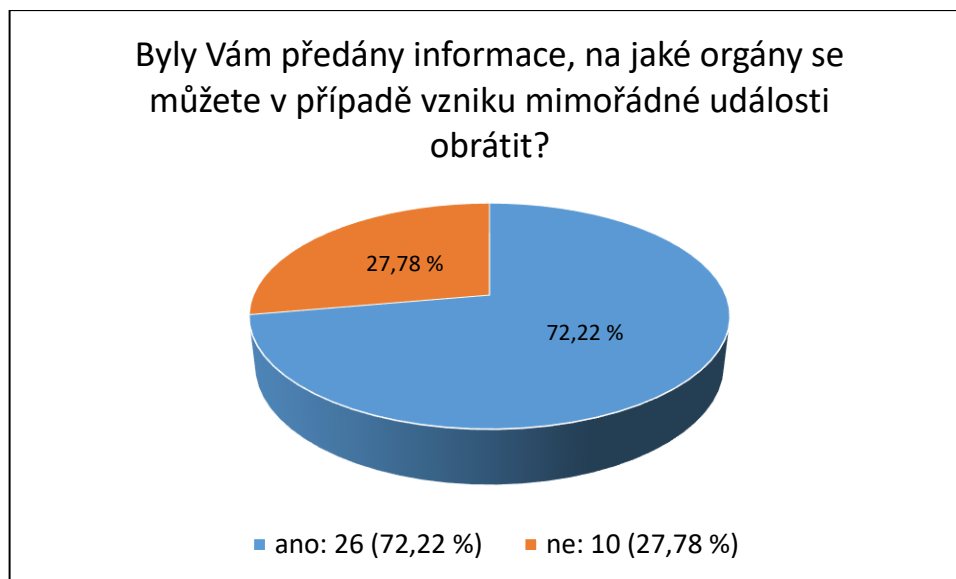
Analýza odpovědi:

Z grafu vyplývá že necelých 78 % dotazovaných nebylo po nástupu do funkce seznámeno s krizovým plánem v obci, což není moc pozitivní výsledek. V doplňujících odpovědích respondenti uvedli, že krizové plány v době jejich nástupu byly nedostatečně nebo nekvalitně zpracované a museli je starostové obcí přepracovat nebo vytvořit nové.

Identifikace problémů:

- neznalost a absence krizového plánu v obci.

Otázka č. 6

Graf 6. Informovanost nastupujících starostů obce. [vlastní zdroj]

Z grafu vyplývá že 26 starostům (72,22 %) byly informace předány a starostové získali od svých předchůdců kontakty na příslušné orgány, na které se můžou při vzniku MU obrátit. Tyto informace jsou také dohledatelné v krizových plánech.

Žádné informace od svých předchůdců po nástupu do funkce neobdrželo 10 dotazovaných (27,78 %). Případné informace si museli ujasnit a dohledat sami.

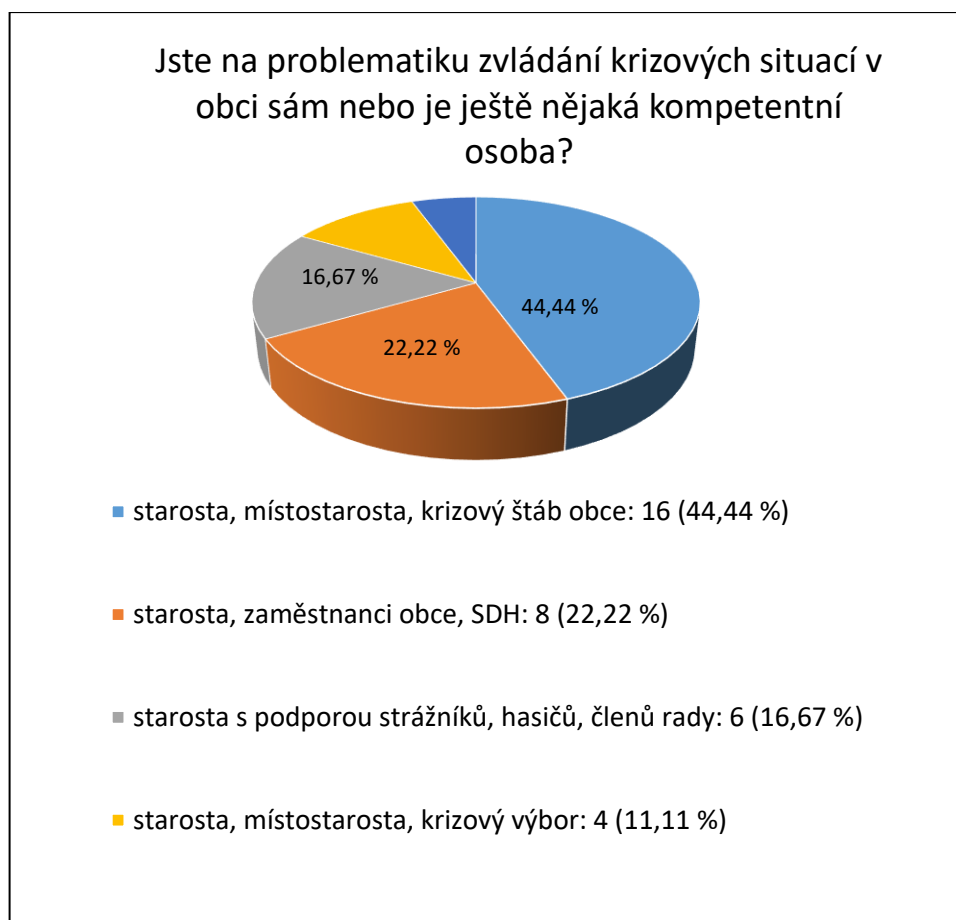
Analýza odpovědi:

Na otázku, zda byly starostům po nástupu do funkce předány informace, na jaké orgány se můžou v případě MU obrátit odpovědělo 72 % kladně, což považuji za velmi přínosné zjištění.

Identifikace problémů:

- neznalost a absence krizového plánu v obci.

Otázka č. 7

Graf 7. Spoluúčast při zvládnání krizových situací. [vlastní zdroj]

Na dotaz, zda mají starostové obcí na pomoc při řešení krizových situací kompetentní osoby odpovědělo 16 osob (44,44 %), že na problematiku zvládnání krizových situací v obci mají k dispozici místostarostu a krizový štáb obce.

8 respondentů (22,22 %) odpovědělo, že mají na pomoc kompetentní zaměstnance obce a členy jednotky SDH.

Dalších 6 dotazovaných (16,67 %) uvedlo strážníky, hasiče, členy rady.

4 respondenti (11,11 %) uvádí místostarostu a krizový výbor, protože nemají zřízený krizový štáb. Zbývá dva (5,56 %) se spoléhají na místostarostu, velitele hasičů a technickou pracovní četou.

Z šetření vyplývá, že řešení krizových situací leží nejvíce na bedrech starosty a místostarosty obce.

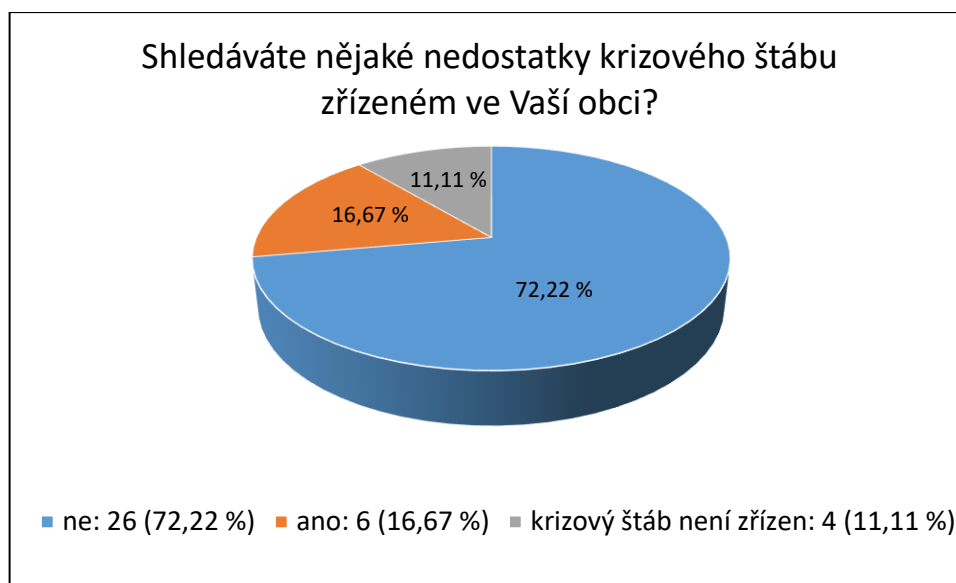
Analýza odpovědi:

Z grafu nám vyplývá, že u všech MU je vždy starosta obce osobně a vždy má k dispozici alespoň nějakou kompetentní osobu, která mu je nápomocna. To je přínosné a pozitivní zjištění. Považuji za nezbytné, aby řešení krizové situace v obci neleželo na bedrech jen jedné osobě.

Identifikace problémů:

- nedostatečná kapacita pracovníků a lidských zdrojů.

Otázka č. 8

Graf 8. Nedostatky krizového štábu zřízeném v obci. [vlastní zdroj]

Většina respondentů 26 (72,22 %) uvedla, že krizový štáb obce nemá žádné nedostatky. Pokud se nějaké vyskytnou, jsou řešeny “za pochodu”.

Kladně odpovědělo 6 starostů (16,67 %) a problém shledávají na malých obcích, kde je k dispozici málo angažovaných osob a všichni aktivně použitelní jsou zaměstnaní, takže nejsou k dispozici při MU.

Zbývající část dotazovaných 4 (11,11 %) nemá zřízený krizový štáb, ale pracovní skupinu, která je hodně formální na to, aby naplnila literu zákona. Krizový štáb je zřízený na ORP.

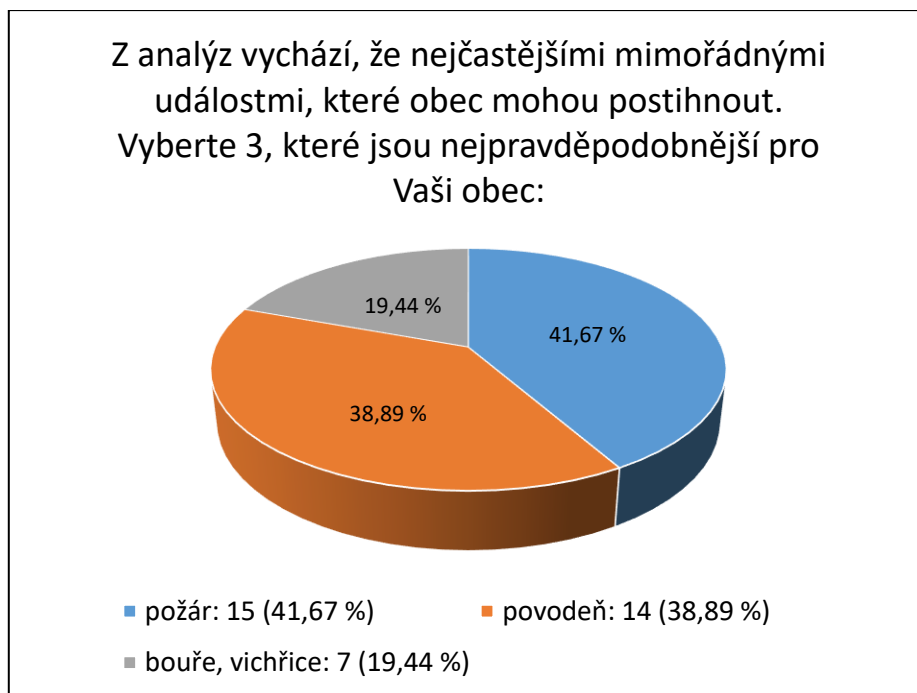
Analýza odpovědi:

Na otázku, zda starostové obcí shledávají nějaké nedostatky krizového štábu odpověděla naprostá většina, že žádné nedostatky neshledává a pokud se nějaké objeví, jsou schopni je řešit za pochodu, což je bezesporu pozitivní informace.

Identifikace problémů:

- absence krizového štábu v obci.

Otázka č. 9

Graf 9. Nejpravděpodobnější mimořádné události v obci. [vlastní zdroj]

Nejčastějšími MU, které obec mohou postihnout na základě dotazníkové šetření je požár (41,67 %), povodeň (38,89 %) a třetí nejpravděpodobnější mimořádnou událostí v obcích je bouře, vichřice (19,44 %).

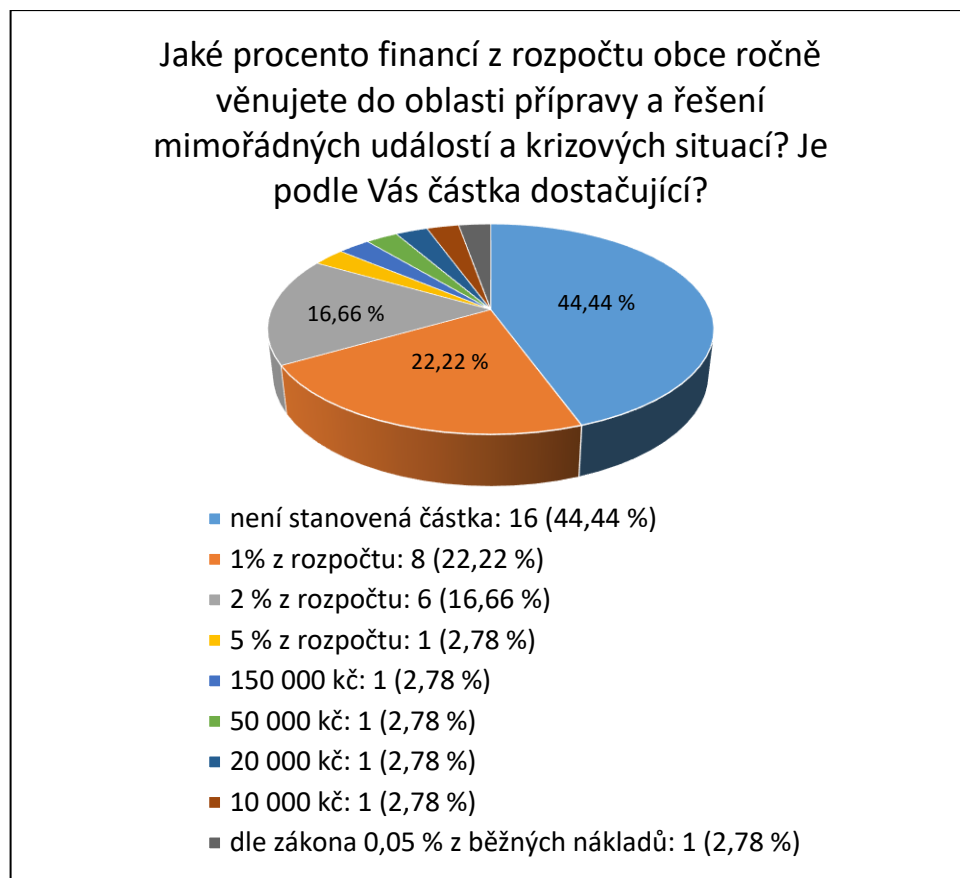
Analýza odpovědi:

Zde nám graf označuje nejčastěji se vyskytující MU, se kterými se obce potýkají, a to jsou požáry, povodně, bouře, vichřice. Tyto odpovědi se daly očekávat, protože se jedná o nejčastěji se vyskytující negativní vlivy, se kterými se obce potýkají.

Identifikace problémů:

- nepředvídatelnost jevů.

Otázka č. 10

Graf 10. Financování mimořádných událostí a krizových situací. [vlastní zdroj]

Jak znázorňuje graf, odpovědi jsou různorodé, a tak bych chtěl uvést nejčastější odpovědi. Celkem 16 odpovídajících (44,44 %) uvedlo, že nemají stanovenou pevnou částku z rozpočtu obce, která je vyhrazena problematice krizového řízení a řešení krizových situací, ale finanční prostředky uvolňují dle potřeby. Dalších 8 dotazovaných (22,22 %) odpovědělo, že mají vymezeno 1 % z rozpočtu na tuto oblast, ale částka není mnohdy dostačující a je vždy nutné počítat s rezervou. 6 respondentů (16,66 %) uvedlo, že mají stanovenou částku 2 % z celkového rozpočtu a taktéž počítají s rezervou.

Z grafu vyplývá, že 2,78 % (1 osoba) mají vyčleněno 5 % z rozpočtu a do této částky je započteno vybavení jednotky SDH, opravy suchých poldrů atd. Částka je dostačující.

Ostatní respondenti uvedli, že každý rok vyčleňují paušální částku na řešení MU a v případě nutné potřeby financí na řešení krizové situace jsou připraveni rychle jednat úpravou rozpočtu. Starostové také nezapomněli podotknout, že částka pro rok 2020 bude z důvodu vyhlášení nouzového stavu nedostačující a mnozí už mají v prvním kvartálu vyčerpaný limit.

Jeden z dotazovaných uvedl, že částka dle zákona 0,05 % z běžných nákladů obvykle v rizikových situacích stačí. Starosta Moravskoslezského kraje uvedl, že pro obce 1.typu nemá cenu rezervovat větší část finančních prostředků na vznik krizových situací, protože obec musí disponovat s velmi malým rozpočtem a nemůže blokovat finance na nutné výdaje pro chod obce.

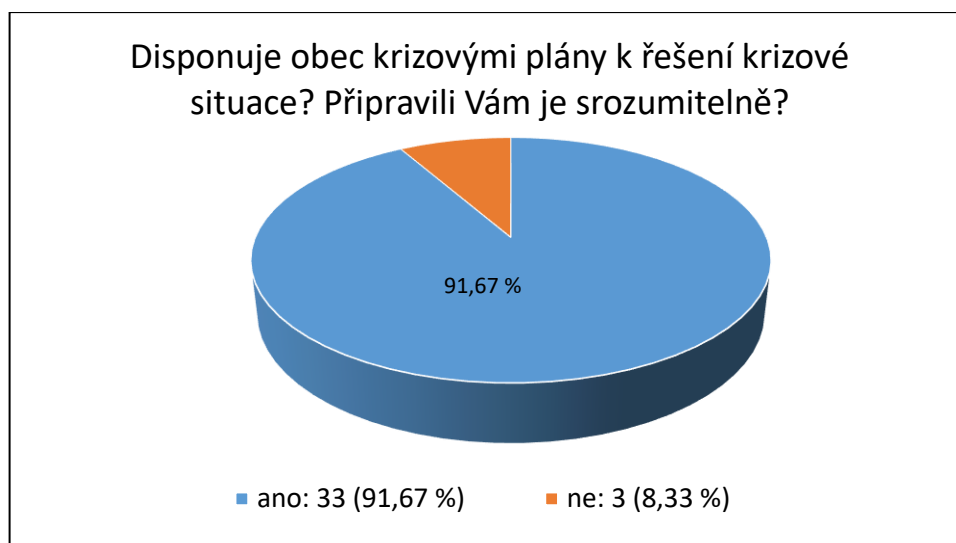
Analýza odpovědi:

Vzhledem k tomu, že výše prostředků, kterou by si měly obce odkládat na řešení MU není zákonem stanovena, jsou odpovědi různorodé a každá obec má nastaveny jiné parametry pro financování krizových situací.

Identifikace problémů:

- nedostatek finančních prostředků k řešení MU.

Otázka č. 11

Graf 11. Dispozice krizového plánu v obci. [vlastní zdroj]

Převážná většina 33 osob (91,67 %) odpověděla, že obec disponuje krizovými plány k řešení krizové situace. Někteří je vytvořili sami, aby byly přehledné a srozumitelné, popřípadě zpracování nechali na odborných pracovnících. Starosta obce v kraji Vysočina uvedl, citují: „naše obec disponuje krizovými plány, ale mohli by být stručnější, jsou moc obsáhlé.“

Zbývá část starostů 3 (8,33 %) nemá v obci krizový plán, k dispozici mají pouze seznam kontaktů a krizovou kartu od hasičů, do které se zapisují škody a dokumentují průběh řešení krizové situace. Opět se starostové odvolávají na selský rozum a čas od času kontrolují akceschopnost jednotky SDH.

Analýza odpovědi:

Na otázku, zda obce disponují krizovým plánem odpověděla drtivá většina 91 % dotazovaných, že plánem disponuje a je pro ně srozumitelný. Toto přínosné zjištění považují za pozitivní.

Identifikace problémů:

- neznalost a absence krizového plánu v obci.

Otázka č. 12

Graf 12. Problémy z hlediska připravenosti obce. [vlastní zdroj]

Ze všech dotázaných 15 respondentů (41,67 %) uvedlo, že neshledávají žádný problém z hlediska připravenosti obce a zastávají stanovisko, že starosta obce i tak musí umět reagovat na cokoliv a vědět kde najít správné informace. Nepostradatelná je také prevence (pytle, písek, deky, rozkládací postele atd).

Ze všech dotázaných odpovědělo 12 starostů (33,33 %), že shledávají problém v materiálním vybavení. Jedna paní starostka obce uvedla v této souvislosti, že protipovodňové pytle mají danou životnost a teď mají zásoby protipovodňových pytlů, které jsou nepoužitelné.

Problém s předáváním informací se týká 2 starostů (5,55 %), problém je buďto v nedostatku informací v době krizové situace nebo chybí informační kanály. Starosta malé obce v Plzeňském kraji uvedl, že ne každý má možnost přístupu na internetové stránky obce, kde jsou potřebné informace. Jeden starosta (2,78 %) poukazuje na nedostatečný počet angažovaných osob, které by byly k dispozici v případě vzniku MU a jedna starostka obce označila za problém nedostatek finančních prostředků, které by sloužily k řešení MU.

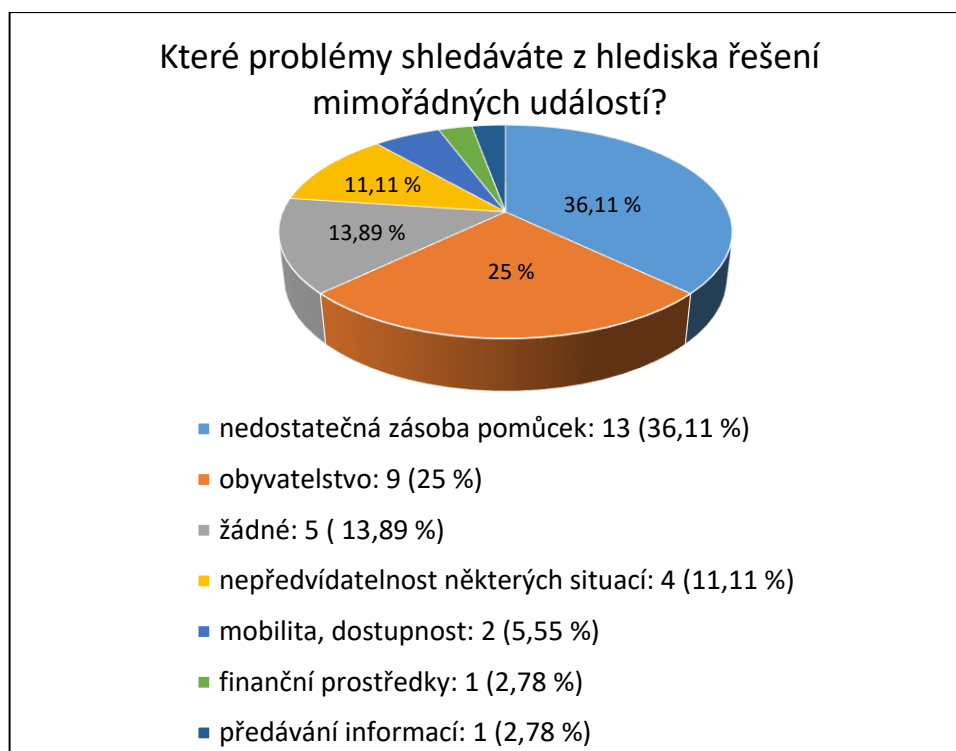
Analýza odpovědi:

Z grafu nám vyplývá, že necelá polovina dotazovaných neshledává z hlediska připravenosti obce žádné nedostatky, což je překvapivá a pozitivní zpráva. Zbylí dotazovaní spatřují nedostatky zejména v materiálním vybavení, nemožnosti předvídat MU a nedostatečné personální kapacitě.

Identifikace problémů:

- nedostatečné síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací,
- nepředvídatelnost jevů,
- nezkušenost a nedostatek informací, postupů,
- nedostatečná kapacita pracovníků a lidských zdrojů,
- nedostatek finančních prostředků k řešení MU.

Otázka č. 13

Graf 13. Problémy z hlediska řešení mimořádných událostí. [vlastní zdroj]

Na tuto otázku odpovědělo 13 starostů (36,11 %) a problém shledávají v nedostatečné zásobě pomůcek a ochranného materiálu proti hrozící pandemii která zasáhla ČR. Zde byly evidentně odpovědi ovlivněny situací kolem koronaviru nejvíce. Devět dotazovaných starostů (25 %) zmínilo problém v nedostatečné kapacitě a neochotě obyvatel, kteří by byli nápomocni při zvládnání MU a následném zmírňování následků.

Pět respondentů (13,89 %) neshledává při řešení MU žádný problém, další 4 dotazovaní (11,11 %) označili za rizikovou nepředvídatelnost některých situací a uvedli opět příklady na probíhající pandemii, kterou byli bezpochyby všichni zaskočeni. Ze všech dotazovaných spatřují 2 starostové (5,55 %) problémovou mobilitu a dostupnost při záchranných a likvidačních pracích, například v odlehlých oblastech. Dále starostové obcí shledávají možné problémy, které mohou nastat s výpadkem elektrické energie, nedostatkem financí a nemožností předávání potřebných informací občanům.

Analýza odpovědi:

Problémy při řešení MU jsou pro každou obec specifické, což nám dokazuje i graf, který poukazuje na velké množství problémů, se kterými se starostové potýkají. Nejčastější

problémy shledávají v nedostatečném materiálním vybavení, nedostatečných personálních kapacitách, nepředvídatelnosti MU a špatné komunikační infrastruktuře. Opět se jedná o výčet již známých a nejčastějších problémů, se kterými se starostové obcí potýkají napříč celou ČR.

Identifikace problémů:

- nedostatečné síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací,
- obyvatelstvo,
- nepředvídatelnost jevů,
- včasná informovanost odlehlých osad a letních táborů,
- nedostatek finančních prostředků k řešení MU,
- nezkušenost a nedostatek informací, postupů.

Otázka č. 14

Graf 14. Pracoviště krizového štábu. [vlastní zdroj]

Celkem 32 dotazovaných (88,89 %) má zřízeno pracoviště krizového štábu v budově obecního úřadu (zvláštní místnost, zasedací místnost nebo kancelář starosty obce). Mezi další budovy, které mohou sloužit jako pracoviště krizového štábu, starostové uvedli kulturní dům nebo hasičskou stanici. Zde se odpovědi odvíjí podle velikosti obce. Jeden dotazovaný starosta malé obce v blízkosti Prahy uvedl, že při vzniku krizové situace se stává pracovištěm krizového štábu obývací pokoj v jeho domě a při zasedání tohoto štábu musí manželka zabavit zvědavé děti, aby potají neposlouchaly informace, které krizový štáb projednává.

Čtyři starostové (11,11 %) uvedli, že jejich obec nemá zřízeno žádné pracoviště pro krizový štáb, protože jí v jejich obci nedisponuje.

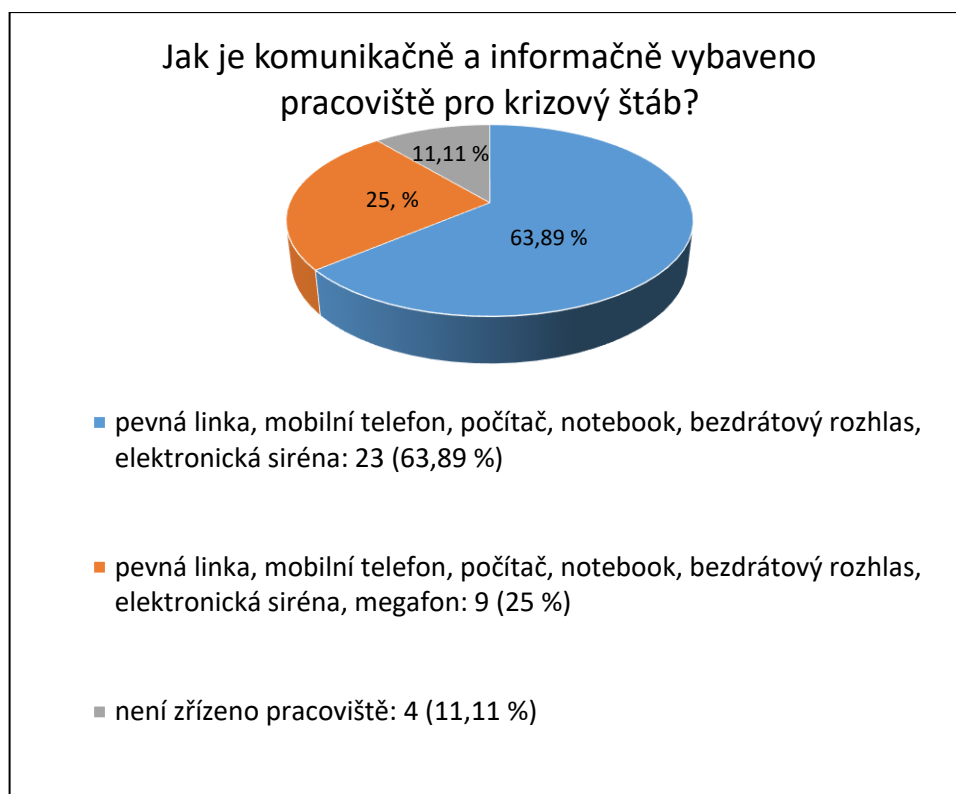
Analýza odpovědi:

Jak nám již napovídá graf, na otázku, zda mají obce zřízený krizový štáb odpověděla převážná většina pozitivně, že jejich obec disponuje výše zmíněným krizovým štábem. Nejčastěji slouží jako pracoviště krizového štábu kancelář starosty, zasedací místnost, zvláštní místnost atd. Pouze 11 % dotazovaných uvedlo, že jejich obec nedisponuje pracovištěm krizového štábu.

Identifikace problémů:

- absence krizového štábu v obci.

Otázka č. 15

Graf 15. Komunikační vybavenost pracoviště krizového štábu. [vlastní zdroj]

Na otázku, jak je komunikačně a informačně vybaveno pracoviště pro krizový štáb, odpovědělo 23 respondentů (63,89 %) shodně, že je pracoviště pro krizový štáb vybaveno pevnou linkou, mobilním telefonem, notebookem, vstupním zařízením do místního rozhlasu a elektronickou sirénou. Dalších 9 dotazovaných (25 %) odpovědělo totožně jako u předchozích odpovědí, s tím rozdílem, že uvedli i megafon, jako další komunikační prostředek. Zbylí 4 starostové (11,11 %) uvedli, že jejich obec nedisponuje pracovištěm pro krizový štáb.

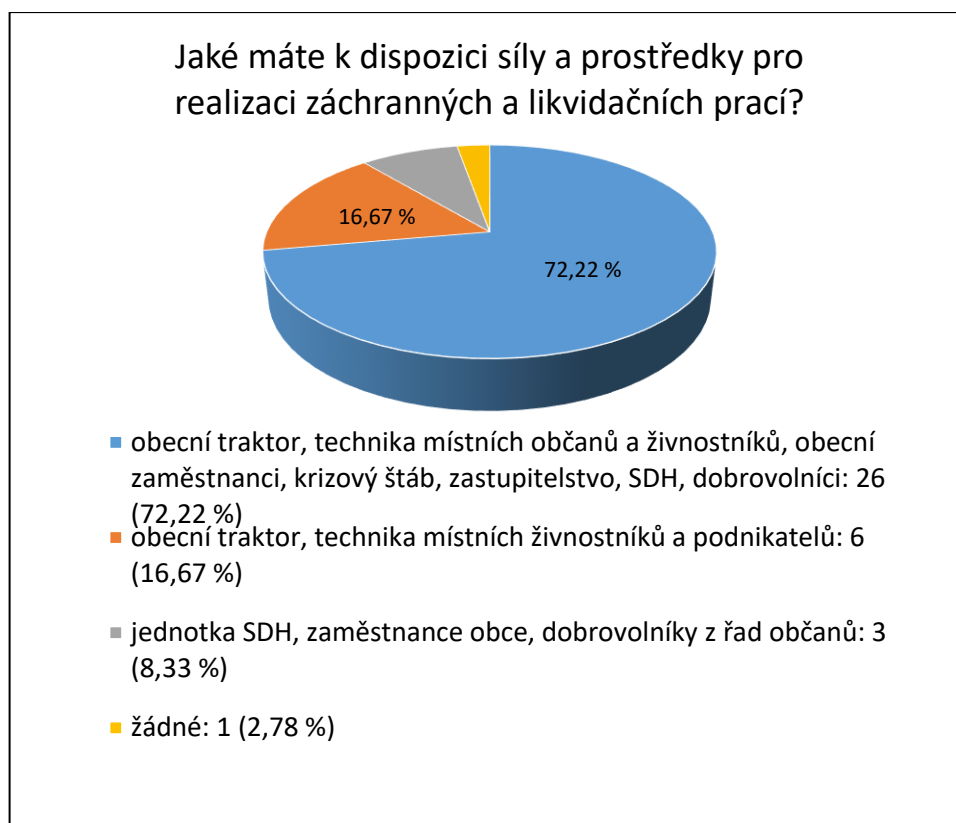
Analýza odpovědi:

Na otázku, jak je komunikačně vybaveno pracoviště krizového štábu odpovědělo 88 % dotazovaných příznivě, že jejich pracoviště je vybaveno komunikačními prostředky, což je pozitivní. Nejčastěji byly zmiňovány pevné linky, mobilní telefony, notebooky, rozhlasová zařízení atd. Otázku vybavenosti krizového štábu neshledávám nijak problémovou.

Identifikace problémů:

- komunikační a informační vybavenost.

Otázka č. 16

Graf 16. Síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací. [vlastní zdroj]

K této otázce 26 oslovených starostů obcí (72,22 %) odpovědělo, že jejich obce mají k dispozici následující síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací: obecní traktor, technika místních občanů a živnostníků, obecní zaměstnanci, krizový štáb, zastupitelstvo obce, SDH a dobrovolníci z řad občanů.

Dalších 6 respondentů (16,67 %) uvedlo, že pro rizikové situace mají k dispozici obecní traktor a seznam techniky místních občanů a živnostníků.

Tři dotazovaní (8,33 %) mají k dispozici jednotku SDH a také pomáhají zaměstnanci obce a dobrovolníci z řad občanů.

Jeden starosta (2,78 %) ve Středočeském kraji uvedl, že jejich obec nedisponuje žádnými silami a prostředky, protože má k dispozici jednu paní účetní a dva zaměstnance vyššího věku na sečení travnatých porostů. Záchranné práce a bezprostřední likvidaci proto v jejich obci provádí hasiči z blízkého města, kteří dle jeho slov fungují excelentně.

Analýza odpovědi:

Problematiku dispozic sil a prostředků pro realizaci záchranných a likvidačních prací neshledávám nijak problematickou. Důležitý je fakt, jak nám graf naznačuje, že každá obec, až na jednu výjimku nějakými prostředky disponuje, takže v této otázce neshledávám žádný problém a zjištění považuji za pozitivní.

Identifikace problémů:

- nedostatečné síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací.

4.4 Expertní rozhovor s odpovědnou osobou krizového řízení

Následující otázky v expertním rozhovoru jsou sestaveny tak, aby bylo možno lépe analyzovat a identifikovat problémy se kterými se starosta obce potýká při řešení krizových situací. Otázky jsou formulovány obecněji. I zde byly odpovědi ovlivněny krizovou situací, která vznikla pandemií koronaviru v ČR.

Sestavení následujících dvaceti otázek nebylo snadné a otázky byly směřovány především na metodiku, připravenost a řešení KS. Z důvodu vzniklé krizové situace „pandemie“ a velké vytíženosti pracovníků krizového řízení nebyla možnost uskutečnit expertní rozhovory s více pracovníky krizového řízení osobně, jak bylo původně v plánu. Pomocí e-mailu bylo obesláno 30 pracovníků krizového řízení v ČR. Bohužel zpětná reakce nebyla žádná nebo byla zamítavého charakteru. Pracovníci krizového řízení byli plně vytížení vrcholící pandemií koronaviru, a proto neměli časový prostor k vyplnění dotazníku. Nakonec se podařilo úspěšně oslovit jednoho pracovníka krizového řízení v Jihomoravském kraji, se kterým byl úspěšně provedený osobní rozhovor, za což mu tuto cestou moc děkuji.

1. Uvedete své jméno, nebo si přejete zůstat v anonymitě?

Anonymita.

2. Dokážete identifikovat základní problémy, s nimiž se starosta obce potýká v rámci výkonu funkce při zvládnutí krizových situací?

Domnívám se, že pro starostu obce je složité spojit dohromady své běžné činnosti, kterými se musí zabývat s otázkami týkajícími se krizového řízení.

3. Jakým způsobem je zajištěna komunikační a informační podpora krizového řízení?

Komunikační a informační podpora je zajištěna prostřednictvím e-mailové komunikace, případné telefonátů. Informace týkající se krizového řízení v Jihomoravském kraji jsou dále zveřejňovány prostřednictvím informačního systému Krizport.

4. Na jaké instituce se můžou starostové obcí obrátit s otázkami ohledně připravenosti a následného řešení mimořádných událostí?

Starostové obcí se mohou obracet na příslušné pracovníky IZS a na referenta KŘ ORP.

5. Jsou pro starosty obcí zajišťována pravidelná školení nebo semináře na připravenost při vzniku mimořádných událostí?

Ano, starostové jsou pravidelně proškolení. Tyto semináře pořádá HZS.

6. Jakým způsobem se tyto školení zprostředkovávají?

Starostové jsou o konání semináře informováni prostřednictvím e-mailu.

7. Jsou nějaká zákonná opatření, která ukládají starostům povinnost školení?

Starosta nemá uloženou povinnost účastnit se školení, musí být však schopen plnit povinnosti vyplývající z krizového zákona.

8. Jakým způsobem je zajištěna bezpečnost obyvatelstvu při řešení mimořádných událostí?

Bezpečnost obyvatel je zajišťována s ohledem na druh mimořádné události. Každá MU si vyžaduje specifická řešení.

9. Mají k dispozici starostové obce soubor informací pro řešení mimořádných událostí?

Starostové ORP mají krizový plán, jehož zpracování ukládá zákon. Starostové obce krizový plán zpracovávat nemusí, doporučuje se jim však zpracovat plán odezvy na mimořádné události. Se zpracováním plánu nabízí součinnost HZS.

10. Jaká poslední mimořádná událost v obci, se vám teď vybaví? A o co v ní šlo?

Řešenou mimořádnou událostí je nynější nouzový stav – pandemie. O co v ní jde, myslím, není třeba zmiňovat.

11. Jak si při řešení této události starosta obce počínal?

Starosta obce si počíná velmi svědomitě. Do řešení celé situace je aktivně zapojen.

12. Z jakých zdrojů je příprava obcí na mimořádná událost financována? Jsou tyto zdroje obcím dobře dostupné?

Krizový zákon ukládá povinnost obcím ve svém rozpočtu vyčlenit částku na přípravu či řešení mimořádných událostí. Z té jsou poté náklady financovány.

13. Jsou obce nuceny tvořit ze svých rozpočtů povinné rezervy na přípravu a řešení mimořádných událostí?

Viz. Odpověď 12.

14. Stalo se někdy, že obec nebyla schopna reagovat na mimořádnou událost z důvodu nedostatku financí?

Nejsem si vědoma, že by v ČR k této situaci někdy došlo.

15. Když se zamyslíte nad zabezpečením obcí z hlediska připravenosti na mimořádnou událost, uvědomujete si nějaké nedostatky či chybějící opatření?

Současná situace ukázala, že jsou oblasti, které je třeba více legislativně propracovat.

16. Když se zamyslíte nad bezpečností obcí z hlediska řešení mimořádných událostí, uvědomujete si nějaké nedostatky, či chybějící opatření?

Vždy se najde něco, co je třeba zlepšovat. Odstranění případných nedostatků se řeší zpětnou analýzou vzniklé krizové situace.

17. Má Česká republika, jako vzor, ze kterého vychází v otázkách řešení mimořádných událostí na obecní úrovni nějaký zahraniční stát?

Nevím o tom.

18. Pracuje se v dnešní době na nějakých změnách oproti letem předcházejícím? (myšleno změny týkající se příprav obcí na mimořádnou událost)?

Oblast krizového řízení se neustále vyvíjí, stejně tak jako hrozící MU. Jako příklad mě napadá příprava na mimořádnou situaci vzniklou vlivem migrace.

19. V poslední době můžeme pozorovat negativní změny klimatických jevů, se kterými se třeba dříve nepočítalo. Proto se chci zeptat, jestli je nynější systém připravenosti obcí a řešení mimořádných událostí, tak jak je nastaven dostačující? Nežádá si změny v reakci na změny klimatu?

Více se věnujeme problematice spojené se suchem.

20. Které problémy spatřujete jako dlouhodobé?

Dlouhodobé problémy nereflektuji.

4.5 Výčet problémů, s nimiž se starosta obce potýká při zvládnutí krizových situací

Ze všech 36 dotazníků, které se vrátily vyplněné zpět, byly vyhodnoceny problémy, se kterými se starostové obcí setkávají při řešení MU.

4.5.1 Identifikace problémů z dotazníkového šetření

- nedostatečná odborná připravenost z oblasti krizového řízení,
- obyvatelstvo,
- nedostatečné síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací,
- nedostatečná kapacita pracovníků a lidských zdrojů,
- nadměrná byrokratická zátěž,
- včasná informovanost odlehlých osad a letních táborů,
- nezkušenost a nedostatek informací, postupů,
- neznalost a absence krizového plánu v obci,
- absence krizového štábu v obci,
- nepředvídatelnost jevů,
- nedostatek finančních prostředků k řešení MU,
- komunikační a informační vybavenost.

Na základě dotazníkového výzkumu bylo zjištěno několik poznatků z této problematiky. Problémy, se kterými se starosta obce potýká při zvládnání krizové situace jsou různého typu. Bylo identifikováno 12 problémů, které byly rozděleny do čtyř skupin na problémy:

1. **nízká proškolenost a nedostatek personálu,**
2. **dokumentační problémy,**
3. **materiální problémy,**
4. **odborné problémy.**

1. Nízká proškolenost a nedostatek personálu:

Vznikají zejména nedostatečnou kapacitou osob, kterým by mohly obcí delegovány pravomoci. Těchto osob je nedostatek, díky malému zájmu obyvatel. Osoby jsou bez patřičných dovedností a znalostí nebo jsou pracovní vytížení svým civilním povoláním. Tento fakt zvyšuje pracovní tlak na samotné starosty obce, když musí v obci zastupovat více funkcí a řešení problémů spadá na jejich bedra. Z analýzy dotazníkové šetření byly identifikovány následující problémy:

- nedostatečná kapacita pracovníků a lidských zdrojů,
- obyvatelstvo.

Nedostatečná kapacita pracovníků a lidských zdrojů

Tento problém je převážně na menších obcích, kde pracuje starosta obce obvykle s jedním zaměstnancem. Mnohdy starosta obce musí být souběžně i právníkem, projektantem, ekonomem, úředníkem, psychologem, údržbářem, manažerem atd. Krizový štáb na menších obcích není zřízen, zastupitelé vykonávají svou funkci neuvolněně a chodí do vlastního zaměstnání, ze kterého se vrací domů v odpoledních hodinách, takže se často stává, že při vzniku MU nejsou k zastižení. Nedostatečná personální kapacita způsobuje, že starosta obce, nemůže delegovat pravomoci kompetentním osobám a tím se zvyšují nároky na jeho výkon.

Řešení

Možným řešením tohoto problému je zřízení neformální pracovní skupiny, složené z obyvatel, kteří se zdržují v blízkosti obydlí nebo občany v důchodovém věku, avšak stále aktivní a můžou být k dispozici v případě potřeby. Dále doporučuji oslovit všechny složky v obci a využívat jednotky SDH k užší spolupráci, pokud se v obci nachází a motivovat

dobrovolníky z řad obyvatel. Ke zlepšení lidských vztahů, je nutné, aby uměl starosta projevit jistou dávku empatie a uměl obyvatele scelovat. Být tak trochu psychologem a s lidským přístupem vysvětlit, že pomoc obyvatel má smysl.

Obyvatelstvo

Problém byl shledán v neochotě místních občanů nezištně vypomáhat, když je třeba. Dále se občané nechovají racionálně v krizové situaci a mají tendenci zlehčovat nebo naopak propadají zbytečné panice, což v kritických situacích není žádoucí. Ke zlepšení osobních a mezilidských vztahů může starosta obce přispět svými osobnostními rysy, uměním naslouchat, empatií a připraveností řešit problémy. Neochota obyvatelstva, kteří by byli nápomocni při zvládnání MU a následném zmírňování následků.

Řešení

Vzdělávací programy formou besed a seminářů. Informační kampaň v místních tiskovinách a obecním zpravodaji. Osobní komunikace starosty o problémech s občany.

2. Dokumentační problémy:

Tyto problémy vznikají zvyšující se byrokratickou zátěží a stálými změnami vyhlášek a nařízení, což způsobuje špatnou orientaci v problematice. Dalšími problémy, které byly identifikované z dotazníkového šetření, je neznalost krizového plánu a problematiky financování MU. Dokumentační problémy jsou následující:

- nadměrná byrokratická zátěž,
- neznalost a absence krizového plánu v obci,
- nedostatek finančních prostředků k řešení MU,
- absence krizového štábu v obci.

Nadměrná byrokratická zátěž

Další problém, který trápí starosty obcí je nadměrná byrokracie. Starostové malých obcí, jsou často zatíženi nesmyslnými a triviálními dotazy občanů, sousedskými spory a do toho všeho řeší administrativní povinnosti. Často jsou po nich požadovány informace, které jsou duplicitní a jednotlivými nadřízenými složkami jen přeposílány bez přidané hodnoty. Pak nezbyvá čas třeba na řešení otázek bezpečnosti v obci. Zvládnání nadměrné byrokratické zátěže bývá pro obce finančně zatěžující, starostové musí z rozpočtu platit další zaměstnance nebo externí pracovníky.

Řešení

Starostové se musí řídit platnou legislativou. Jako řešení navrhuji vyvinout tlak na zákonodárce pomocí právních prostředků a organizací, které sdružují obce, aby zákonodárci odlehčili byrokratickou zátěž na nejnutnější možnou míru zvláště u nejmenších obcí s omezeným rozpočtem. Tento krok se může zdát nereálný, ale není nemožný.

Neznalost a absence krizového plánu v obci

Starostové obcí nejsou po nástupu do své funkce seznámeni s krizovými plány nebo s nimi obec nedisponuje. První problém vzniká rivalitou a neochotou odstupujících starostů, aby nově příchozí zasvětili do problematiky. Není nic neobvyklého, že odstupující starosta vymaže veškeré dokumenty, kontakty na kompetentní orgány, které by novému starostovi pomohly k lepší orientaci v problematice při nástupu do funkce. Druhý problém vzniká samotnou absencí krizového plánu v obci, kdy si je musí starostové vypracovat sami nebo nechají chod obce bez krizových plánů.

Řešení

Řešením může být povinnost odstupujících starostů, aby nově příchozí starosty do funkce se vším seznámili v dané lhůtě, tzv. přechodném období. Především seznámení s krizovým plánem, který obsahuje kontakty na kompetentní orgány, na které se může starosta obce obrátit při řešení MU. Dále povinnost obcí mít vypracovaný plán připravenosti obce na řešení MU, alespoň na základní problémy, se kterými se může obec potýkat.

Nedostatek finančních prostředků k řešení MU

Obce nejsou povinny vytvářet finanční rezervu k řešení mimořádných událostí, a tak se může stát, že obec v případě vzniku MU nebude disponovat dostatečným množstvím finančních prostředků k řešení vzniklé MU. Do problematiky financování MU je zařazena i prevence před vznikem MU a ta může být zanedbávána. Mnohé obce mají roční rozpočet tak nastaven, že nemají možnost tvorby finančních rezerv a financování preventivních opatření. Starostové se neorientují v dokumentaci grantů a podpor na tuto problematiku.

Řešení

Zavedení povinného fondu na řešení MU a jejich prevenci. Dále vytvoření státního programu, který by obcím bez možnosti tvorby finančních rezerv byl nápomocen. Naštěstí je tato situace řešitelná přes ORP a hejtmana kraje, ale tato možnost čerpání je až při vzniku MU.

Absence krizového štábu v obci

Některé obce, zejména ty nejmenší nemají zřízené pracoviště krizového štábu v obci.

Řešení

Vhledem k tomu, že problematiku krizového štábu řeší obce s rozšířenou působností, doporučuji starostům obcí bez rozšířené působnosti zřídit alespoň základní pracovní skupinu k řešení MU.

3. Materiální problémy:

Tento problém spočívá zejména v nedostatečném materiálním a komunikačním vybavení zejména při vzniku MU. Ke každému úspěšnému řešení MU jsou důležité jak síly a prostředky, tak i komunikační kanály. Tyto prostředky jsou nutné k úspěšnému zdolání vzniklé MU. Z analýzy dotazníkového šetření byly identifikovány tyto problémy:

- nedostatečné síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací,
- včasná informovanost odlehlých osad a letních táborů,
- komunikační a informační vybavenost.

Nedostatečné síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací

Nedostatečným materiálním vybavením trpí skoro všechny obce a není reálné dosáhnout bezchybného stavu. Jednou z priorit starosty obce je zajistit bezpečí obyvatel. Mimo nutného vybavení, které mu legislativa ukládá, je v jeho zájmu, aby obce disponovaly základním materiálním vybavením, ať už je to mechanizační technika, zdravotnický materiál, deky, písek, pytle, protipovodňové bariéry, lopaty a další. Nesmí se zapomínat na doplňování stavu a kontrolu funkčnosti. Je přínosné, pokud starosta obce dokáže improvizovat.

Řešení

Výčet MU je obsáhlý a neexistuje univerzální řešení, jak zajistit, aby každá obec byla dokonale připravena na jakoukoliv z MU. Mezi hlavní úkoly bych zasadil zajištění prevence, aby obce měly alespoň základní prostředky, na ty události, které mohou v jejich obci s největší pravděpodobností nastat. Dále bych doporučil pravidelná cvičení a proškolení kompetentních osob, aby věděly, jak se při MU zachovat. Prostředky na materiální vybavení a vybavení jednotek SDH je možno čerpat pomocí dotací a grantů, proto je nutné, tyto pobídky sledovat a snažit se jich využít.

Včasná informovanost odlehlých osad a letních táborů

Neřešení tohoto problému může mít nedozírné následky. Může se stát, že občané a chalupáři z odlehlých vesnic nebudou včas informováni před hrozícím nebo již vniklým nebezpečím. Dále může nastat situace, že se k nim při vzniku krizové situace pomoc vůbec nedostane, protože do odlehlých oblastí vede mnohdy jen jedna přístupová cesta. Starosta nemá přehled kolik osob se kde a v jakých objektech nachází a zda v nich vůbec nějaké osoby jsou. To platí hlavně u chatařů a rekreantů, protože o starousedlících starosta zpravidla základní informace má. Tyto informace jsou velmi důležité, jak pro starostu obce, tak i pro složky IZS. Celou situaci ještě nepříjemně komplikuje fakt, že v odlehlých oblastech často není pokrytí signálem mobilních operátorů.

Řešení

Vytvoření informační kampaně, aby se chataři a turisté hlásili na OÚ mailem, SMS zprávou (dokud jsou na signálu) nebo alespoň o sobě zanechali na OÚ základní informace o počtu osob, frekvenci návštěv atd. Tam, kde je jen jedna přístupová cesta, je nutno předem promyslet záložní plán nebo vytvořit alespoň provizorní cestu, které by se dalo při MU využít. V záplavových oblastech vyřešit dodávku základních potravin. Je nutné, aby byla obec vybavena pracovní technikou a alternativními komunikačními prostředky (megafon, mobilní siréna, rádiová vysílačka, tiskoviny atd.).

Komunikační a informační vybavenost

Mnohé obce nedisponují komunikačními a informačními prostředky, které sehrávají důležitou roli při řešení MU. Jejich absence může mít za následek větší ztráty na životech a majetku, protože se občanům nedostanou včas informace důležité informace. Tyto prostředky sehrávají důležitou roli při MU.

Řešení

Povinné vybavení obcí komunikačními a informačními prostředky a jejich následná kontrola. Pravidelná kontrola funkčnosti zařízení a systémů. Zavedení informačního systému KŘ z úrovně kraje.

4. Odborné problémy:

Starostové nemají po příchodu do funkce odborné znalosti nebo nemají dostatečnou praxi z předchozího zaměstnání, a to může být při nutnosti řešení nastalé MU problematické.

Z analýzy dotazníkového šetření byly identifikovány tyto problémy:

- nedostatečná odborná připravenost z oblasti krizového řízení,
- nezkušenost a nedostatek informací, postupů,
- nepředvídatelnost jevů.

Nedostatečná odborná připravenost z oblasti krizového řízení

Dalším problémem byla shledána odborná nepřipravenost starostů obcí. Tento problém nepovažují z hlediska bezpečnosti obce za rizikový. Starosta nevstupuje do pracovního procesu jako běžný zaměstnanec, který je na svou funkci řádně zaškolen a proškolen. Proto by měl každý starosta pracovat na zlepšování svých odborných zkušeností a znalostí za pomoci školení a seminářů, které slouží k tomuto účelu.

Řešení

Starosta obce je povinen dodržovat zákonné požadavky, které mu udávají jisté mantinely. Doporučuji, aby starosta vyvinul vlastní iniciativu a soustavně si vyhledával školení, literaturu, informace určené starostům k vlastnímu zdokonalování.

Nezkušenost a nedostatek informací, postupů

Starostové obcí při výkonu funkce občas narazí na svou nezkušenost a nedostatek informací, jak postupovat v případě vzniku MU. Spousta starostů ani netuší, že existují školení pro starosty obcí nebo nemají časový prostor na zdokonalování svých vědomostí.

Řešení

Uplatnit zákonnou povinnost, aby nově příchozí starostové absolvovali školení, která zajistí alespoň základní znalosti v oblasti krizového řízení.

Nepředvídatelnost jevů

Některé přírodní jevy se dají jen stěží předvídat nebo není možné předem odhadnout jejich sílu a dopady. Často se stává, že celý průběh je tak rychlý, že není možné na vzniklou MU reagovat.

Řešení:

Prevence, připravenost a seznámení se krizovým plánem. Instalace elektronických technologií, které dokážou včas varovat před vznikajícím nebezpečím.

4.5.2 Identifikace problémů z expertního rozhovoru

Problémy jsou formulovány následovně:

- běžná činnost starosty obce spojená s problematikou krizového řízení,
- školení starostů zaměřené na problematiku ochrany obyvatelstva,
- vypracování krizového plánu,
- dlouhodobé sucho a nedostatek vody.

Běžná činnost starosty obce spojená s problematikou krizového řízení

V expertním rozhovoru pracovník krizového řízení Jihomoravského kraje identifikoval jako jeden z problémů obtížnost spojení běžného výkonu funkce starosty obce s otázkami týkajícími se krizového řízení. Tento problém je z větší míry zapříčiněn tím, že starostové zejména malých obcí bez ORP, nemají personální kapacity na to, aby pověřili osobu, která bude mít řešení ohledně otázek krizového řízení na starost. Na všechny tyto úkoly je starosta sám a do toho musí řešit spoustu dalších nařízení a činností spojených s výkonem své funkce.

Školení starostů zaměřené na problematiku ochrany obyvatelstva

Další problém byl shledán v tom, že ač je starostům umožněno školení na řešení MU, není povinné. Zde by pomohla změna legislativy, aby byli alespoň nově příchozí starostové do funkce povinni taková školení absolvovat. Při MU je ohroženo zdraví a životy obyvatel a tento fakt by se neměl brát na lehkou váhu.

Vypracování krizového plánu

Z expertního rozhovoru vzešel jako další rizikový bod „krizový plán“. Zákon obcím bez ORP neukládá povinnost vypracovat krizový plán. Dle mého názoru by každá obec měla mít zpracovaný plán připravenosti obce na řešení MU ve spolupráci s HZS, na nejrizikovější MU, které by mohli obec postihnout. Odborné znalosti a poznatky pracovníků HZS můžou přinést velmi cenné rady a informace. I zde by byla vhodná změna legislativy.

Dlouhodobé sucho a nedostatek vody

Jak z expertního rozhovoru, tak i z dlouhodobých, nepříznivě se vyvíjejících klimatických podmínek, je za rizikový faktor, který bude do budoucna příčinnou vzniku nových MU označováno dlouhotrvající období bez dešťových srážek a s tím spojená rizika. V prvním kvartále roku 2020 jsou extrémní sucha označována, jako hlavní příčina, kdy by mohl být v ČR opět vyhlášen nouzový stav, který byl v novodobé historii již jednou vyhlášen z důvodu výskytu pandemie viru COVID 19.

Na část výše zmíněných problémů už poukazovali starostové i v dotazníkovém šetření.

5 MANUÁL PRO STAROSTU OBCE PŘI VZNIKU MU

Tato kapitola byla rozdělena na dvě části. V první části jsou uvedeny návrhy a doporučení ke zlepšení současného stavu v této oblasti. Druhá část je odezvou a popisuje využití manuálu, který je starostovi obce nápomocný v případě řešení MU.

5.1 Návrh řešení problémů, se kterými se starosta obce může potýkat

Z analýzy dotazníkového šetření bylo identifikováno 12 nejčastějších problémů, které mohou postihnout obec. Tyto problémy byly rozděleny do 4 skupin. Každá obec se potýká s nějakými problémy, jen se liší míra rizika. Zásadní je fakt, že ani jeden problém nemá pro obec fatální následky, pokud se alespoň nějakým způsobem řeší a vesměs jsou s vynaložením úsilí řešitelné.

Nízká proškolenost a nedostatek personálu vycházejí z nedostatečných pracovních kapacit a lidských zdrojů. Zde navrhuji, aby si obce sjednaly na občasnou výpomoc schopné místní obyvatele a zřídily neformální pracovní skupinu, která bude k dispozici v případě potřeby. Pokud obec disponuje jednotkou SDH, tak je nutné zajistit užší spolupráci s obcí. Ke zlepšení lidských vztahů je nutné, aby uměl starosta projevit jistou dávku empatie a uměl obyvatele scelovat. Měl by být psychologem a s lidským přístupem vysvětlit, že pomoc obyvatel má smysl.

Dokumentační problémy vycházejí z navyšující se administrativní zátěže, která je kladena na výkon funkce starosty. Pak jsou to problémy, které vznikají neochotou odstupujících starostů sdělovat jakékoliv informace nově příchozím starostům obce a absence krizového plánu v obci. Dále bych navrhoval obcím povinnost vypracovat plán připravenosti obce na řešení MU, alespoň na základní problémy, se kterými se obec může potýkat. Dále mohou být za těmito problémy nedostatečné finanční prostředky. Také navrhuji zmírnění nadměrné byrokratické zátěže, vyvinutím tlaku na zákonodárce pomocí všech dostupných právních prostředků, aby zákonodárci odlehčili byrokratickou zátěž na nejnutnější možnou míru, zvláště u nejmenších obcí s omezeným rozpočtem. Toho mohou dosáhnout například účastí v politických hnutích, která sdružují starosty malých obcí. Další problémy, které vznikají neochotou odstupujících starostů sdělit jakékoliv informace nově příchozím starostům do funkce. Tento problém bych řešil zavedením povinnosti odstupujícím starostům, aby nově příchozí zaslýchli do problematiky. Tento akt by byl časově omezený a financovaný z obecního rozpočtu. Na otázku financování MU navrhuji zavedení povinného fondu na řešení MU a prevenci.

Materiální problémy spočívají zejména v nedostatečném materiálním a komunikačním vybavení při vzniku MU. Zde navrhuji, aby obce měly alespoň základní prostředky, na ty události, které mohou v jejich obci s největší pravděpodobností nastat. Dále bych doporučil pravidelná cvičení a proškolení kompetentních osob, aby věděly, jak se při vzniku MU zachovat. Prostředky na materiální vybavení a vybavení jednotek SDH je možno čerpat pomocí dotací a grantů, proto je nutné, tyto pobídky sledovat a snažit se jich využít.

Odborné problémy jsou způsobeny nedostatečným vzděláním pro výkon starosty obce, dále nezkušeností a nedostatkem informací. Zde navrhuji školení a kurzy pro nově příchozí starosty, aby sami vyvinuli iniciativu a soustavně si vyhledávali literaturu, informace určené starostům k vlastnímu zdokonalování a tuto iniciativu navrhuji kompenzovat finančními prostředky. Dále bych uplatnil zákonnou povinnost, aby nově příchozí starostové absolvovali školení, která zajistí alespoň základní znalosti v oblasti krizového řízení, protože bezpečnost obyvatelstva je prioritou.

5.2 Způsob využití manuálu pro starostu obce při řešení MU

V další části práce bude sestavený manuál určený starostům obce pro přípravu a zvládání MU. Tento manuál je určený jak pro začínající, tak i pro stávající starosty obcí. Nabízí základní přehled, jak by se měl starosta obce zachovat při vzniku a řešení MU.

Hlavním smyslem manuálu je poskytnutí pomoci starostům obce z hlediska připravenosti na krizové řízení. Při vypracovávání manuálu bylo třeba brát v potaz, že starostové obcí jsou ve většině případů v této oblasti laikové, proto bylo třeba manuál vypracovat srozumitelně.

Každá MU je jiná a má jiný průběh vývoje. Manuál slouží jako metodická pomůcka, která pomůže starostům v základní orientaci zvládání MU. Je vypracovaný stručně a přehledně, aby za jeho pomoci mohl starosta obce vyřešit danou MU, která může v obci nastat. Manuál je informativního charakteru a je nutno doplnit důležité informace, aby byl pro obec aktuální.

Zásady používání manuálu

Tato metodická pomůcka poskytuje starostům obcí stručný návod a orientaci, jak plnit úkoly při přípravě na MU a při jejich řešení. Je zcela dobrovolný a není pro starosty obcí nijak závazný. Je vypracovaný na hrozbu typu povodně, která může postihnout každou obec a riziko této hrozby je největší. Slouží jako preventivní nástroj k minimalizaci negativních dopadů při vzniku MU, aby starosta získal základní informace o problematice. K řešení dané MU slouží plán připravenosti obce na řešení MU.

Pokyny, jak s manuálem pracovat

Manuál se nachází v příloze P I této diplomové práce. Je rozdělený na 7 částí a každá část je odlišena jinou barvou pro lepší přehlednost a orientaci. Manuál je sestavený jako obecný vzor pro všechny obce s tím, že si každá obec doplní důležité informace, tak aby byl manuál aktuální pro danou obec.

První kapitola popisuje problematiku krizového řízení na úrovni obce. Zde je starosta obce seznámen s legislativou, podle které se musí při řešení MU řídit. Seznamuje se s důležitými pojmy krizového řízení, strukturou krizového štábu, jeho aktivací a krizovými stavy. Jsou zde popsány síly a prostředky, které jsou důležité při řešení MU. Závěr první kapitoly se věnuje evakuaci obyvatelstva a základním požadavkům na starostu obce při řešení MU. Posledním bodem této kapitoly je informace o možnosti využití fondu ze státních hmotných rezerv při vzniku MU.

Druhá část analyzuje hrozbu typu povodeň, která může postihnout každou obec a riziko této hrozby je největší. Starosta obce se seznámí se základními požadavky, obecným způsobem zvládnutí MU „povodeň“ a jeho činnosti při řešení této hrozby. Závěr této kapitoly obsahuje povodňový plán a vzor tísňové zprávy pro obyvatelstvo.

Třetí část obsahuje informační podporu, kde jsou popsány všechny dostupné informační prostředky.

Čtvrtá část popisuje přehled zdrojů k řešení MU, jako jsou obecné postupy při řešení MU, včetně likvidace následků. Vše je přehledně zpracováno do tabulek.

V páté části se nachází mapové listy, které je třeba doplnit pro danou obec.

Šestá část obsahuje přehledné tabulky a popisuje přípravu starosty obce na řešení MU. Obsahuje kartu obce, ve které jsou popsány základní údaje o obci. Dále seznamuje starostu s hrozbami na území obce, krizovým štábem, jeho pracovištěm a evakuačním místem.

Poslední sedmá část obsahuje List 1 s důležitými kontakty, které v případě vzniku MU pomůžou k rychlejšímu zvládnutí. Tabulka je vyplněná jen z části a je nutné další kontakty doplnit, aby byly aktuální pro danou obec.

ZÁVĚR

Bezpečnost obyvatel a jejich majetku by měla být prioritou každé obce, ta by měla být připravena na možnost vzniku MU ve svém obvodu. Vzhledem k tomu, že starostové obcí jsou do své funkce voleni lidem na základě svobodných voleb, může tuto funkci zastávat kdokoliv, kdo splňuje zákonné podmínky. Z tohoto důvodu mnohdy funkci starosty vykonávají lidé bez patřičných znalostí a dovedností z oblasti krizového řízení.

Pro cíl této práce bylo nutné identifikovat a analyzovat základní problémy, s nimiž se starosta obce potýká v rámci výkonu funkce při zvládnutí MU a snaha o návrh jejich řešení. Pro identifikaci problémů bylo zvoleno dotazníkové šetření, které bylo rozesláno 140 starostům obcí, ze všech okresů v ČR. Zpět se vrátilo 36 vyplněných dotazníků, ze kterých bylo možno čerpat cenné informace. Počet vyplněných dotazníků byl menší, než se očekávalo. Příčinou byla pandemie koronaviru, která postihla v roce 2020 celý svět. Tato pandemie vrcholila právě v době, kdy vznikala tato práce. Dotazníkové šetření obsahovalo 16 otázek, ze kterých bylo identifikováno 12 nejcitelnějších problémů, které jsou v práci detailně analyzovány. Tyto problémy byly následně rozděleny do 4 skupin a bylo navrženo jejich řešení.

Další podpůrnou metodou, při identifikaci problémů byl expertní rozhovor určený pracovníkům krizového řízení. Bohužel kvůli probíhající pandemii koronaviru a s ní souvisejícími přísnými zdravotními opatřeními byl rozhovor uskutečněn pouze s jedním pracovníkem krizového řízení, ale i to se dá považovat za úspěch v situaci jaká nastala. Všichni ostatní pracovníci odmítli z důvodu značného pracovního vytížení, což bylo pochopitelné. Expertní rozhovor obsahoval 20 otázek, které vyžadovaly hlubší odpovědi a byly z něj identifikovány 4 zásadní problémy, které byly následně analyzovány.

Podstatou dotazníkového šetření a expertního rozhovoru bylo získání cenných informací dané problematiky.

Cílem celé práce bylo vypracování manuálu pro starosty obcí, jak pro nově příchozí na svou funkci, tak i stávající. Cíl práce byl splněn, kdy se podařilo vytvořit univerzální a přehledný manuál, který může sloužit jako metodická pomůcka při předcházení a řešení MU v každé obci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

podle použité citační normy

Monografie

- [1] ZUZÁK, Roman a Martina FEJFAROVÁ. Krizové řízení podniku. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Expert (Grada). ISBN isbn978-80-247-3156-8.
- [4] HORÁK, Rudolf. Krizové plánování. Brno: Univerzita obrany, 2007. ISBN 80-7231-178-6.
- [6] REKTOŘÍK, Jaroslav. Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe. Praha: Ekopress, 2004. ISBN 80-86119-83-1.
- [8] ANTUŠÁK, Emil a Zdeněk KOPECKÝ. Úvod do teorie krizového managementu I. 2. vyd. V Praze: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0548-7.
- [9] ANTUŠÁK, Emil. Krizový management: hrozby - krize - příležitosti. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 9788073574888.
- [10] HORÁK, Rudolf. Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-471-4.
- [11] REKTOŘÍK, Jaroslav. Krizové řízení ve veřejné správě a ochrana obyvatel: průběžné vzdělávání úředníků ÚSC. [V Brně]: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3934-5.
- [13] SOUČEK, Vladimír. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení: modul G. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-68-6.
- [14] SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. Educopress. ISBN 9788074081927.
- [15] VALÁŠEK, Jarmil a František KOVÁŘÍK. Krizové řízení při nevojenských krizových situacích: účelová publikace pro krizové řízení. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 9788086640938.
- [18] POTĚŠIL, Lukáš. Zákon o obcích: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-739-2.

- [24] HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. Základy organizace veřejné správy v ČR. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
- [25] KOUDELKA, Zdeněk. Samospráva. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [32] VANÍČEK, Jiří. Krizový zákon: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-787-5.
- [37] LOJDA, Jan. Manažerské dovednosti. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3902-1.
- [38] KUBEŠ, Marián, Roman KURNICKÝ a Dagmar SPILLEROVÁ. Manažerské kompetence: způsobilosti výjimečných manažerů. Praha: Grada, 2004. Manažer. ISBN 80-247-0698-9.
- [43] FOTR, Jiří. Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje. Praha: Ekopress, 2006. ISBN 80-86929-15-9.

Internetové zdroje:

- [2] ZÁKON O IZS. *Zakonyprolidi*. [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- [3] KRIZOVÝ ZÁKON. *Zakonyprolidi*. [online]. [cit. 2019-11-17]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [5] BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČR. *Městská část Praha 6*. [online]. © 2019. [cit. 2019-11-21]. Dostupné z WWW: https://www.praha6.cz/bezpecnostni_strategie
- [7] DEFINICE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). *Zakonyprolidi.cz* [online]. © 2010-2019. [cit. 2019-11-21]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [12] ORGÁNY KRAJE. *Skriptaskolenistarostu2015*. [online]. [cit. 2019-11-23]. Dostupné z WWW: file:///C:/Users/hanul/Downloads/Skripta_skoleni_starostu_2015.pdf
- [16] OBECNÍ ÚŘAD. *Rok v obci*. [online]. [cit. 2019-11-23]. Dostupné z WWW: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/213-organy-krizoveho-rizeni/>

- [17] STAROSTA OBCE. *Zakonyprolidi*. [online]. [cit. 2019-11-23]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [19] ÚSTAVNÍ ZÁKON. *Zakonyprolidi*. [online]. [cit. 2019-11-25]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>
- [20] KRIZOVÝ ZÁKON. *Mvcr.cz*. [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/schvalen-navrh-novely-zakona-o-zakladnich-registrech-a-novely-krizoveho-zakona.aspx>
- [21] ZÁKON O HOSPODÁŘSKÝCH OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY. *Zakonyprolidi*. [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>
- [22] ZÁKON O ZAJIŠŤOVÁNÍ OBRANY ČR. *Zakonyprolidi*. [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>
- [23] ZÁKON O OBCÍCH. *Zakonyprolidi*. [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
- [26] PŘÍRUČKA PRO STAROSTY OBCÍ K ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ A KRIZOVÝCH SITUACÍ. *Hzscr*. [online]. [cit. 2019-12-05]. Dostupné z WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/prirucky.aspx>
- [27] VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA. *Hzscr.cz*. [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx>
- [28] VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA. *Hzscr.cz*. [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvateľstva-varovani-varovani.aspx>
- [29] NEBEZPECI ZAPLAVOVE VLNY. *Hzscr.cz*. [online]. [cit. 2019-12-10]. Dostupné z WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvateľstva-varovani-varovani.aspx>
- [30] ZKUSEBNI TON. *Hzscr.cz*. [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx>
- [31] POZARNI POPLACH. *Hzscr.cz*. [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z WWW: <https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx>

- [33] HROZBY. *Zamberk.cz*. [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z WWW: <http://www.zamberk.cz/prezentace/dokumenty/0516be5e94bc88.pdf>
- [34] EPIZOOTIE. *Vzdelavani-dh.cz*. [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z WWW: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=59&head=121&subhead=297>
- [35] AFRICKY MOR PRASAT. *Svscr.cz*. [online]. [cit. 2020-01-17]. Dostupné z WWW: <https://www.svscr.cz/zdravi-zvirat/africky-mor-prasat-amp/>
- [36] PLAN ODEZVY OBCE NA MU. *Krizport.firebrno.cz*. [online]. [cit. 2020-01-20]. Dostupné z WWW: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/plan-odezvy-obce-na-mu>
- [39] POVODEN PRIROZENA. *Krizport.firebrno.cz*. [online]. [cit. 2020-01-25]. Dostupné z WWW: <http://krizport.firebrno.cz/plany-havarijni/a2-02-prirozena-povoden>
- [40] POVODEN PRIVALOVA. *Mzp.cz*. [online]. [cit. 2020-01-25]. Dostupné z WWW: https://www.mzp.cz/cz/privalove_povodne
- [41] POVODEN ZVLASTNI. *Krizport.firebrno.cz*. [online]. [cit. 2020-01-28]. Dostupné z WWW: <http://krizport.firebrno.cz/plany-havarijni/a2-03-zvlastni-povoden>
- [42] POZAR. *Krizport.firebrno.cz*. [online]. [cit. 2020-01-28]. Dostupné z WWW: <http://krizport.firebrno.cz/plany-havarijni/a2-06-pozar-lesni-porost>

podle použité citační normy

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj.	A jiné
Atd.	A tak dále
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HZS	Hasičský záchranný sbor
IVVS ZK	Informační, vyzumívací a varovací systém Zlínského kraje
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KS	Krizová situace
KŘ	Krizové řízení
MU	Mimořádná událost
NNO	Nestátní nezisková organizace
OPIS	Operační a informační středisko
ORP	Obce s rozšířenou působností
OÚ	Obecní úřad
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícká osoba
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Tok informací a dokumentů na úrovni obce. [vlastní zdroj]</i>	<i>35</i>
--	-----------

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Úkoly starosty obce při řešení MU. [vlastní zdroj]</i>	<i>37</i>
<i>Tab. 2. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU epizootie.</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 3. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU povodeň. [vlastní zdroj]</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 4. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU požár. [vlastní zdroj]</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 5. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU narušení dodávek pitné vody. [vlastní zdroj]</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 6. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU hromadná silniční nehoda. [vlastní zdroj]</i>	<i>61</i>
<i>Tab. 7. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU hromadná železniční nehoda. [vlastní zdroj]</i>	<i>61</i>
<i>Tab. 8. Specifické činnosti kladené na starostu obce při řešení MU vichřice. [vlastní zdroj]</i>	<i>62</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Počet let ve funkci starosty obce. [vlastní zdroj]</i>	67
<i>Graf 2. Profesionální způsobilost na funkci starosty obce. [vlastní zdroj]</i>	68
<i>Graf 3. Specifikace problémů s výkonem funkce. [vlastní zdroj]</i>	69
<i>Graf 4. Školení pro nově zvolené starosty obce. [vlastní zdroj]</i>	71
<i>Graf 5. Seznámení s krizovým plánem při nástupu do funkce. [vlastní zdroj]</i>	73
<i>Graf 6. Informovanost nastupujících starostů obce. [vlastní zdroj]</i>	75
<i>Graf 7. Spoluúčast při zvládnutí krizových situací. [vlastní zdroj]</i>	76
<i>Graf 8. Nedostatky krizového štábu zřízeného v obci. [vlastní zdroj]</i>	78
<i>Graf 9. Nejpravděpodobnější mimořádné události v obci. [vlastní zdroj]</i>	79
<i>Graf 10. Financování mimořádných událostí a krizových situací. [vlastní zdroj]</i>	80
<i>Graf 11. Dispozice krizového plánu v obci. [vlastní zdroj]</i>	82
<i>Graf 12. Problémy z hlediska připravenosti obce. [vlastní zdroj]</i>	83
<i>Graf 13. Problémy z hlediska řešení mimořádných událostí. [vlastní zdroj]</i>	85
<i>Graf 14. Pracoviště krizového štábu. [vlastní zdroj]</i>	87
<i>Graf 15. Komunikační vybavenost pracoviště krizového štábu. [vlastní zdroj]</i>	88
<i>Graf 16. Síly a prostředky pro realizaci záchranných a likvidačních prací. [vlastní zdroj]</i>	89

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I Manuál pro starostu obce při řešení MU.